

๘๖๖ ๕๖
๖๕๖๕ ๕๖
๕.๖

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดเชื้อเสพติดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท
ของ
วิวัฒน์ สุธีวโกรลาส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มกราคม ๒๕๖๖

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185891

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนากองกักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนากองกักดี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์อรพินท์ เจียรระพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๒๙ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์
อัจนรา สุขารมณ์ อาจารย์ทัศนาศ ทอภักดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่มีคุณค่าตลอดจนได้
กรุณาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ จึงขอกราบขอบ
พระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อรรถสิทธิ์ เจียรพะพงษ์ ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์
กรรมการสอบปากเปล่าและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านหม่อมหลวงจงสวัสดิ์ สนิทวงศ์ ที่ได้กรุณาให้
ทุนอุดหนุน "หม่อมหลวงจงสวัสดิ์ สนิทวงศ์" ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ในเรื่องแนวคิดและเอกสารทางวิชาการ อาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบจันทน์ รองศาสตราจารย์
ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์งามตา
วณิชทานนท์ อาจารย์สุภาภรณ์ ธนะชานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภฎี โยเหลา ที่ได้กรุณาให้
แนวคิดและคำแนะนำในการวิจัย

ขอขอบคุณ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง
ศึกษาธิการ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้คำแนะนำในการวิจัย อาจารย์ชนิดา
สันติกุล ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี ที่ได้กรุณาให้พิมพ์เอกสารที่เกี่ยวกับยาเสพติด
คณะครูและนักเรียนโรงเรียนบางกะปิ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนราชวินิตมัธยม โรงเรียน
ศิลาจารุพิพัฒน์ โรงเรียนสารวิทยา โรงเรียนวัดน้อยนยณและโรงเรียนมัธยมวัดคูสุตาราม ที่เป็น
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ "แม่และพี่ ๆ" ขอขอบคุณ "อาจารย์" ที่เป็นกำลังใจและ
เพื่อนและน้องทุก ๆ คน ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

วีรธรรม สุธีรไกรลาส

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
	ความสำคัญในการวิจัย	4
	ขอบเขตการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	นิยามปฏิบัติการ	8
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
	ความหมายของยาเสพติด	10
	ประเภทของยาเสพติด	11
	ลักษณะของการใช้ยาเสพติด	12
	สาเหตุของการใช้และการติดยาเสพติด	13
	ภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติด	14
	ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด	17
	การวัดทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด	19
	การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	20
	การวัดการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	22
	ความภาคภูมิใจในตนเอง	22
	แนวความคิดเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง	23
	ผลของความภาคภูมิใจในตนเอง	25
	การวัดความภาคภูมิใจในตนเอง	26

สุขภาพจิต	27
แนวความคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต	27
ผลของการมีสุขภาพจิตดี	28
การวัดสุขภาพจิต	29
การกล้าแสดงออก	30
แนวความคิดเกี่ยวกับการกล้าแสดงออก	31
ผลของการกล้าแสดงออก	32
การวัดการกล้าแสดงออก	33
ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	34
ตัวแปรด้านภูมิหลังและชีวสังคมกับตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธ การชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	38
สมมติฐานในการวิจัย	42
กรอบในการวิจัย	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การสร้างเครื่องมือ	45
การจัดกระทำข้อมูล	49

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	51
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	54
	การนำเสนอผล	56
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	57
	ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน	58
	ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้า	
	แสดงออกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด	58
	ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้า	
	แสดงออกกับการปฏิเสธการชกจู๋ง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	58
	ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกกับการ	
	ทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด	58
	สัญลักษณ์หลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต	
	การกล้าแสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดกับการทำนาย	
	การปฏิเสธการชกจู๋ง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	60
	ปริมาณความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติ	
	ต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกจู๋ง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	
	ที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์	
	ทางการเรียนแตกต่างกัน	78
	ปริมาณทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกจู๋ง เรื่องยาเสพติด	
	จากเพื่อนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	
	แตกต่างกัน	84

5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	87
	บทย่อ	87
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	87
	วิธีดำเนินการวิจัย	87
	การวิเคราะห์ข้อมูล	88
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
	การอภิปรายผล	92
	ข้อเสนอแนะ	100
	ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ	100
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	101
	บรรณานุกรม	102
	ภาคผนวก	115
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	116
	ข ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	143
	ค ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล	150
	ง ภาพประกอบ	189
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	194

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบการวิจัย	43
2 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว	190
3 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	191
4 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและปริมาณความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับยาเสพติด	192

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	79
2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	82
3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธ การชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	85
10 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับ เศรษฐกิจของครอบครัว	151
11 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	152
12 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและปริมาณ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	153
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด	154
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	155

15	ปริมาณการทานยาที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด	156
16	ปริมาณและลำดับการทานยาของตัวทานยาการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติด จากเพื่อน	157
17	ปริมาณและลำดับการทานยาของตัวทานยาการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติด จากเพื่อนในกลุ่มที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว	158
18	ปริมาณและลำดับการทานยาของตัวทานยาการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติด จากเพื่อนในกลุ่มที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	159
19	ปริมาณและลำดับการทานยาของตัวทานยาการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติด จากเพื่อนในกลุ่มที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด	160
20	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อ พิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	161
21	วิเคราะห์ความแปรปรวนของความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	162
22	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	163
23	วิเคราะห์ความแปรปรวนของสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	164
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	165

25	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	166
26	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	167
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	168
28	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	169
29	วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	170
30	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	171
31	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ..	172
32	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	173
33	วิเคราะห์ความแปรปรวนของความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	174
34	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	175
35	วิเคราะห์ความแปรปรวนของสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	176

36	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	177
37	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	178
38	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	179
39	วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	180
40	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	181
41	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	182
42	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด .	183
43	วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	184
44	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	185
45	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	186

46	วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด .	187
47	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด .	188

ภูมิหลัง

ปัญหาเสพคิดนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพราะการคิดยาเสพคิดไม่เพียงแต่จะทำลายสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของประชาชนผู้เสพเท่านั้น แต่ยังมีผลถึงครอบครัวและสังคมโดยรวมด้วย ในปัจจุบันมีผู้คิดยาเสพคิดจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากสถิติของผู้เข้ารับการรักษาทั่วประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนในปี พ.ศ. 2528 พบว่ามีเพียง 52,152 คนเท่านั้น แต่ในปี พ.ศ. 2531 มีจำนวนสูงถึง 61,000 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพคิด. 2528 : 25 และ 2531 : 4) และถ้าหากรวมจำนวนผู้ที่คิดยาเสพคิดแต่ไม่ได้เข้ารับการรักษาแล้วคาดว่าจะมีจำนวนสูงยิ่งขึ้น โดยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวทวีความรุนแรงอย่างน่าวิตก ซึ่งในจำนวนผู้ที่คิดยาเสพคิดนี้มีเป็นจำนวนไม่น้อยที่เป็นเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 13-18 ปี (ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยควอนบูรี. 2527 : 27)

จากการศึกษาสาเหตุของการคิดยาเสพคิด พบว่าเกิดจากตัวผู้เสพและสภาพแวดล้อม เช่นสาเหตุทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและด้านสภาพแวดล้อมจากครอบครัวและสังคม (Encore. 1987 : 4-5) โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นสาเหตุสำคัญเกิดจากจิตใจและบุคลิกภาพกล่าวคือ ผู้ที่มีแนวโน้มจะเข้ายาและคิดยาเสพคิดได้ง่าย มักจะเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอด้านจิตใจ เช่น มีอารมณ์วู่วาม สุขภาพจิตไม่ปกติ ขาดความมั่นใจ (สุพรรณิธีรเวชเจริญชัย. 2532 : 87) มีบุคลิกภาพแบบพึ่งพา (ไชยยศ เหมะรัชตะ. 2527 : 28) และยอมรับการชักจูงเรื่องยาเสพคิดจากเพื่อนได้ง่าย (มาณี สมวิสิมพันธ์และคนอื่นๆ. 2522, นีออน กลันรัตน์และปรีชา กลันรัตน์. 2523) ซิงไทร์ (Wright. 1975:74) ก็ได้อธิบายสนับสนุนว่าเมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ช่วยเหลือที่มีการกระตุ้นให้กระทำในสิ่งที่ขัดกับกฎเกณฑ์ของสังคม

เช่น การเสพยาเสพติด บุคคลจะสามารถต้านทานสถานการณ์ดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ
อารมณ์และการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของจิตใจและบุคลิกภาพ
เช่น เป็นผู้ที่มีลักษณะโอนอ่อนต่อสิ่งเข้ายวมนได้ง่ายหรือยาก มีความวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ
หรือเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองและมีการกล้าแสดงออก ดังนั้นในสถานการณ์ที่มีการช่วย
ให้เสพยาเสพติด ได้ก็ช่วยผู้ที่มีความบกพร่องทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เช่น มีความภาคภูมิใจ
ในตนเองต่ำ มีความวิตกกังวล กล้าแสดงออกน้อยและมีพฤติกรรมคล้อยตามผู้อื่น จึงไม่สามารถ
ต้านทานการติดยาเสพติดและมีโอกาสที่จะใช้หรือติดยาเสพติดได้ง่าย

สำหรับผู้ที่สามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้โดยไม่คิดจะทดลองเสพยาเสพติดนั้น
จากผลการวิจัยพบว่า เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดคือ รู้ว่ายาเสพติดมีอันตราย จึง
เกิดความกลัวรู้สึกไม่ชอบและต้องการที่จะอยู่ห่างไกลจากยาเสพติดให้มากที่สุด (มาณี สมิธิสัมพันธ์
และคนอื่นๆ. 2522) ซึ่งการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะ
จิตใจและบุคลิกภาพที่เกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม
(Socialization)

ในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่สามารถต้านทานการติดยาเสพติดนี้นักวิชาการได้
อธิบายว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้อิทธิพลของสังคม ทักษะส่วนตนในเรื่องความภาคภูมิใจใน
ตนเอง การกล้าแสดงออก การรู้จักคิดและดำเนินจิตสังคมที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและ
การมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม (Botvin. 1986 : 369-374; Nowlis. 1981 : 34-37)
นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม
(Johnson and others. 1988) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการป้องกันการติดยาเสพติดของ
ไทยที่กำหนดให้มีการใช้มาตรการและวิธีป้องกันที่จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
ยาเสพติด (ลิขิต เทอดสกีร์ศักดิ์. 2528 : 76) ด้วยการเน้นในเรื่องการมีบุคลิกภาพ สุขภาพจิต
และสุขภาพกายที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึกนับถือตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง
การเคารพเกียรติภูมิของผู้อื่น การพัฒนาทักษะสำหรับตนเองและสังคมรวมทั้งการกล้าแสดงออก
ในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2527 : 66-71) ซึ่งหมายความว่า การที่เด็กวัยรุ่นบางคนสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้นั้น เป็นเพราะมีสภาพจิตใจและบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ คือ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตที่ดี มีบุคลิกภาพในด้านการกล้าแสดงออก มีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด และสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้

ด้วยความตระหนักในปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีแนวโน้มจะขยายตัวมากขึ้นในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติในอนาคต และเห็นความสำคัญของการมีภูมิคุ้มกันการติดยาเสพติด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาตัวแปรด้านจิตใจและบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากตัวแปร ความภาคภูมิใจในตนเอง เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อตนเอง สุขภาพจิต ซึ่งเป็นสภาพจิตในด้านความวิตกกังวล การกล้าแสดงออก ตามความรู้สึกที่เป็นสิทธิของตนเองอย่างเหมาะสม ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ที่เป็นการแสดงถึงความรู้ในเรื่องประโยชน์และโทษ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบยาเสพติดและการมุ่งที่จะเสพยาหรือต่อต้านการเสพยาเสพติดรวมทั้งการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและความสามารถในการทำนายลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติด รวมทั้งศึกษาความแตกต่างของตัวแปรดังกล่าว เมื่อจำแนกตามลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคคลในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และกับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
2. เพื่อศึกษาว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จะสามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้มากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษาว่าตัวแปรภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดจะสามารถทำนายปริมาณการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากน้อยเพียงใด
4. เพื่อศึกษาว่าเมื่อจำแนกตามลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนแตกต่างกันอย่างไร

ความสำคัญในการวิจัย

1. การได้ทราบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้
2. ทำให้ทราบถึงความสำคัญของตัวแปรด้านจิตใจ และบุคลิกภาพที่ช่วยให้สามารถทำนายลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคคลและสังคมต่อไป
3. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้มีภูมิต้านทานการติดยาเสพติด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของครอบครัวและสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายของตัวแปรด้านจิตใจและบุคลิกภาพที่มีต่อลักษณะการด้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2534

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ตัวแปรหลัก ได้แก่

- 1.1.1 ความภาคภูมิใจในตนเอง
- 1.1.2 สุขภาพจิต
- 1.1.3 การกล้าแสดงออก
- 1.1.4 ทักษะคิดต่อการเสพยาเสพติด

1.2 ตัวแปรรอง ได้แก่ตัวแปรภูมิหลังและชีวสังคม ประกอบด้วย

- 1.2.1 เพศ
- 1.2.2 ระดับชั้นการศึกษา
- 1.2.3 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว
- 1.2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 1.2.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 ทักษะคิดต่อการเสพยาเสพติด
- 2.2 การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระดับชั้นการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ
 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.1-ม.3
 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนชั้น ม.4-ม.6
2. ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ของบิดามารดาที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ
 - ระดับต่ำ หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - ระดับปานกลาง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท
 - ระดับสูง หมายถึง ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียน (Grade Point Average = GPA) ของทุกวิชาตลอดปีการศึกษา 2533 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ
 - คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำ หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00
 - คะแนนเฉลี่ยสะสมปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00-3.00
 - คะแนนเฉลี่ยสะสมสูง หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.00 ขึ้นไป
4. ยาเสพติด หมายถึง สารหรือวัตถุเสพติดประเภทฝิ่น เฮโรอีน มอร์ฟีน ทินเนอร์ กัญชา ยาม้า ยาขยันและสารระเหย เสพโคควิธีรับประทาน คม สูบหรือฉีด แม้ทดลองเพียง 1-2 ครั้ง ก็ทำให้ผู้เสพต้องเสพยาจนไม่สามารถหยุดเสพได้ และผลจากการเสพทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในเรื่องความหมาย ประเภท ลักษณะและฤทธิ์ของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติดและอาการของผู้ติดยาเสพติด

6. ภูมิทัศน์ทางการคิดยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่ช่วยต้านทานหรือป้องกันนักเรียนให้พ้นจากการทดลองหรือเสพยาเสพติดตนเองเกี่ยวกับการได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิทัศน์ทางโรค ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

6.1 ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่ามีความรู้ในเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับ ประโยชน์หรือโทษของยาเสพติด จนเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบยาเสพติด และมุ่งกระทำการเสพยาหรือต่อต้านการเสพยาเสพติด

6.2 การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่าตนเองสามารถปฏิเสธเมื่อเพื่อนชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด ร่วมเสพยาเสพติดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเช่น การซื้อขาย

7. ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนตัดสินค่าของตนเองตามที่ตนคิดที่ตนมีต่อตัวเองในเรื่อง ความสำเร็จ ความล้มเหลว การยอมรับตนเอง การพึ่งตนเองและการคิดว่าตนเองมีค่าในสังคม

8. สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะทางจิตของนักเรียนที่แสดงถึงความวิตกกังวล เช่น ความกลัว วิตกกังวล ตื่นเต้นง่าย โกรธง่าย วิตกกังวลเกินกว่าเหตุ เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกในทางลบของบุคคล

9. การกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนทั้งในด้านบวก เช่น ความชื่นชม ด้านลบ เช่น ความไม่พอใจรวมทั้งการปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลตามสิทธิที่พึงมีของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเมื่อแสดงออกแล้วไม่รู้สึกว่าตนเองมีความวิตกกังวล

นียมปฏิบัติกา

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด หมายถึงการที่นักเรียนตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดในเรื่องความหมาย ประเภท ลักษณะ และฤทธิ์ของยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติดและอาการของผู้ที่ติดยาเสพติด วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของวิลลาวัลย์ บุญวัฒน์ (2532) จำนวน 20 ข้อ โดยให้เลือกตอบเฉพาะตัวเลือกที่ถูกต้องเพียง 1 ตัวเลือก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือมากกว่าครึ่งของคะแนนเต็มแสดงว่ามีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าครึ่งของคะแนนเต็มแสดงว่ามีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย
2. ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึงการที่นักเรียนตัดสินค่าของตนตามที่ตนคิดที่ตนมีต่อตัวเองในเรื่องความสำเร็จ ความล้มเหลว การยอมรับตนเอง การปฏิเสธตนเอง การพึ่งตนเอง การคิดว่าตนเองมีค่าในสังคม วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของนิพนธ์ แจ่มเยี่ยม (2519) จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ประโยคประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองสูง นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ
3. สุขภาพจิต หมายถึงสภาวะทางจิตของนักเรียนที่เกี่ยวกับความวิตกกังวล เช่น ความกลัวไม่มั่นใจ ตื่นเต้นง่าย โกรธง่าย วิตกกังวลเกินกว่าเหตุ เป็นต้น ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกในทางลบของบุคคล วัดโดยแบบสอบถามของดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2524) จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ประโยคประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 หน่วยจาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีอาการที่เกิดจากความวิตกกังวลจึงเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่าปฏิเสธอาการที่เกิดจากความวิตกกังวลจึงเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

4. การกล้าแสดงออก หมายถึงปริมาณการแสดงออกตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน ทั้งในด้านบวก เช่น ความชื่นชม ด้านลบ เช่น ความไม่พอใจรวมทั้งการปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มี เหตุผลตามสิทธิอันพึงมีของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเมื่อแสดงออกแล้วไม่รู้สึกว่าเขาเอง มีความวิตกกังวล วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของ วงพิทตร์ ภูพันธ์ศรี (2523) จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ประโยชน์ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนน เฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีการกล้าแสดงออกมาก นักเรียนที่ได้คะแนน รวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีการกล้าแสดงออกน้อย

5. ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด หมายถึงการที่นักเรียนรายงานว่ามีความรู้เชิงประเมินค่า เกี่ยวกับการบริโภคหรือโทษของยาเสพติด ซึ่งสามารถแสดงออกเป็นความรู้สึกเชิงนิยามหรือนิเสธ เกี่ยวกับการเสพยาเสพติดรวมทั้งมุ่งกระทำ ต่อต้านหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด วัดโดย แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของ ไนตรี บุญเคลือบ (2527) ลาดทองใบ ภูภิรมย์ (2530) และประครองศรี แซ่เต็ง (2531) จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ประโยชน์ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" คะแนนของแต่ละคนจะมีพิสัย คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนน เฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการเสพยาเสพติด

6. การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน หมายถึง ปริมาณที่นักเรียน รายงานว่าตนเองสามารถปฏิเสธเมื่อเพื่อนชักจูงให้ทดลองร่วมเสพยา หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด เช่น การซื้อขาย วัดโดยแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของลาดทองใบ ภูภิรมย์ (2530) จำนวน 20 ข้อ โดยใช้ประโยชน์ประกอบด้วยมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" คะแนนของแต่ละคนจะมีพิสัยคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนน รวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่าปฏิเสธการชักจูงเรื่อง ยาเสพติดจากเพื่อนได้มาก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่า ปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้น้อย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึง ความหมาย ประเภทของยาเสพติด ลักษณะการใช้ยาเสพติด สาเหตุของการใช้และการติดยาเสพติด ภูมิทัศน์ทางการติดยาเสพติด ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด การปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ตัวแปรที่เกี่ยวข้องได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ตัวแปรลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน สมมติฐานในการวิจัย และกรอบในการวิจัย

ความหมายของยาเสพติด

คำว่า ยาเสพติด อาจมีผู้ใช้คำว่า ยาเสพติดให้โทษ สารเสพติดหรือสิ่งเสพติด ความจริงแล้วยาเสพติดบางชนิดไม่ใช่ยาแต่เป็นสารเคมีหรือเป็นพืชโดยธรรมชาติ ซึ่งองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความหมายยาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพิษเรื้อรังและความเสื่อมโทรมแก่ผู้ใช้และสังคม โดยทำให้ผู้เสพมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเสาะแสวงหาหาเสพติดด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อมีความต้องการเกิดขึ้นและเมื่อระยะเวลาผ่านไป ผู้เสพจะเพิ่มปริมาณการเสพสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้เป็นอันตรายต่อผู้เสพและสังคม (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 84-85) และตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ตามมาตรา 4 วรรค 2 ได้ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษว่าเป็นสารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ซึ่งเมื่อเสพเข้าร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีดหรือด้วยประการใด ๆ แล้วจะทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญเช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการที่จะเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพทั่วไปจะทรุดโทรมลง (ราชกิจจานุเบกษา. 2522)

โดยสรุป ยาเสพติด หมายถึง สารหรือวัตถุเสพติดประเภทต่าง ๆ ที่ไม่ว่าจะเสพด้วยวิธีการใดก็ตาม จะเกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจ แม้ทดลองเสพเพียง 1-2 ครั้ง ก็ทำให้ผู้เสพต้องเสพซ้ำจนไม่สามารถหยุดเสพได้

ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดอาจแบ่งออกได้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่นแบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของยาเสพติดที่มีต่อร่างกาย (Hill. 1987:4) คือ

1. ประเภทที่ทำให้มึนงง (Narcotics) เป็นยาเสพติดประเภทฝิ่นเมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดทางร่างกาย นิยมใช้ในวงการแพทย์ ประกอบด้วยฝิ่น เฮโรอีน มอร์ฟีน โคเคน และสารสังเคราะห์ เช่น เมทาโคล เดเมอรอล เปอร์โคเคน

2. ประเภทที่ออกฤทธิ์กดประสาท (Depressants) เป็นยาเสพติดที่ช่วยกดระบบประสาทส่วนกลาง เมื่อเสพแล้วจะช่วยบรรเทาความวุ่นทางจิตใจและอารมณ์ ประกอบด้วยแอลกอฮอล์ บาร์บิทูเรต เมทาควาโลน

3. ประเภทที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulants) เป็นยาเสพติดที่กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางและช่วยเพิ่มทุนความสามารถชั่วคราวหนึ่ง เช่น แอมเฟตามีน โคเคน คาเฟอีน

4. ประเภทที่ออกฤทธิ์หลอนประสาท (Hallucinogens) เป็นยาเสพติดที่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางประสาทสัมผัส โดยที่สิ่งนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจริง เป็นเพียงภาพลวงตา เช่น LSD (Lysergic Acid Diethylamide)

นอกจากนี้ยังอาจแบ่งตามลักษณะของการกำเนิด เป็นยาเสพติดโดยธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา และยาเสพติดสังเคราะห์ เช่น เฮโรอีน ยานอนหลับหรือแบ่งตามลักษณะของสารซึ่งใช้ในวงการแพทย์ ได้แก่ ยาเสพติดประเภทฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยาเสพติดประเภทยานอนหลับ ยากล่อมประสาท ยากระตุ้นประสาท ยาที่ทำให้ประสาทหลอน สารระเหยต่าง ๆ และแอลกอฮอล์ (สุทัศน์ วีระเวชเจริญชัย. 2532 : 61-63)

โดยสรุป ยาเสพติดมีหลายประเภท สามารถแบ่งได้ตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าวแต่ไม่ว่าจะแบ่งในลักษณะใดก็ตาม เมื่อเสพเข้าไปแล้วล้วนแต่เป็นอันตรายแก่ผู้เสพ

ลักษณะของการใช้ยาเสพติด

ลักษณะของการใช้ยาเสพติด สามารถพิจารณาได้จากจุดมุ่งหมาย ปริมาณและความถี่ในการใช้ตั้งแต่ระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจน้อยไปจนถึงระดับที่เป็นอันตรายมาก ตามลำดับดังนี้คือ (Hill. 1987 : 2)

1. การใช้ยาเสพติดทั่วไป (Drug Use) เป็นการใช้ยาโดยมีจุดมุ่งหมายและใช้ในจำนวนที่เหมาะสมทั้งปริมาณ ความถี่ ความแรงของยา รวมทั้งลักษณะของการใช้ยา เช่นการใช้ยาภายใต้การควบคุมของแพทย์
2. การใช้ยาเสพติดที่ไม่ถูกต้อง (Drug Misuse) เป็นการใช้ยาโดยมีจุดมุ่งหมายแต่ใช้ในปริมาณที่ไม่เหมาะสมหรือใช้บ่อยเกินไป ทำให้เกิดอันตรายได้
3. การใช้ยาเสพติดมากเกินไปจนเป็นอันตรายแก่ร่างกาย (Drug Abuse) เมื่อใช้มากจะทำให้เกิดการติดยา (Tolerance)
4. การติดยาเสพติด (Drug Addiction) เป็นภาวะที่ร่างกายได้รับยาอย่างเรื้อรังจนถึงขนาดต้องพึ่งยา (Drug Dependence) จึงต้องปรับสภาพทั้งร่างกายและการรับรู้ทางอารมณ์ให้เข้ากับยา เพราะหากหยุดการใช้ยาแล้วจะเกิดอาการถอนยา ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้เสพ

สรุป การใช้ยาเสพติดทุกประเภทไม่ว่าจะมีจุดมุ่งหมายอย่างไร หากมีการใช้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมทั้งความถี่และปริมาณ ย่อมก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจโดยเฉพาะเด็กนักเรียนวัยรุ่นที่ใช้ยาเสพติดโดยมีจุดมุ่งหมายที่ผิดจะนำไปสู่การใช้ในปริมาณและความถี่มากขึ้นจนในที่สุดถึงขั้นติดยาเสพติดอย่างเรื้อรังได้

สาเหตุของการใช้และการคิดยาเสพติด

ในปัจจุบันการใช้น้ำยาเสพติดที่ไม่ใช่เพราะเหตุผลทางการแพทย์ได้มีการแพร่ระบาดเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้มีการใช้น้ำยาเสพติดจนถึงขั้นติดยานั้นเกิดจากหลายสาเหตุผสมผสานกันดังนี้คือ (Encore. 1987 : 4-5)

1. เหตุผลด้านอารมณ์ (Emotional Reasons) เป็นการใช้น้ำยาเสพติดเพราะเกิดความต้องการภายในจิตใจ เช่น เพื่อเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) หรือความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อหนีจากความผิดหวัง ลดความกระวนกระวายใจหรือความตึงเครียด หลีกเลียงความกดดันในการตัดสินใจและเพื่อความบันเทิง

2. เหตุผลด้านร่างกาย (Physical Reasons) เป็นการใช้น้ำยาเสพติดเพื่อให้ร่างกายเกิดการผ่อนคลาย ระบายความเจ็บปวด เพิ่มความรู้สึกที่รุนแรงหรือความอดทน

3. อิทธิพลด้านสภาพแวดล้อม (Environment Reasons) เป็นผลจากการที่สังคมมีความสับสนหรือการที่เด็กอยู่ในสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้เด็กที่มีจิตใจอ่อนแอได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก กินสเบอร์ก และกรีนเลย์ (Ginsberg and Greenley. 1978 : 22-34) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าตามทฤษฎีการควบคุมหรือการยอมรับ (Control or Commitment Theory) เด็กที่มีจิตใจอ่อนแอเมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคม (Norms) แล้วไม่ได้รับประโยชน์ตามความคาดหวังจะมีความกดดันและมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปใช้น้ำยาเสพติดได้

4. เหตุผลด้านสังคม (Social Reasons) เมื่อบุคคลมีความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มหรือหลีกเลี่ยงจากความรู้สึกโดดเดี่ยว ดังนั้นเมื่อกลุ่มมีการเสพยาเสพติดบุคคลจะเกิดการเรี่ยไรและทำตามตัวแบบในกลุ่ม (Ginsberg and Greenley. 1978 : 22-34)

5. เหตุผลด้านสติปัญญา (Intellectual Reasons) เป็นการใช้น้ำยาเสพติดเพื่อบรรเทาความเครียดทางสมอง

กล่าวโดยสรุป สาเหตุที่เด็กวัยรุ่นใช้ยาเสพติดเพราะมีปัญหาด้านจิตใจ อารมณ์และสติปัญญาหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่นำหรือผลักดันให้มีการใช้ยาเสพติด ดังนั้นเด็กวัยรุ่นที่มีสภาพจิตใจ สภาพแวดล้อมและสังคมที่ดีจะสามารถป้องกันตนเองจากการติดยาเสพติดได้ ทั้งนี้เพราะมีภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติด

ภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติด

การเสพยาเสพติดเป็นอันตรายต่อสมอง อารมณ์และการเจริญเติบโตของร่างกายที่ส่งผลต่อการพัฒนาจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ของผู้เสพ อย่างไรก็ตามในขณะที่การติดยาเสพติดกำลังแพร่ระบาดนั้น ปรากฏว่ายังมีบุคคลบางคนที่ไม่สนใจไม่คิดจะทดลองเสพยาอีกทั้งสามารถต้านทานกับสถานการณ์ที่ผลักดันหรือชักจูงให้เสพยาเสพติดได้ ซึ่งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา (ม.ป.ป.:70) อธิบายว่าการที่บุคคลสามารถต้านทานกับสถานการณ์ดังกล่าวได้เพราะมีภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติด ซึ่งพิจารณาได้จาก

ประการแรกคือ บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นลักษณะรวมของบุคคลอันเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและการมีประสบการณ์ต่อสิ่งแวดล้อมในขณะที่บุคคลเจริญเติบโตขึ้น ผู้ที่มีบุคลิกภาพหรือสภาพจิตใจผิดปกติ เช่น มีจิตใจอ่อนแอ วิตกกังวล มีแนวโน้มจะใช้ยาเสพติดได้ง่ายทั้งนี้เพราะมีภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติดต่ำ

ประการที่สองคือ การมีทัศนคติและค่านิยมต่อยาเสพติดว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี มีการรู้จักยังคิด ผู้ที่มีทัศนคติที่ถูกต้องจะไม่ทดลองเสพยาเสพติดแม้ว่าจะมีโอกาสใกล้ชิดกับยาเสพติด

ประการที่สามคือ การมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงเด็กวัยรุ่นที่มีความรู้ว่ายาเสพติดเป็นอันตรายจะเกิดความกลัวไม่กล้าทดลองเสพยาเสพติด ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ได้รับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่ถูกต้องจากผู้อื่น เช่น เพื่อน อาจเชื่อเพื่อนและยอมรับการชักจูงจากเพื่อนได้ง่าย ทำให้ไม่สามารถต้านทานการติดยาเสพติด

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพซึ่งเป็นลักษณะรวมของบุคคลที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและการมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทัศนคติ ค่านิยม และความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดจะช่วยอธิบายถึงความสามารถในการต้านทานการติดยาเสพติดได้

นอกจากนี้องค์การที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสหรัฐอเมริกา (The Strategy Council On Drug Abuse) ก็ได้อธิบายว่าการต้านทานการติดยาเสพติดเป็นเรื่องของการรู้จัก การติดต่อระหว่างบุคคลและความสมบูรณ์ด้านอารมณ์ เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง (Nowlis. 1981 : 34-37) รวมทั้งการมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติดที่ช่วยให้ตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติด (Encore. 1987 : 2-3) ดังนั้นผู้ที่มีการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ อารมณ์ สังคมและมีทัศนคติที่ถูกต้องจึงสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บอทวิน (Botvin. 1986 : 369-374) ที่เน้นให้การศึกษาในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น เพื่อน ครอบครัว มีบทบาทต่อกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ในด้านทักษะต่าง ๆ ทางสังคม เช่น การรู้จักปฏิเสธ การรับรู้สิ่งที่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคมเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งการรับรู้ของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามแรงจูงใจ ความต้องการ ทัศนคติ ประสบการณ์เดิมและบุคลิกภาพ โดยบุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าบางอย่างแล้วนำไปจัดระบบและให้ความหมายตามประสบการณ์หรือสิ่งเร้าภายในที่มีอยู่

2. การพัฒนาทักษะส่วนตัวและสังคม จากการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านการกล้าแสดงออก ความภาคภูมิใจในตนเอง การรู้จัก การลดความวิตกกังวล เมื่อบุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคม บุคคลจะปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่ได้รับรางวัลหรือการลงโทษจากการกระทำในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับบรรทัดฐานของสังคม ทัศนคติและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยได้รับแรงเสริมจากเพื่อน ครอบครัวและคนอื่น ดังนั้นบุคคลจึงเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ จนกลายเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรมรวมของตนเอง (Bandura. 1977) ผู้ที่มีทักษะส่วนตัวและสังคมที่ดีจะสามารถเรียนรู้ว่าการเสพติดเป็นอันตรายต่อชีวิตและไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมจึงไม่สนใจยาเสพติด

3. ด้านจิตสังคม หมายถึง การมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการที่จะต้านทานการติดยาเสพติด ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การมีพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมอย่างต่อเนื่อง เด็กที่สามารถปรับตัวในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายได้กล่าวคือเป็นผู้ที่มีความสมดุลระหว่างความต้องการของสังคมกับความต้องการส่วนตัวและบรรลุเอกลักษณ์แห่งตนจะมีความมั่นใจในตนเอง มีความพร้อมที่จะเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงทางสังคม ส่วนเด็กวัยรุ่น (อายุ 13-19 ปี) ที่ไม่สามารถปรับตัวได้เนื่องจากมีความสับสนในบทบาทของตน ไม่มั่นใจเกี่ยวกับตนเอง อาจจะหันไปหาประสบการณ์ใหม่ที่เป็นปัญหาทางสังคมได้ง่าย (Erikson. 1959 : 88-94)

ดังนั้นในการศึกษาว่าบุคคลจะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้มากน้อยเพียงใดจึงเกี่ยวข้องกับการรับรู้อิทธิพลของสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีทักษะส่วนตัวและสังคม รวมทั้งทัศนคติและบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นตัวแปรที่รวมเรียกว่าตัวแปรด้านจิตสังคม เช่น การศึกษาของ เจสเซอร์และคนอื่นๆ (Jessor and others. 1980 : 604-613) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนระดับ 7-12 โดยใช้ตัวแปรด้านจิตสังคมเกี่ยวกับบุคลิกภาพ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติดรวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเสพหรือไม่เสพยาทั้งในเพศหญิงและเพศชาย นอกจากนี้ตัวแปรด้านบุคลิกภาพ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมที่แสดงถึงการใช้ยาเสพติดยังสามารถทำนายการเสพหรือไม่เสพยาได้ เช่นเดียวกับ สเตน (Stein. 1987 : 1094-1105) ได้อธิบายว่า การที่บุคคลจะใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติดสามารถพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ทัศนคติ การรับรู้ทางสังคมและพฤติกรรมทางสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านบุคคลกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกิดจากกระบวนการทางจิต การเรียนรู้ทางสังคม การรู้จักในการให้ความหมายกับสถานการณ์และการเกิดพฤติกรรม นอกจากนี้ตัวแปรด้านบุคลิกภาพยังสามารถทำนายการใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติดได้

จากทฤษฎี แนวความคิดและผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่าลักษณะจิตใจ และบุคลิกภาพเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลจะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้มากหรือน้อย ในการวิจัยนี้จึงได้

นำตัวแปร ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออกในการอธิบายเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ซึ่งแสดงถึงความสามารถส่วนหนึ่งของบุคคลในการต้านทานการติดยาเสพติด

ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ทัศนคติเป็นจิตลักษณะที่เป็นผลจากการเรียนรู้ทางสังคมเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับข้อมูลแล้วมีความมั่นใจเอียงหรือความรู้สึกที่จะตอบสนองในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและมีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม (คักคีย์ นริพทวิ. 2532 : 42; อ้างอิงมาจาก Shaver. 1977 : 168) ซึ่งการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น โรเซนเบิร์กและคนอื่นๆ (Rosenberg and others. 1960 : 3) อธิบายว่าเมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกที่เป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์แล้ว บุคคลจะตอบสนองในรูปของความเชื่อตามการรับรู้และแสดงออกเป็นความรู้สึกหรือคำพูด ต่อมาเกิดความพร้อมที่จะกระทำตามการรับรู้และความรู้สึกที่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมหรือคำพูด เซียร์ และคนอื่นๆ (Sears and others. 1988 : 161-168) ก็ได้อธิบายว่าทัศนคติเป็นเรื่องของการเรียนรู้ที่ได้รับแรงเสริมจนเกิดเป็นข้อมูลที่น่ามาสัมพันธ์กับความรู้สึกก่อนแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรม

ทัศนคติของบุคคลจึงประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523 : 5-8)

องค์ประกอบที่หนึ่ง ความรู้เชิงประเมินค่า หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของสิ่งนั้น

องค์ประกอบที่สอง เป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น เช่น เมื่อบุคคลรู้ว่าสิ่งใดมีโทษ บุคคลจะไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น

องค์ประกอบที่สาม เป็นการมุ่งกระทำ คือความมั่นใจเอียงหรือความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับความรู้สึกส่วนตนโดยอาศัยจิตลักษณะอื่นของบุคคล บุคลิกภาพและ

ลักษณะของสถานการณ์ประกอบด้วย (Mcguire. 1969 : 136-314; Sears and others. 1988 : 156) สำหรับองค์ประกอบสุดท้ายนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งนั้น ซึ่งการตัดสินใจของบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมแล้วบุคคลจะทำความเข้าใจและเลือกทางเลือกที่นำไปสู่ความพึงพอใจ โดยแต่ละคนจะตัดสินใจในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับความรู้คิด ความต้องการ ความรู้สึก อารมณ์ จิตใจและบุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เคยตัดสินใจ (วุฒิชัย จานงค์. 2523 : 7-13)

ดังนั้นทัศนคติของบุคคลจึงเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงพอที่จะนำมาประเมินค่าจนเกิดความรู้สึกในทิศทางใดทิศทางหนึ่งแล้วจึงมุ่งที่จะแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึกนั้น เช่นเดียวกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของเด็กวัยรุ่นคือ เด็กจะเรียนรู้ด้วยการรับข้อมูลจากครอบครัว เพื่อน โรงเรียน สื่อมวลชนและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ มาเป็นความรู้ว่าหากเสพยาเข้าไปแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร จนทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เด็กที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดอย่างถูกต้อง สมบูรณ์ จะเรียนรู้ว่ายาสเสพติดเป็นอันตรายเกิดความรู้สึกไม่ชอบจึงรังเกียจ ไม่อยากเข้าใกล้และพร้อมที่จะปฏิเสธต่อต้านและทำลายยาเสพติด แต่ถ้าเด็กได้รับข้อมูลบิดเบือนหรือไม่ครบถ้วน อาจทำให้มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องและไม่เต็มเอียงที่จะใช้ยาเสพติดได้ง่าย (Mcguire. 1985 : 289) ซึ่งผลจากการวิจัยก็พบว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายของการเสพยาเสพติดจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด (เสรีณ บุญชะหิตานนท์. 2517,2521; ผน แสงสินแก้วและคนอื่นๆ. 2518; นิออน กลิ่นรัตน์และปรีชา กลิ่นรัตน์. 2523; ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยครูธนบุรี. 2527) มาณี สมิตีสมพันธ์และคนอื่นๆ. (2522) ก็ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทดลองเสพยาเสพติดได้รายงานว่ามีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่มากนัก แต่ก็รู้ว่ายาสเสพติดเป็นอันตราย จึงเกิดความกลัวและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด เช่นเดียวกับจอห์นสันและคนอื่นๆ (Johnson and others. 1988 : 578-586) ก็ได้อธิบายว่าการที่เด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการติดยาสเสพติดสูงจะสามารถต้านทานการติดยาสเสพติดได้นั้น ก็เนื่องจากมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเสพยาเสพติด โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมจากเพื่อน ครอบครัว ชุมชน มีการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม มีกลุ่ม

เพื่อนและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนของมลรัฐฟิลาเดลเฟีย ซึ่งพบว่าเด็กนักเรียนที่มีความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเสพยาเสพติดจะลดความสนใจที่จะทดลองยาเสพติด (Losciuto and Ausetts. 1988 : 337-351)

ดังนั้นเด็กวัยรุ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการเสพยาเสพติดเพียงพอที่จะประเมินถึงผลเสียที่ได้รับ จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบในที่สุดจะปฏิเสธต่อต้าน และอยากหลีกเลี่ยงจากยาเสพติด ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมากเพียงพอจะไม่สามารถประเมินถึงประโยชน์และโทษของยาเสพติดและไม่อาจแยกความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบยาเสพติดได้ชัดเจนจึงมีโอกาสที่จะถูกชักจูงให้เสพยาเสพติดได้ง่าย

การวัดทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

การวัดทัศนคติต่อของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นการวัดว่าบุคคลนั้นมีความรู้ในด้านที่ดีหรือไม่ดี มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบและมุ่งที่จะกระทำสิ่งนั้นมากหรือน้อยเพียงใด ในการวัดทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดก็เช่นเดียวกันเป็นการวัดทั้ง 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า ด้านความรู้สึกและความพร้อมที่จะกระทำ โดยการพิจารณาว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดอย่างไร ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของยาเสพติดจนเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบยาเสพติดและมุ่งจะทำการต่อต้านหรือร่วมเสพยาเสพติดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วยการวัดจากแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบวัดของ ไมตรีบุญเคลือบ (2527) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.67 ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530) และประครองศรี แซ่เต็ง (2531) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.94

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า ลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของเด็กวัยรุ่น นอกจากจะพิจารณาจากทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดแล้วยังสามารถพิจารณาได้จากปริมาณการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ เพราะผู้ที่สามารถปฏิเสธการชักจูงจากเพื่อนจะไม่ยอมคล้อยตามเพื่อนในการแสดงพฤติกรรมที่ตนคิดว่าไม่ถูกต้องได้

การปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นพัฒนาการทางสังคมตามธรรมชาติของวัยรุ่นที่ช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงทางจิตใจ การมีโอกาสได้แสดงความสามารถและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้เกิดความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อวัยรุ่นมารวมกลุ่มกันจะมีการทำกิจกรรมร่วมกันและสร้างวัฒนธรรมย่อยเฉพาะกลุ่มขึ้น ถ้าวัฒนธรรมย่อยนั้นสอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐาน (Norms) ของสังคม พฤติกรรมของวัยรุ่นก็จะไม่เบี่ยงเบนไปจากสังคม แต่การที่ได้กับวัยรุ่นมารวมกลุ่มกันจะเกิดการเรียนรู้ เลียนแบบและได้รับการเสริมแรงทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการชกแจงให้กระทำหรือไม่กระทำบางสิ่งบางอย่างซึ่งอาจนำไปสู่การหาประสบการณ์ที่เสี่ยงอันตรายได้ เช่น การทดลองเสพยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อให้มีค่านิยมเหมือนกับเพื่อนในกลุ่ม (Sutherland and Cressey. 1955 : 151-191) ซึ่งการที่ได้กับวัยรุ่นกระทำตามเพื่อนในกลุ่มนี้ตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (Social Exchange Theory) ได้อธิบายว่าเป็นเพราะหวังที่จะได้รับผลในเชิงบวกหรือได้รับผลตอบแทนอย่างหนึ่งทีนำไปสู่ผลประโยชน์อื่น และบุคคลจะทำตามผู้อื่นน้อยเมื่อพิจารณาว่าหากทำตามแล้วไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่า ดังนั้นการที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธการชกแจงจากคนอื่นจึงขึ้นอยู่กับตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเรื่องของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความสำเร็จที่เคยได้รับและการประเมินผลที่จะได้รับ (Homans. 1961 : 13; Paul. 1976 : 26)

ในการที่บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธการชกแจงจากผู้อื่นนั้นมี 3 ลักษณะคือ (Napier and Gershenfeld. 1987 : 143-147)

1. ยอมรับการชกแจงโดยการทำตามบรรทัดฐานของกลุ่ม (Conformity) เป็นการทำตามกลุ่มโดยไม่ได้มีการชกแจงหรือขอร้องแต่ทำตามเนื่องมาจากอิทธิพลของกลุ่มและในสถานการณ์ที่มีความกดดันหรือมีการบังคับให้ทำตามระเบียบของกลุ่ม การทำตามในลักษณะนี้จะมากขึ้นเมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่ สมาชิกในกลุ่มเกิดความรู้สึกว่าจะถูกบังคับและได้รับการกระตุ้นบ่อยครั้ง ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่าการที่บุคคลจะทำตามกลุ่มหรือไม่นั้นยังขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคล

2. การยอมทำตามการชักจูงหรือการขอร้องจากผู้อื่น (Compliance) โดยไม่มีการบังคับซึ่งเป็นการชักจูงหรือขอร้องให้บุคคลอื่นกระทำในสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบอย่างชัดเจน การชักจูงให้ทำตามลักษณะนี้ผู้ถูกชักจูงจะรู้สึกว่าเป็นการยากที่จะปฏิเสธ บางครั้งจึงอยากต่อต้านและมักจะยอมรับการชักจูงจากผู้ที่มีความสัมพันธ์กันมาก่อนหรือเพื่อหวังผลตอบแทน

3. การยอมรับการชักจูงหรือขอร้องจากผู้มีอำนาจเหนือกว่า (Obedience) เป็นการยอมทำตามที่มีผลต่อผู้ถูกชักจูงในทางลบทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เด็กจะได้รับการเรียนรู้จากการเชื่อฟังพ่อแม่และการเชื่อฟังจะมีมากหากเป็นคำสั่งหรือคำขอร้องจากผู้มีอำนาจเหนือตน

นอกจากนี้การที่บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่นยังขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจและบุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพบกพร่องและมีจิตใจที่ไม่เข้มแข็ง เมื่อมีความสัมพันธ์กับผู้ที่มีบุคลิกภาพที่เข้มแข็งกว่าจะยอมรับการชักจูงจากคนอื่น ซึ่งอาจเป็นการชักจูงทางตรงหรือทางอ้อมที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมในทางลบ (Baron and Byrne. 1987 : 30; citing Pretty and Cacioppo. 1985)

อย่างไรก็ตามผู้ที่ยอมรับการชักจูงจากผู้อื่นอาจได้รับประโยชน์ทั้งที่ตนพอใจหรือไม่พอใจ กล่าวคือ ผู้ที่ยอมรับการชักจูงจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าจะมีความเชื่อสัจย์และยอมรับอำนาจของบุคคลทั้งนี้เพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไว้ แต่ถ้าหากผู้ถูกชักจูงไม่ได้รับผลประโยชน์ที่ตนพอใจจะมีความรู้สึกในเชิงลบต่ออำนาจที่เหนือกว่าตน และมีแนวโน้มที่จะยุติการทำตาม ซึ่งจะมีผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงไป (Homans. 1961) ดังนั้นบุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่น จึงขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ประสบการณ์ที่ผ่านมา และการประเมินถึงผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการทำตามผู้อื่น ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับอาจนำไปสู่ผลประโยชน์อื่น ๆ

การวัดการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ตามที่กล่าวมาแล้วว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลเสพยาเสพติด คือ ถูกเพื่อนชักจูงให้ทดลองเสพ ดังนั้นในการศึกษาลักษณะของเด็กวัยรุ่นที่จะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้นั้น จึงเป็นการวัดเกี่ยวกับปริมาณการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะเพื่อน แต่เนื่องจากในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ยังไม่มีผู้ใดศึกษาเกี่ยวกับปริมาณการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างชัดเจน มีแต่เพียงการศึกษาของ สุพจน์ จักบุญพิทย์ (2521) เกี่ยวกับการคบเพื่อน ในเรื่องปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติน่าสมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่ง ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530) ได้นำมาเป็นเครื่องมือวัดปริมาณการปฏิเสธการชกแจงจากเพื่อน ในเรื่องบทบาทของครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามของลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530) มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามปริมาณการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับการต้านทานการติดยาเสพติด

อนึ่ง การที่นักเรียนจะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดโดยการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเสพยาเสพติด และสามารถปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้นั้น จากการศึกษาวิจัยที่จะได้กล่าวต่อไปพบว่าขึ้นอยู่กับลักษณะจิตใจและบุคลิกภาพ ได้แก่ ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออกดังนี้คือ

ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem)

ตามทฤษฎีพัฒนาการด้านความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory) ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความต้องการขั้นที่ 4 ที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย ความมั่นคงปลอดภัยและด้านความรักความเป็นเจ้าของ (Maslow, 1970 : 45) สำหรับเด็กวัยรุ่นในช่วงวัยนี้ตามพัฒนาการทางอารมณ์เชิงสังคมของอีริคสัน

(Erikson) เป็นระยะที่เด็กต้องการพัฒนาความมีเอกลักษณ์ส่วนตัว (Ego Identity) (Erikson. 1959 : 88-94) ดังนั้นความภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นองค์ประกอบของการรู้จักที่จะกระตุ้นให้มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

แนวความคิดเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง

ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นการตัดสินคุณค่าของตนโดยแสดงออกในรูปของทัศนคติที่มีต่อตัวเอง จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวตนหรืออัตมโนทัศน์ (Self Concept) ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมแล้วให้ความหมายซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ลักษณะแรกคือ เป็นตัวตนที่เกิดจากการรับรู้ถึงความสามารถ สถานภาพและบทบาทของตนเองจากสังคมภายนอก ลักษณะที่สอง เป็นตัวตนที่เกิดจากความคิดหรือความเชื่อของบุคคลในสิ่งที่คนอื่นประเมิน เรียกว่าตัวตนทางสังคม (Social Self) และลักษณะสุดท้ายเป็นตัวตนในอุดมคติ (Ideal Self) ซึ่งเป็นความปรารถนาที่จะเป็น (Lorr and Wunderlich. 1986 : 18; citing Burns.1979)

ลักษณะของความภาคภูมิใจในตนเองยังแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ (Maslow. 1970 : 45-46)

1. ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (Self Respect) เป็นการยอมรับนับถือและประเมินค่าตนเอง ซึ่งประกอบด้วยความเข้มแข็ง ความสามารถในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความสำเร็จ ความเชื่อมั่นและความมีอิสระเสรี

2. การได้รับความเห็นคุณค่าจากผู้อื่น (Esteem from others) เป็นเรื่องของความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจ การยกย่อง การยอมรับ ความสนใจ และการทำให้ความสำคัญ

จากลักษณะดังกล่าวแสดงว่าความภาคภูมิใจในตนเองเป็นทั้งการประเมินตนเองและการประเมินโดยบุคคลอื่น ซึ่ง เดโม โรเซนเบอร์ก วิลลี แฟรงค์ และไมโรลา (Demo. 1985)

; 1491-1492; Demo 1985 : 1491; citing Rosenberg. 1965, 1979; Lorr and Wunderlich. 1986 : 16; citing Wylie. 1974; Frank and Morolla. 1975) ได้ อธิบายว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นการประเมินตนเองในภาพรวมทั้งในด้านที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนา หรือพิจารณาจากการยอมรับของผู้อื่นแล้วตนเองนำมาประเมินในรูปของทัศนคติหรือความเชื่อ สำหรับการประเมินตนเองนี้ ซาวิน วิลเลียมส์และเดโม (Savin Williams and Demo. 1983:824-833) อธิบายว่า สามารถพิจารณาได้จากบทบาท ความคาดหวังจากการกระทำของบุคคลอื่น รวมทั้งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ดังนั้นความภาคภูมิใจในตนเองจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกภายในของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการประเมินตนเองและการประเมินโดยบุคคลอื่นทั้งในเรื่องความสำเร็จหรือความล้มเหลว สะสมเป็นความพึงพอใจหรือเสียใจ

อย่างไรก็ตาม ความภาคภูมิใจในตนเองของแต่ละคน อาจเปลี่ยนแปลงในระดับที่สูงหรือต่ำได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องความสำเร็จ และได้รับคำยกย่องชมเชย จะเกิดความพอใจและเชื่อมั่นที่จะก้าวไปสู่คุณค่าที่ตั้งไว้ แต่ถ้ามีประสบการณ์ในเรื่องความล้มเหลว การถูกตำหนิจะเกิดความรู้สึกเจ็บปวดท้อแท้ผิดหวัง มองไม่เห็นคุณค่าของตน

สำหรับระดับของความภาคภูมิใจในตนเองนี้ แบริดชอว์ (Bradshaw. 1981 : 6-9) อธิบายว่า ระดับของความภาคภูมิใจในตนเองปัจจุบันสามารถพิจารณาได้จากความคิดเดิมเกี่ยวกับตนเอง ความต้องการที่จะมีความภาคภูมิใจ และแหล่งที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ กล่าวคือ ในระยะแรกระดับความภาคภูมิใจในตนเองจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การได้รับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้แก่ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดจากทักษะและความสามารถ การมีประสบการณ์ที่มีคุณค่าแล้วรับไว้ เป็นคำนิยมหรือการปฏิเสธประสบการณ์ที่ไม่มีคุณค่า การมีอิทธิพลและอำนาจในเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือการไว้อำนาจและอิทธิพลรวมทั้งการมีระบบหรือไม่มีระบบในการพัฒนาความเชื่อกับคำนิยม สำหรับความภาคภูมิใจในตนเอง ในปัจจุบันทั้งด้านบวกและด้านลบ เป็นการพิจารณาจากผลของการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งในครอบครัวและสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้

บุคคลมองเห็นความสำเร็จ อำนวยและอิทธิพล การรู้จักหรือสนใจในสิ่งที่มีคุณค่ารวมทั้งการมี
พฤติกรรมที่มีคุณค่า

กล่าวโดยสรุป นักเรียนวัยรุ่นจะมีความภาคภูมิใจในตนเองมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับ
การเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการกระทำของตน ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการประเมินตน
เองหรือการประเมินจากบุคคลอื่นมารวมเป็นประสบการณ์เดิม รวมกับความภาคภูมิใจในตนเอง
ที่เกิดขึ้นทั้งด้านบวกและลบในปัจจุบัน

ผลของความภาคภูมิใจในตนเอง

เมื่อบุคคลกระทำบางสิ่งสำเร็จได้ตามความคาดหวัง จะรู้สึกเห็นคุณค่าของตนและเกิด
ความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่ง วิลเลียม (William. 1980 : 310-311) อธิบายว่า ความ
ภาคภูมิใจในตนเอง เป็นอัตราส่วนของคุณภาพที่เป็นจริงระหว่างความสำเร็จกับความคาดหวัง
นอกจากนี้ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 237) ก็ได้อธิบายว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง
สูง จะมีจิตใจที่มั่นคง มีความมั่นใจในการกระทำ กล้าแสดงออกและยอมให้สังคมกำหนดการ
กระทำของตนน้อยที่สุด ซึ่งการมองเห็นความดีงามในตัวเองนี้ ทำให้มีโอกาสได้รับความสำเร็จ
และเข้าใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งมีโอกาสได้สร้างค่านิยมส่วนตน และสามารถมีอิทธิพลเหนือ
คนอื่น จึงเป็นผู้ที่ถูกชักจูงได้ยาก ส่วนผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะเชื่อฟังผู้อื่นจนกลายเป็น
ผู้ยอมทำตาม (McCrosky Richmond and Stewart. 1986 : 115) ซึ่งในเรื่องการยอมทำ
ตามนี้ แมคไกว (Mcguire. 1985 : 289) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตน
เองต่ำเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองไม่มีความมั่นใจจะเป็นคนที่ยอมทำตามผู้อื่นได้ง่ายทั้งที่ไม่
ตรงกับความต้องการของตน ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับผู้อื่น บุคคลเหล่านี้จึงสูญเสียแรงจูงใจ
ในการทำตามบรรทัดฐานของสังคม นอกจากนี้ยังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และไม่กระตือรือร้น
ที่จะพบกับความสำเร็จในชีวิต (Kaplan, Steven and Robbins. 1982 : 274-294)
ซึ่ง สาราภิ ชนกรวิทย์ (2523) ก็ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ อันเนื่องมา

จากได้รับการลงโทษทางกายและทางจิตจากครู เพื่อน พ่อแม่จะมีความเกรงใจผู้อื่นสูง และมีพฤติกรรมที่ขัดกับระเบียบของโรงเรียน

ดังนั้น ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะเป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จตามที่ต้องการและมีโอกาสเหนือผู้อื่น ส่วนผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะขาดความมั่นใจยอมทำตามผู้อื่น และขาดแรงจูงใจในการทำตามบรรทัดฐานของสังคม

การวัดความภาคภูมิใจในตนเอง

เครื่องมือและวิธีวัดความภาคภูมิใจในตนเอง มีหลายชนิดเช่น การให้ผู้ถูกศึกษาเป็นผู้รายงานตนเอง การวัดประสบการณ์เกี่ยวกับตนเอง การประเมินโดยบุคคลอื่นเพื่อวัดสิ่งที่แสดงตนให้ผู้อื่นทราบ เป็นต้น (Demo. 1985 : 1490 -1502) สำหรับแบบวัดที่นิยมใช้เป็นการรายงานโดยตรง ได้แก่แบบวัดของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self Esteem Scale = RSE) เป็นการวัดทัศนคติที่มีต่อตนเองในมิติที่ชอบหรือไม่ชอบ แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่น 0.85 และแบบวัดของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith Self Esteem Inventory = SEI) เป็นการวัดทัศนคติที่มีต่อตนเองของแต่ละบุคคลในการยอมรับหรือไม่ยอมรับ รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับความสำเร็จและคุณค่าต่าง ๆ ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน และความสนใจส่วนบุคคล แบบวัดนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 (ศักดิ์ชัย นิธิทวี. 2532 : 34) สำหรับแบบวัด SEI นี้ ได้นำมาใช้ในการวิจัยกับเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นสูง เช่น การศึกษาของนิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2519) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.84 สวารภี ชนกรวิทย์ (2523) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9 สุนาวิ เตชะโชควิวัฒน์ (2527) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 เปรมจิต ทศตะ (2516) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87 ซึ่งแบบวัด SEI นี้ เดโม (Demo) สรุปว่าเป็นแบบวัดที่มีความสัมพันธ์กับเครื่องมือวัดทุกชนิด โดยมีค่าสหสัมพันธ์สูงสุดกับแบบวัด RSE และในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำแบบวัด SEI ของนิพนธ์ แจ้งเอี่ยม (2519) ที่สร้างตามแนวของคูเปอร์สมิธ มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สุขภาพจิต (Mental Health)

สุขภาพจิตเป็นลักษณะสภาพจิต หรือสภาวะทางจิต ประกอบด้วยการรับรู้ ลักษณะ อารมณ์และพฤติกรรมที่มีความสอดคล้องกัน (ฮัจจวรา สุขารมณ์. 2527 : 1) ซึ่งในการดำเนิน ชีวิตประจำวันนั้น ผลที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม อาจทำให้บุคคลเกิด ความทุกข์แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคลและความเข้มของสิ่งเร้าที่มากระทบ ถ้าหาก บุคคลไม่รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาลแล้ว จะรู้สึกวิตกและเกิดความซึมเศร้า ดังนั้นเพื่อให้สามารถดำรง ชีวิตได้อย่างมีความสุขและสามารถตอบสนองความต้องการของตนโดยไม่รู้สึกขัดแย้งภายในจิตใจ บุคคลจะต้องมีการปรับตัวด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องมีการรับรู้สาเหตุตามความเป็นจริง อีกทั้งรับรู้ว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากแหล่ง ต่าง ๆ เพียงพอ และมีวิธีการแก้ไขปัญหาลได้อย่างเหมาะสม (จันทวี ชาตรีรัตน์. 2523 : 269 ; เพียงใจ สนิชานาคา และคนอื่น ๆ. 2527 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Wolman. 1975)

ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงสุขภาพจิต จึงหมายถึงสภาวะทางจิตของบุคคลที่เป็นผลจากการมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละคนจะมีสุขภาพจิตดีหรือไม่ดี แตกต่างกัน ตาม ลักษณะของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต

โดยปกติบุคคลจะมีสุขภาพจิตดีหรือไม่ดี ในแต่ละด้านปะปนกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ปัจจัยด้านร่างกายและจิตใจ กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาจากความ สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความเข้มแข็งของอารมณ์ เช่น ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถต่อสู้และ เผชิญกับปัญหาในชีวิตโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หรือพิจารณาจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลใน ทางสร้างสรรค์ กล่าวเผชิญปัญหาอย่างไม่ท้อถอย (ฮัจจวรา สุขารมณ์. 2527 : 4) นอกจากนี้ ยังสามารถพิจารณาในด้านปริมาณและคุณภาพที่มีลักษณะ เป็นเส้นตรงต่อเนื่องกัน ซึ่ง ชิวรัตน์

นิจเนตร (2526 : 15) ได้อธิบายลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและไม่ดีที่อยู่เส้นตรงแต่ละด้าน โดยเริ่มจากผู้มีสุขภาพจิตดีมากจะสามารถทำนายและควบคุมสภาพแวดล้อมได้ดี รองลงมาคือ เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางจิตใจ สามารถบูรณาการบุคลิกภาพเพื่อการรับรู้ความเป็นจริงได้ถูกต้อง ยกระดับสุดท้ายคือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนผู้มีสุขภาพจิตไม่ดีมาก จะเป็นโรคจิตโรคประสาท รองลงมาคือ มีอาการผิดปกติทางกาย ปรับตัวไม่ได้ มีความสับสนทางจิต ก้าวร้าวหรือเฉื่อยชา ผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดีน้อย จะมีแต่ความวิตกกังวล

การที่บุคคลจะมีสุขภาพจิตไม่ดีนั้น อาจเกิดขึ้นได้ในทุกระยะของชีวิต โดยเฉพาะในระยะเวลาที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายหรือด้านสังคม ถ้าหากบุคคลมีสภาพแวดล้อมและจิตใจไม่เอื้ออำนวยกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะทำให้ปรับตัวได้ยาก โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่น จะเป็นช่วงหนึ่งที่มีปัญหาสุขภาพจิตมาก (Lazarus, 1969 : 29) ทั้งนี้เพราะการที่เด็กวัยรุ่นจะปรับตัวได้มากน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง (Erikson, 1959 : 88-94) เด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวได้จะเป็นผู้ที่มีความสมดุลระหว่างความต้องการของสังคมกับความต้องการส่วนตัว มีการพัฒนาเอกลักษณ์ส่วนตัว มีความเชื่อและค่านิยมที่ดี ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะมีความสับสนในบทบาทจึงมักมีปัญหาทางจิตหรือปัญหาทางสังคม ดังนั้นสุขภาพจิตจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจถึงความสามารถในการปรับตัวของเด็กวัยรุ่นและอาจใช้ในการทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนวัยรุ่นได้

ผลของการมีสุขภาพจิตดี

ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดี จาโฮดา (Jahoda, 1970 : 28 - 35) ได้อธิบายว่า จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง มีการเจริญเติบโตและพัฒนาความต้องการที่สอดคล้องกับศักยภาพของตนอย่างผสมกลมกลืนกับบุคลิกภาพ ได้แก่ การมีความคิด ความรู้สึกและการกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับ และกล้าเผชิญความจริง สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักให้และรับความรักจากผู้อื่น และองค์การอนามัยโลก (WHO)

ได้อธิบายว่า ผู้มีสุขภาพจิตดี จะมีความสมบูรณ์ทางจิตใจที่ปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาท หรือลักษณะผิดปกติอื่น ๆ ทางจิตใจ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สามารถสนองความต้องการโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ (ฮัจจรวา สุขารมณ. 2527 : 1) ซึ่งผลจากการมีสุขภาพจิตดีนี้ นิเคลลี (Nikeelly. 1966 : 10) กล่าวว่า จะทำให้สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ถูกต้องออกจากพฤติกรรมที่ผิด รู้จักผิดชอบชั่วดี สามารถเผชิญกับความขัดแย้งทั้งภายในและภายนอกจิตใจได้

ส่วนผู้มีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งสังเกตได้จากหน้าตาท่าทางและการแสดงออก จะมีความวิตกกังวลแสดงอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกต่อคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ บิดเบือนไปจากความจริง มีความสับสนทางจิตและเกิดความขัดแย้งระหว่างความสามารถกับการกระทำ (บุปผามาสิวงศ์. 2521:15) ซึ่งผลจากการมีสุขภาพจิตไม่ดี จะทำให้ได้กวียรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การติดยาเสพติด

โดยสรุปแล้วผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามอัธยาศัย มีความภาคภูมิใจในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาและหาทางแก้ไข ประการสำคัญสามารถแยกแยะได้ว่า พฤติกรรมใดถูกหรือผิด และผลจากการที่ได้กวียรุ่นมีสุขภาพจิตดี จะทำให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

การวัดสุขภาพจิต

การศึกษาเรื่องสุขภาพจิตนี้ สามารถศึกษาถึงสาเหตุ กระบวนการทางจิต และผลของอาการหรือลักษณะทางจิตของบุคคลได้ ซึ่งในการวัดสุขภาพจิตนี้ สก็อต (Scott. 1970 : 13-19) ได้รวบรวมไว้ 6 ชนิดคือ วัดจากประสบการณ์ในอดีตของการเข้ารับการบำบัดรักษา วัดปริมาณความมากน้อยที่บุคคลไม่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ วัดโดยการตรวจอาการทางจิต วัดความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวกับการไร้ความสุขของบุคคลโดยการประเมินตนเอง วัดความล้มเหลวในการปรับตัวไปในทิศทางที่สมควรจะเป็น และการขาดความสามารถที่จะควบคุม

สภาพแวดล้อม ประการสุดท้าย ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากและมีปัญหาน้อยที่สุด คือการประเมินสุขภาพจิตของบุคคลโดยการถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวันและอาการทางจิตประเภทต่าง ๆ ซึ่งเป็นการให้บุคคลรายงานตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นการวัดเกี่ยวกับความวิตกกังวล อาการทางกาย และมโนภาพแห่งตนหรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เพราะเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะสุขภาพจิตของบุคคล เช่นการวิจัยของ ชีรวัดน์ นิลุเนตร (2526) ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก (2524) ซึ่งวัดความรู้สึกวิตกกังวลในด้านต่าง ๆ

ในการวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามของดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก (2524) ซึ่งเป็นการสอบถามความรู้สึกเกี่ยวกับการตอบสนองทางจิตใจต่อสิ่งเร้าในลักษณะที่เบี่ยงเบนจากปกติของนักเรียนวัยรุ่นที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.78

การกล้าแสดงออก (Assertiveness)

ในการปฏิสัมพันธ์กันบุคคลจำเป็นต้องแสดงออกทั้งในด้านความคิดความรู้สึกและการกระทำ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อื่นทราบถึงความมุ่งหมายจากการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งผู้ที่กล้าแสดงออกได้อย่างเหมาะสม จะเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะในการแสดงพฤติกรรมตามสิทธิของตนได้อย่างเปิดเผย จริงใจ และเหมาะสมโดยปราศจากความวิตกกังวล (Rathus and Nevid. 1978 : 81 - 82 ; Wolpe. 1973 : 81; Zuercher. 1983 ; Lazarus. 1971 : 83 - 89 ; Alberti and Emmons. 1974 : 2)

การกล้าแสดงออกของบุคคล แบ่งได้ 3 ลักษณะ (Bower and Bower. 1976 : 8-13) คือ ลักษณะที่กล้าแสดงออกในบางเรื่อง (Passive Behavior) ลักษณะที่กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Behavior) และลักษณะกล้าแสดงออกแบบรุนแรงหรือก้าวร้าว (Aggressive Behavior) ซึ่งในแต่ละบุคคลจะมีการกล้าแสดงออกในปริมาณมากน้อยแตกต่างกันตามความเคร่งครัดของทบธรรมเนียบประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว โดยเฉพาะในสังคมไทย เน้นการอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนว่านอนสอนง่าย

เชื่อฟังและปฏิบัติตามผู้ใหญ่ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง เด็กจึงตัดสินใจไม่กล้าพูดหรือกล้าแสดงความคิดเห็น เพราะเกรงว่าเมื่อพูดหรือทำไปแล้ว จะทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ และเมื่อตนเองไม่พอใจก็จะเก็บไว้ในใจ (วีรยุทธ วิเชียรโชติ. 2513 : 35-42) ลักษณะดังกล่าวนี้ จึงไม่เอื้อต่อการพัฒนาบุคคลในสังคมปัจจุบันและทำให้บุคคลยอมทำตามผู้อื่นเพราะความเกรงใจทั้งที่ตนเองไม่เต็มใจ

แนวความคิด เกี่ยวกับการกล้าแสดงออก

เมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กันจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการกล้าแสดงออกโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมสะสมเป็นประสบการณ์ จนในที่สุดกลายเป็นบุคลิกภาพของบุคคลนั้น (Wolpe. 1973 : 80 ; Smith. 1975 : 22-23 ; Rathus and Nevid. 1978 : 82-83) ผู้ที่กล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ เป็นเพราะเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเมื่อมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ตนควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะได้รับคำชมเชย คำตำหนิหรือไม่ได้รับความสนใจ ส่วนผู้ที่ขาดทักษะทางสังคม (Social Skill) จะไม่เคยเรียนรู้มาก่อนว่าควรจะทำปฏิบัติตัวอย่างไรให้เหมาะสม ดังนั้นจึงพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จำเป็นต้องแสดงออกหรือพยายามเอาตัวรอดเป็นครั้งคราวและในที่สุดมีแนวโน้มที่จะไม่กล้าแสดงพฤติกรรมที่ตนไม่เคยได้เรียนรู้หรือมีความมั่นใจว่าถูกต้อง

การกล้าแสดงออก นอกจากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้แล้วยังเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างความต้องการของเรากับผู้อื่น และไม่ให้ผู้ใดแสดงสิทธิเสียความภาคภูมิใจในตนเอง เช่น สิทธิในการที่จะวินิจฉัยพฤติกรรม ความคิดเห็น อารมณ์และความรับผิดชอบที่มีต่อตนเอง สิทธิที่จะพูดคำว่า ไม่สนใจ ไม่เข้าใจ ไม่ทราบ หรือเปลี่ยนใจ และสิทธิในการที่จะเป็นอิสระจากความปรารถนาดีของผู้อื่น เป็นต้น (Smith. 1975 : 25 - 78) ดังนั้นการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมจึงเป็นการแสดงออกตามสิทธิของตนที่อาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธการกระทำของบุคคลอื่นโดยไม่ก้าวล้ำสิทธิของผู้อื่น

ในการกล้าแสดงออกของบุคคลทั้งในด้านหน้าตา ท่าทาง คำพูด ที่เป็นการยอมรับหรือปฏิเสธ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ (Smaby and Tamminen. 1976 : 423) คือ

ระดับแรก เป็นระดับที่แสดงออกเพียงเล็กน้อยเมื่อเกิดไม่ยินยอม สามารถสังเกตได้จากคำพูดและการแสดงออก แต่ไม่ถึงกับก้าวร้าว

ระดับที่สอง เป็นระดับของการแสดงออกที่เหมาะสมด้วยความมั่นใจ สามารถสังเกตได้จากคำพูดที่มีเหตุผลและตรงกับความรู้สึก

ระดับที่สาม เป็นระดับที่สามารถเข้าใจบุคคลอื่นและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ซึ่งระดับการกล้าแสดงออกดังกล่าวของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ การเรียนรู้จากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการมีทักษะทางสังคมโดยผู้ที่กล้าแสดงออกมาก จะกล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาได้ด้วยความมั่นใจและไม่รู้สึกวิตกกังวลอีกทั้งกล้าที่จะปฏิเสธในสิ่งที่ไม่ต้องการหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่รู้สึกกลัว

ผลของการกล้าแสดงออก

การกล้าแสดงออกนับว่าเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญ เพราะทำให้เกิดเสรีภาพในทางความคิด เป็นอุปการณ์ในการเสาะแสวงหาปัญญาและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น อีกทั้งเป็นเครื่องประกันสิทธิของบุคคลในการที่จะให้คนอื่นรับฟังความต้องการของตน (พระราชวรมณี. 2518 : 232 - 235) ดังนั้นผู้ที่กล้าแสดงออกจึงมีพฤติกรรมในทางบวกเชิงสร้างสรรค์ต่อตนเองและสังคม เพราะสามารถพูดหรือกระทำในสิ่งที่ถูกต้องได้ และหากทำผิดก็สามารถยอมรับหรือแก้ไขได้โดยไม่รู้สึกวิตกกังวลหรือสูญเสียความมั่นใจ อัลเบอร์ตี และแอมมอน (Alberti and Emmons. 1974 : 10-12) กล่าวว่า ในฐานะผู้กระทำ ผู้ที่กล้าแสดงออกจะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพราะสามารถกำหนดสิ่งต่าง ๆ ให้กับตนเองได้

นอกจากนี้การกล้าแสดงออกยังเป็นการเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะการกล้าแสดงออกเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจในคุณค่าของตนเอง (Bower and Bower. 1976 : 4 ; Bowman and Spadoni. 1981 : 7-12) ช่วยส่งเสริมให้มนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้าใจผู้อื่นและเปิดเผยความรู้สึกส่วนตัว สามารถลดความเครียดความวิตกกังวล และมีชีวิตด้วยการพึ่งตนเอง โดยการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและความต้องการ (Bolton. 1979 : 135-137) ส่วนผู้ที่กล้าแสดงออกบ้างแต่บ่อยจนเหมือนกับไม่กล้าแสดงออกนั้นจะขาดความมั่นใจ ไม่กล้าปฏิเสธผู้อื่น เพราะเกรงใจ จึงมักจะกระทำตามผู้อื่นหรือตอบรับที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล (Wolpe. 1973 : 4)

โดยสรุป ผู้ที่กล้าแสดงออกจะมีความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งนี้เพราะตระหนักถึงความสามารถในการปฏิเสธสิ่งที่ไม่ต้องการ ซึ่งเท่ากับเป็นการปกป้องตนเองและได้มาซึ่งความต้องการต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกวิตกกังวล จึงมีพฤติกรรมในทางบวกมากกว่าทางลบ

การวัดการกล้าแสดงออก

แบบวัดการกล้าแสดงออก ส่วนมากจะเป็นการรายงานเกี่ยวกับตนเอง (Self Report Measures) เช่น แบบวัดของ เกรโก (Greco. 1984 : 49-63) ที่เรียกว่า The Del Greco Assertive Behavior Inventory (DABI) ซึ่งวัดพฤติกรรม 4 แบบ คือ การกล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงออก ก้าวร้าว และก้าวร้าวทางบวก โดยเฉพาะการวัดการกล้าแสดงออกมีค่าความเชื่อมั่นสูง แบบวัดของแกรมบิล และริชชี (Grambrill and Richey) ที่เรียกว่า Assertion Inventory (AI) เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับการกล้าแสดงออกในเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งละเอียด ชูประยูร และคนอื่น ๆ (2521 : 7-19) ได้นำมาใช้วัดในเรื่องความยากลำบากในการกล้าแสดงออก การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้อง การกล้าแสดงออกตามสิทธิ เป็นต้น โดยพิจารณาว่าการกล้าแสดงออกนั้นเหมาะสมและถูกต้องเพียงใด เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องและระดับความไม่

สบายใจในการแสดงพฤติกรรม น่าคะแนนของทั้ง 2 ด้านมาหาค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มไม่กล้าแสดงออก กลุ่มที่วิตกกังวล กลุ่มที่ไม่สนใจ และกลุ่มที่กล้าแสดงออก สำหรับกลุ่มที่กล้าแสดงออก คะแนนทั้ง 2 ด้านต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 2 ด้าน

สำหรับแบบวัดที่ค่อนข้างเป็นระบบที่ครอบคลุมทั้งสถานการณ์และพฤติกรรมในการแสดงออก ได้แก่ แบบวัดของการแลสซิ และบาสเติน (Galassi and Bastein) เรียกว่า College Self Expression Scale (CSES) ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้าน คือ การกล้าแสดงออกในด้านบวก เช่น การยกย่องชมเชย ด้านลบ เช่น การแสดงความโกรธ การยืนยันความคิดของตนเอง ตลอดจนการกล้าปฏิเสธการขอร้องที่ไม่มีเหตุผล เมื่อนำแบบวัดนี้ไปวัดกับกลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบสอบ CSES ค่า ปานกลาง และสูง พบว่าจะมีความแตกต่างกันในด้านการแสดงออก และความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แบบวัดนี้ วงพิกคร์ ภูพันธ์ศรี (2523) ได้นำไปใช้กับนิสิตปริญญาตรี ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 และเครือวัลย์ สุขเจริญ (2526) นำไปวัดได้ค่าความเชื่อมั่น 0.78

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัด CSES เพราะมีจุดมุ่งหมายที่จะวัดระดับการกล้าแสดงออกมากหรือน้อยตามลักษณะการวัดของ CSES และเป็นแบบวัดที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงเป็นระบบ ง่ายเหมาะที่จะวัดกับนักเรียนวัยรุ่น โดยปรับปรุงจากแบบของวงพิกคร์ ภูพันธ์ศรี (2523)

ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและไม่รู้สึกวิตกกังวลในการแสดงพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาของนิเกล (सारกี ธนกรวิทย์. 2523 : 24; อ้างอิงมาจาก Nege1. 1975 : 660-A) ที่ศึกษากับเด็กเชื้อสายสเปนที่เรียนอยู่ระดับ 4-8 พบว่าเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมีความวิตกกังวลต่ำ คือมีสุขภาพจิตดีและ

พบผลสอดคล้องในการศึกษาของ กาญจนา พงศ์พฤกษ์ (2523) และ โคนาเวย์ (Conaway. 1979 : 3915-A) ที่ศึกษากับนิสิตมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยัง พบว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีการกล้าแสดงออกมากและจากการศึกษาของนิพนธ์ แจ็งเฮี่ยม (2519) ที่ศึกษากับเด็กนักเรียนมัธยมพบว่าเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมีการกล้าแสดงออกมากและเมื่อกล้าแสดงออกแล้วจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเองด้วย เช่นเดียวกับ แกร์ริสัน (Garrison. 1983 : 2017-B) ที่พบว่า หลังการทดลองฝึกการกล้าแสดงออก เด็กจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้น เพราะสามารถควบคุมและจัดสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการ

โดยทั่วไปในการกล้าแสดงออกของบุคคล ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถแสดงพฤติกรรมตามที่ตนปรารถนาได้ ขณะที่ผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดีนั้น ความวิตกกังวลจะเป็นตัวบั่นบังไม่ให้บุคคลกล้าแสดงความคิดเห็นตอบโต้หรือคัดค้านในสิ่งที่ผิด แต่จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นไทยและต่างประเทศ (กาญจนา พงศ์พฤกษ์. 2523 ; อุษา ศิริโรจน์สกุล. 2527 ; ถนอมศรี อินทนนท์. 2530; Conaway. 1979 : 3915-A) พบว่า ความวิตกกังวลหรือสุขภาพจิตไม่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับการกล้าแสดงออก แต่เมื่อนำไปศึกษาร่วมกับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีความพอใจในตนเองและเข้าใจผู้อื่น อันเป็นลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี พบว่า สุขภาพจิต ความภาคภูมิใจในตนเองและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์กัน

สำหรับผู้ที่ไม่เสพยาเสพติด จากการวิจัยของ พอลสัน (Paulson. 1971 : 5455 - 5456-B) ซึ่งสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดให้โทษ เหตุผลการใช้ยาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลว การเห็นคุณค่าของตนเองและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พบว่า ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อยาเสพติดและไม่ใช้ยาเสพติดจะเห็นคุณค่าของตนเอง มีแรงจูงใจในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลว รวมทั้งมีข้อเท็จจริงในทางที่ดีเกี่ยวกับตนเอง และจากการศึกษาของ คาแพลน สตีเวนและโรบบินส์ (Kaplan, Steven and Robbins. 1982 : 274-294) ที่ศึกษาแบบช่วงยาว 3 ปี กับนักเรียนระดับ 7 พบว่า เด็กนักเรียนที่มีความรู้สึกจะทำลายตนเอง (Self Derogation) อันเนื่องมาจากมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะสูญเสียแรงจูงใจในการทำตามระเบียบของสังคม กล่าวคือ

มีแนวโน้มที่จะกระทำในสิ่งที่ขัดกับสังคม ส่วนเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะรักตนเองและมั่นใจที่จะทำตามระเบียบของสังคม เช่น การไม่เสพยาเสพติด

ในด้านสุขภาพจิต จากการศึกษาของไวท์ (Wright. 1985 : 853-861) พบว่า ผู้ที่ติดยาเสพติดจะมีการประเมินตนเองไปในทางที่ไม่ดี วิตกกังวลในสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น สุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ดันและนาเกล (ชิรวอลล์ นิจนตร. 2526 : 20; อ้างอิงมาจาก Dunn and Nagel. 1973) และสุพจน์ จักขุทิพย์ (2521 : 78-80) ที่ศึกษาพบว่า เด็กที่มีกำลังใจเข้มแข็งพยายามแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกกังวลใจและมีสุขภาพจิตจะไม่เข้ายาเสพติด

นอกจากนี้จากการศึกษาข้างพบว่าผู้ที่กล้าแสดงออกโดยการกล้าปฏิเสธอย่างไม่วู้สึกกังวลใจ จะสามารถหลีกเลี่ยงการเข้ายาเสพติด เมื่ออยู่ในสภาวะกดดันได้ซึ่ง แบนดูรา (Bandura) อธิบายว่าการที่เด็กกล้าปฏิเสธนั้น เพราะมีทักษะที่ช่วยในการต้านทานการติดยาเสพติด (Hay and Ellickson. 1990 : 321-340 ; citing Bandura. 1977) และจากผลการทดลอง โครงการป้องกันการติดยาเสพติดของเด็กวัยรุ่นที่ใช้วิธีการปฏิเสธ (Just Say No Approach) ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กวัยรุ่นมีทักษะในการปฏิเสธ โดยไม่รู้สึกวิตกกังวลก็พบว่าหลังการทดลองแม้เด็กจะรู้สึกว่าเป็นการยากที่จะกล่าวปฏิเสธผู้อื่น แต่เด็กก็รับรู้ว่ามีโอกาสปฏิเสธแล้วจะเกิดประโยชน์มากกว่าโทษ (Kim and others. 1989 : 363-371; Engs and Fors. 1988 : 26-28) วิลลิงเจอร์ (Willinger. 1971 : 4350-4351-A) ก็ศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นที่ยอมรับบทบาทและคุณค่าของสังคมอีกทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมตามสิทธิของตนด้วยความเต็มใจ จะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้ ซึ่งต่างจากเด็กที่ติดยาเสพติดจะพยายามต่อต้านบทบาทของสังคม ชอบสิ่งที่ตื่นเต้น ไร้อารมณ์และแสดงออกเฉพาะสิ่งที่ทำให้เกิดอารมณ์แปลกใหม่

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุที่เด็กวัยรุ่นเสพยาหรือไม่เสพยาเสพติด พบว่าเด็กวัยรุ่นเสพยาเสพติด เนื่องจากเพื่อนชักจูงให้ทดลองเสพยาและตนเองต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม (พรทิพย์ จิตรธร. 2516; ผน แสงสินแก้วและคนอื่นๆ. 2518; สุพจน์ จักขุทิพย์. 2521; อัมพร เตียวตระกูลวัฒน์. 2522; นีออน กลิ่นรัตน์และปวีชา กลิ่นรัตน์. 2523; ศูนย์เวชศึกษาป้องกันวิทยาลัยครูธนบุรี. 2527; เสวณ ปุณณะพิदानนท์. 2517; Kaplan and Martin.

1984 : 2870-289) ซึ่งแสดงว่าเด็กวัยรุ่นที่ไม่สามารถปฏิเสธการชักจูงจากเพื่อนจะทดลองเสพยาเสพติดได้ง่าย ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ที่ขาดความมั่นใจในตนเองสูง มีความวิตกกังวลจึงต้องทำตามผู้อื่น เพื่อที่ตนจะได้ไม่ต้องเสี่ยงกับความผิดพลาดที่จะเป็นสาเหตุให้สูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง (ศักดิ์ไทย สุรภิกขาวรร. 2518 : 5; อ้างอิงมาจาก Cattell. 1961) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของลินตัน และกาแฮม (Hollander. 1976 : 20; citing Linton and Gaham. 1959) ที่พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์ (Self Concept) อ่อนแอ มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และไม่สามารถรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะยอมรับการชักจูงจากคนอื่นได้ง่าย ขณะที่ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมีความเป็นอิสระ เจตนิยวจลาคจะสามารถปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่นได้ (Worchel and Cooper. 1979 : 378; citing Stang. 1972) ซึ่งการที่ได้วัยรุ่นปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนนี้จากการศึกษาของกอดเลย์ และคนอื่น ๆ (Godley and others. 1984 : 227-265) และลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530) พบว่า เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดได้

โดยสรุปเด็กวัยรุ่นที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สุขภาพจิตดีมีการกล้าแสดงออกที่เหมาะสม มีความมั่นใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่รู้สึกวิตกกังวล กล้าปฏิเสธการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเกิดจากการชักจูงของเพื่อนในเรื่องยาเสพติด รวมทั้งมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด จะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้

ตัวแปรด้านภูมิหลังและชีวสังคมกับตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

จากการศึกษาผลการวิจัยของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติด ตามตัวแปรภูมิหลังและชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดพบผลการวิจัยดังนี้คือ

ในด้านความภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนชาย (นิพนธ์ แจ้งเอี่ยม. 2519; Grillis and Connell. 1989 : 97-114) แต่พบผลตรงกันข้ามในการศึกษาของเปรมจิต ทศคะ (2516) และพบว่าผู้มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูงที่อาศัยอยู่ในเมือง (Housley and others. 1987 : 556-566) รวมทั้งผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือเห็นความสำคัญของการเรียน จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงด้วย (Levenberg. 1976 : 7299-A; Goldsberg. 1973 : 323-331; Morrison and others. 1973 : 412-415 ; Primavera Simon and Primavera. 1974 : 213-216; Purkey. 1970 : 25) นอกจากนี้ความภาคภูมิใจในตนเองยังสูงขึ้นตามอายุ ทั้งนี้เพราะบุคคลมีความมั่นใจในการประเมินตนเอง (Levenberg. 1976 : 7299-A)

ในด้านสุขภาพจิต จากการศึกษาของคาแพลน (Kaplan. 1959 : 293) พบว่าเด็กหญิงจะมีปัญหาซับซ้อนใจและปัญหา เรื่องการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย ทั้งนี้เพราะเด็กหญิงได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากครอบครัวอีกทั้งได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักควบคุมอารมณ์ เก็บความรู้สึกวิตกกังวลและความก้าวร้าวจึงไม่มีอิสระในการแสดงออก ซึ่งพบผลสอดคล้องในการศึกษาของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (2524) เปรมสุริย์ เขื่อมทอง (2526) ชีววัฒน์ นิจนตร (2526) และณอมศรี อินทนนท์ (2530)

อนึ่งปัญหาสุขภาพจิตสามารถเกิดขึ้นได้ทุกช่วงอายุโดยเฉพาะช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และสังคมจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่จึงจะประสบปัญหาในการปรับตัว ดังนั้นวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุตอนกลางและตอนปลาย (อายุ 15 ปีขึ้นไป) ที่จะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

จึงประสบปัญหาด้านจิตใจมากกว่าวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 13-15 ปี) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันติก. 2524; เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง. 2526; ถนอมศรี อินทนนท์. 2530) นอกจากนี้จากการศึกษาของ ชิววัฒน์ นิจนตร (2526) และอัมพร โอตระกูล (2521) พบว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำรวมทั้งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลมากกว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูง และปานกลางรวมทั้งผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งพบผลสอดคล้องกับ สตีเวนสันและอดัม (ชิววัฒน์ นิจนตร. 2526 : 182; อ้างอิงมาจาก Stevenson and Adam. 1969 : 24-28) ที่ศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวล

สำหรับการกล้าแสดงออกนั้น จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชายมีการกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนหญิง (Ceelia. 1979 : 3531-B; ถนอมศรี อินทนนท์. 2530) แต่พบผลไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ณรงค์ ชูเนตร. (2529) อุษา ศิวโรจน์สกุล. (2527) และสุจิตรา พรหมชาติ (2522) ที่พบว่า ชายและหญิงมีการกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน ส่วนเรื่องอายุนั้น เครือวัลย์ สุขเจริญ (2526) ศึกษาพบว่า ผู้ที่มีอายุเฉลี่ยอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จะมีการกล้าแสดงออกมากกว่าผู้ที่มีอายุเฉลี่ยในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย หมายความว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะกล้าแสดงออกมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า แต่พบผลตรงกันข้ามในการศึกษาของถนอมศรี อินทนนท์ (2530) ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 13-15 ปี) มีการกล้าแสดงออกมากกว่าวัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 15-18 ปี) อนึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กวัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 15-18 ปี) มีการกล้าแสดงออกน้อยกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่าและน้อยกว่า

วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) ศึกษาพบว่า ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำ จะมีการกล้าแสดงออกมากกว่าผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือตนเองเมื่อมีการติดต่อกับผู้อื่น จึงไม่ยอมถูกเอาเปรียบ สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มณฑนา เฟิงงู (2522) ศึกษาพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการกล้าแสดงออกแต่ได้อธิบายว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีสภาพจิตใจที่ดี และสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (มณฑนา เฟิงงู. 2522; อ้างอิงมาจาก Weigand. 1977 : 518-522)

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดจากการศึกษาของ
 โจนส์ (Jones. 1974 : 2583-A) และบราวน์ (Brown. 1972 : 3752-3753-A) พบว่า
 นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดอันเนื่องมาจากได้เรียนหลักสูตรเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนจะ
 มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดมากกว่านักเรียนที่ไม่มีความรู้มาก่อน โดยเฉพาะนักเรียนหญิง ส่วน
 นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน ซึ่งมีอายุต่างกันจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดเหมือนกัน

จิราภรณ์ สุทธิสาณฑ์ (2529) ศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงสามารถเข้าใจปัญหาและมีความรู้เกี่ยวกับ
 อันตรายของยาเสพติดรวมทั้งสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองได้ดีกว่านักเรียนชายและนักเรียน
 ที่มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวแตกต่างกันจะมีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังพบว่า
 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รวมทั้งมีความสามารถในการรับรู้ ความเข้าใจและความจำดี
 จะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้ (Hager. 1971 : 6158-A; Briscoe. 1971 :
 3767-A; Zarco. 1971 : 7063-B; เสวณ ปุณณะหิตานนท์. 2517)

ในเรื่องการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน จากการศึกษาพบว่าผู้ที่มีผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มักจะคบเพื่อนที่ไม่ดีและชอบทำตามคนอื่น เช่น การเสพยาเสพติด ซึ่ง
 เป็นความประพฤติที่ไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน (สุพจน์ จักขุทิพย์. 2521) และแบส (Bass.
 1956 : 41-49) อธิบายว่าผู้ที่มีระดับความสามารถต่ำหรือไม่ค่อยเฉลียวฉลาด มักจะกระทำ
 ตามผู้อื่น นอกจากนี้จากการทดลองของ เบอเวนดา (ดาร์ง ศากรวิมล. 2516 : 9; อ้างอิงมา
 จาก Berenda. 1950 : 133-138) พบว่าผู้ที่มีอายุน้อยจะปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่นได้น้อย
 ทูดเคนแฮม เบอริกและโครแมน (ดาร์ง ศากรวิมล. 2516 : 10; อ้างอิงมาจาก Tuddenham.
 1957; Berg. 1961; Coleman. 1958) ศึกษาพบว่าผู้หญิงจะทำตามผู้อื่นมากกว่าผู้ชาย
 อย่างไรก็ตามแม้ผู้หญิงจะทำตามผู้อื่นมากกว่าแต่ในเรื่องการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจาก
 เพื่อน ผู้หญิงจะสามารถปฏิเสธการชักจูงได้มากกว่า (นิออน กลิ่นรัตน์และปรีชา กลิ่นรัตน์. 2523)
 และประพันธ์ สุทธาวาส (2528 : 56) ศึกษาพบว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวต่ำจะยอมรับการ
 ชักจูงได้ง่าย

สรุป นักเรียนหญิงและชายมีความภาคภูมิใจในตนเองและการกล้าแสดงออกไม่แตกต่างกัน นักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีและมีความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมากจึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดและสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่า นักเรียนชายด้วย

นักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจครอบครัวสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมีสุขภาพจิตดี มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด และสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ แต่มีการกล้าแสดงออกน้อย และนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดคล้ายคลึงกัน

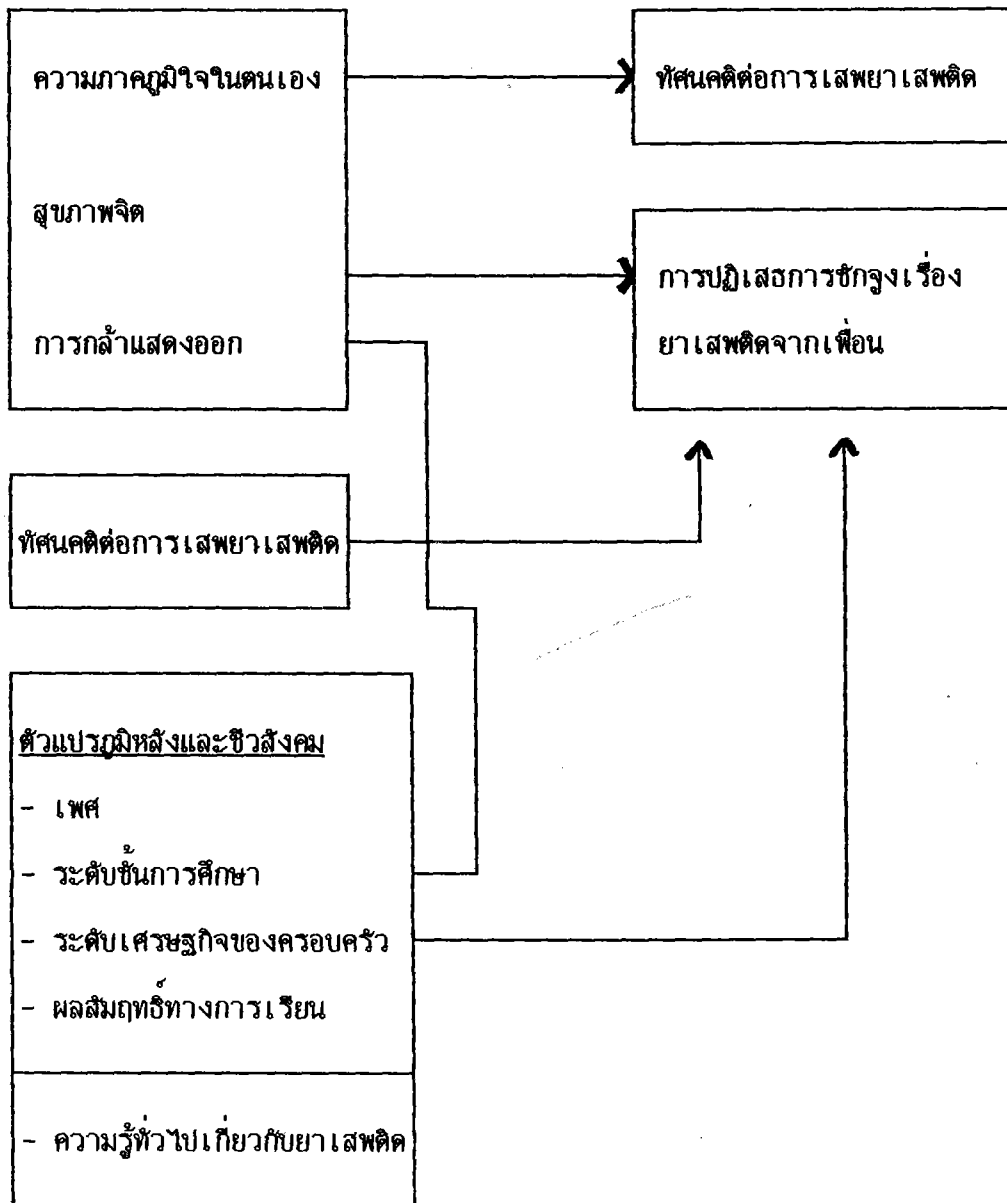
นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมีการกล้าแสดงออกมาก รวมทั้งมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมาก ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตไม่ดีและยอมรับการชักจูงจากคนอื่น

สำหรับนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีสุขภาพจิตไม่ดี ส่วนผู้ที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ซึ่งมีอายุน้อยกว่าจะยอมรับการชักจูงจากคนอื่น ในเรื่องการกล้าแสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดพบว่าผู้ที่เรียนชั้นเรียนต่างกัน จะกล้าแสดงออกและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดเหมือนกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมาก จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ।
2. ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
3. ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกสามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้
4. ลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดสามารถทำนายการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้
5. นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัว หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง หรือมีสุขภาพจิตดีหรือมีการกล้าแสดงออกมากหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดหรือปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ
6. นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดและปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ

กรอบในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 2.2 การจัดการหาข้อมูล โดยการหาคุณภาพของเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิงที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2534 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนแบบสหศึกษาทั้ง 2 ระดับ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้คือ

1. สุ่มเขตการศึกษาทั้งหมด 23 เขต มาเพียง 6 เขต ได้แก่ เขตดุสิต เขตห้วยขวาง เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตบางกอกน้อย และเขตคลองสาน
2. แต่ละเขตการศึกษาคัดเลือกเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย แบบสหศึกษาแล้วนำมาสุ่มเขตละ 1 โรงเรียน รวม 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนราชวินิตมัธยม เขตดุสิต โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตห้วยขวาง โรงเรียนสวารวิทยา เขตบางเขน

โรงเรียนบางกะปิ เขตบางกะปิ โรงเรียนมัธยมวัดคูลีตาราม เขตบางกอกน้อย โรงเรียนวัดน้อยใน เขตคลองสาน

3. แต่ละโรงเรียน สุ่มห้องเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาชั้นละ 1 ห้องเรียน

4. แต่ละห้องเรียนเก็บข้อมูลจากนักเรียนทั้งชายและหญิง ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 600 คน เป็นนักเรียนชาย 302 คน นักเรียนหญิง 298 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

ตอนที่ 3 ถึงตอนที่ 7 เป็นคำถามเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้า

แสดงออกทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือทั้ง 7 ตอน ได้สร้างขึ้นและกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม ประกอบด้วย 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียนประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการให้นักเรียนตอบว่ามีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในเรื่องความหมาย ประเภท ลักษณะและฤทธิ์ของยาเสพติด อาการของผู้ติดยาเสพติด สาเหตุของการติดยาเสพติด จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของวิลาวัลย์ บุญวัฒน์

(2532) ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.65 ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบแต่ละข้อความมี 4 ตัวเลือก โดยให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ที่บนอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ในตอนที่ 2 ผู้ที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับหรือมากกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่ามีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม แสดงว่ามีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย

2. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแบบที่ให้นักเรียนตัดสินค่าของตนเอง ความทัศนคติที่มีต่อตนเองในเรื่องการประสบผลสำเร็จ ความล้มเหลว การปฏิเสธตนเอง การยอมรับตนเอง การพึ่งตนเอง การคิดว่าตนเองมีค่าในสังคม จำนวน 20 ข้อ โดยปรับปรุงจากแบบของนิพนธ์ แจ็งเฮียม (2519) ซึ่งสอบถามเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 ด้วยการให้นักเรียนขีดบนมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย"

เกณฑ์การให้คะแนนในประโยคที่ตอบรับ ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" จะได้คะแนน 6 5 4 3 และ 1 คะแนนตามลำดับ และในประโยคที่ปฏิเสธ ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" จะได้คะแนน 1 2 3 4 5 และ 6 ตามลำดับ ผู้ตอบแต่ละคนจะมีช่วงคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองสูง นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

3. แบบสอบถามสุขภาพจิต เป็นแบบที่ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการตอบสนองสิ่งเร้าในลักษณะที่เบี่ยงเบนกว่าปกติ เช่น ตื่นตื้นง่าย โกรธง่าย ตกใจง่าย อารมณ์รุนแรงเกินกว่าเหตุ วิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งความรู้สึกในทางลบของบุคคลนี้ แสดงถึงการมีสุขภาพจิตไม่ดี จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2524) จำนวน 20 ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 ด้วยการให้นักเรียนขีดบนมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย"

เกณฑ์การให้คะแนนในประโยคที่ตอบรับ ผู้ที่ตอบ "จริงที่สุด" ถึง "ไม่จริงเลย" จะได้คะแนน 6 5 4 3 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ ผู้ตอบแต่ละคนจะมีช่วงคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือยอมรับว่ามีอาการที่แสดงว่ามีความวิตกกังวลมาก จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตไม่ดี นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมคือ ปฏิเสธว่ามีอาการที่เกิดจากความวิตกกังวล เหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

4. แบบสอบถามการกล้าแสดงออก เป็นแบบที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับความถี่ในการแสดงพฤติกรรมออกมาตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนทั้งในด้านบวก เช่น ความรักใคร่ ความยินดี ความชื่นชม ด้านลบ เช่น ความโกรธ ความไม่พอใจและความสามารถในการบอกปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลสมควรได้อย่างตรงไปตรงมา ด้วยความจริงจังตามสิทธิอันพึงมี โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเมื่อแสดงไปแล้วไม่รู้สึกที่ตนเองมีความผิดหรือมีความวิตกกังวล หรือไม่สบายใจ จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของวงพักตร์ ภูพันธ์ศรี (2523) ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.88 ด้วยการให้นักเรียนขีดคะแนนค่าประเมินค่า 6 หน่วยจาก "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย"

เกณฑ์การให้คะแนนในประโยคที่ตอบรับ ผู้ที่ตอบ "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" จะได้คะแนน 6 5 4 3 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ ในประโยคปฏิเสธ ผู้ที่ตอบ "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" จะได้คะแนน 1 2 3 4 5 และ 6 คะแนนตามลำดับ ผู้ตอบแต่ละคนจะมีช่วงคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีการกล้าแสดงออกมาก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีการกล้าแสดงออกน้อย

5. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เป็นแบบที่ให้นักเรียนรายงานว่ามี ความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับประโยชน์หรือโทษของยาเสพติดซึ่งสามารถแสดงออกเป็นความรู้สึกเชิงนิมานหรือนิเสธเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดรวมทั้งการต่อต้านหรือมุ่งกระทำการเสพยาหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของไมตรี บุญเคลือบ

(2527) ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.67 ลาดทองใบ ภูภิรมย์ (2530) และประครองศรี แซ่เต็ง (2531) ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 ด้วยการทำให้นักเรียนขีดบวมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

เกณฑ์การให้คะแนนในประโยคที่ตอบรับ ผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จนถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้คะแนน 6 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ในประโยคปฏิเสธ ผู้ที่ตอบ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จนถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จะได้คะแนน 1 2 3 4 5 และ 6 คะแนนตามลำดับ ผู้ตอบแต่ละคนจะมีช่วงคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการเสพยาเสพติด

6. แบบสอบถามการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นแบบที่ให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับความถี่ในการปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชักจูงให้ทดลองเสพยา ร่วมเสพยา หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น การซื้อขาย จำนวน 20 ข้อ โดยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบของลาดทองใบ ภูภิรมย์ (2530) ด้วยการทำให้นักเรียนขีดบวมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย"

เกณฑ์การให้คะแนน ในประโยคที่ตอบรับ ผู้ที่ตอบ "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" จะได้คะแนน 5 6 4 3 2 และ 1 คะแนนตามลำดับ ในประโยคปฏิเสธ ผู้ที่ตอบ "ทุกครั้ง" ถึง "ไม่เคยเลย" จะได้คะแนน 1 2 3 4 5 และ 6 คะแนนตามลำดับ ผู้ตอบแต่ละคนจะมีช่วงคะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมเท่ากับคะแนนเฉลี่ยหรือมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่าปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มาก นักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมแสดงว่าปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้น้อย

2. การจัดกระทำข้อมูล

2.1 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตสังคมและการวิจัยรวม 3 คน พิจารณาเนื้อหา หลังจากปรับปรุงแก้ไขแล้วได้นำแบบเครื่องมือทั้ง 7 ตอน ไปสอบถามนักเรียน โรงเรียน ศิลปจารุพิพุกโกณ์ เขตคูสิต ทั้งชายและหญิงที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ชั้นละ 40 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบมาวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อคำถาม ดังนี้

1. แบบสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 ถึง 0.69 คัดยเทคนิค 25% และมีค่าความยากระหว่าง 0.18 ถึง 0.88 จำนวน 20 ข้อ และนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากสูตร KR.21 (Kuder Richardson) ได้ค่า 0.76
2. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 2.14 ถึง 6.72 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่า 0.81
3. แบบสอบถามสุขภาพจิต ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ ไปสอบถามนักเรียนแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่า 0.93
4. แบบสอบถามการกล้าแสดงออก ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 1.75 ถึง 5.74 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่า 0.49
5. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 3.11 ถึง 8.54 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่า 0.89

6. แบบสอบถามการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ ระหว่าง 2.07 ถึง 7.14 จำนวน 20 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่า 0.89

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 7 ตอน ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 600 คน ตอบด้วยตนเองแล้วได้นำมาประมวลผล ด้วยเครื่องคำนวณสมองกลและโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package For the Social Sciences Version X) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2
2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 4
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 6 และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดเชื้อเสฟติคของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์และความสามารถของตัวแปรในการทำนายลักษณะการต้านทานการติดเชื้อเสฟติค และความแปรปรวนของตัวแปรเมื่อจำแนกตามลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient Analysis) สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. NF แทน การปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสฟติคจากเพื่อนของนักเรียน
2. MT_{fa2} แทน สุขภาพจิตของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. EC_{mb2} แทน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
4. AC_{mp2} แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสฟติคน้อย

5. ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติด

AT	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียน
AT _{m12}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ
AT _{md2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง
AT _{mh2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
AT _{f12}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ
AT _{fh2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
AT _{mc2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
AT _{mb2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
AT _{fb2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
AT _{mp2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย
AT _{mg2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเสพยาเสพติดมาก
AT _{fg2}	แทน	ทำศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเสพยาเสพติดมาก

6. ความภาคภูมิใจในตนเอง

SE	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน
SE _{md2}	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง
SE _{fd2}	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง
SE _{mc2}	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
SE _{mb2}	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
SE _{mg2}	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก

7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

KN	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน
KN _{md2}	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง
KN _{mh2}	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
KN _{fh2}	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง
KN _{mc2}	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
KN _{mb2}	แทน	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

- KN_{ma2} แทน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- KN_{fb2} แทน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- KN_{mg2} แทน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก
- KN_{fg2} แทน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก
8. b แทน ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
9. B แทน ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน
10. R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
11. R² แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

หมวดที่ 1 สำหรับการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและการถดถอยพหุคูณ
แบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว (สมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3)

1. ตัวแปรอิสระ ที่เป็นตัวแปรหลัก 3 ตัว คือ
 - ความภาคภูมิใจในตนเอง
 - สุขภาพจิต
 - การกล้าแสดงออก
2. ตัวแปรตาม 2 ตัว คือ
 - ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
 - การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

หมวดที่ 2 สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว (สมมติฐานข้อที่ 4)

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น

ก. ตัวแปรหลัก 4 ตัว คือ

- ความภาคภูมิใจในตนเอง
- สุขภาพจิต
- การกล้าแสดงออก
- ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ข. ตัวแปรรอง ได้แก่ลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคมประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวคือ

- เพศ
- ระดับชั้นการศึกษา
- ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

2. ตัวแปรตาม 1 ตัว คือ

- การปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

หมวดที่ 3 สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (สมมติฐานข้อที่ 5 และ 6)

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคมประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวคือ

- เพศ
- ระดับชั้นการศึกษา
- ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

2. ตัวแปรตาม 5 ตัวคือ

- ความภาคภูมิใจในตนเอง
- สุขภาพจิต
- การกล้าแสดงออก
- ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
- การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

การนำเสนอผล

ในการนำเสนอผลของการศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการเสนอลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามลักษณะด้านภูมิหลังและ
ชีวสังคม

ตอนที่ 2 เป็นการเสนอผลการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก
กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก
กับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

2.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกกับการทำนายทัศนคติ
ต่อการเสพยาเสพติด

2.4 ลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้า
แสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดกับการทำนายการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน

2.5 ปริมาณความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2.6 ปริมาณทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามีทั้งหมด 600 คน เมื่อแบ่งตามเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปริมาณความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ผลดังแสดงในตาราง 10-12 ภาคผนวก ค

จากตาราง 10 ในภาคผนวก ค พบว่านักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายส่วนใหญ่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.0, 12.33, 11.0 และ 11.5 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดตามลำดับ

จากตาราง 11 ในภาคผนวก ค พบว่านักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.16 และ 14.5 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด นักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คิดเป็นร้อยละ 13.17 และนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คิดเป็นร้อยละ 13.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

จากตาราง 12 ในภาคผนวก ค พบว่านักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ส่วนใหญ่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก คิดเป็นร้อยละ 21.84, 21.17, 22.5 และ 22.5 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ซึ่งผลของการวิเคราะห์ได้แสดงในตาราง 13 ภาคผนวก ค โดยพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดมีความสัมพันธ์ทางบวก ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $(R) = 0.24$ หมายความว่า นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง กล้าแสดงออกมาก มีสุขภาพจิตดี จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก กับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ซึ่งผลของการวิเคราะห์ได้แสดงในตาราง 14 ภาคผนวก ค โดยพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวก ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $(R) = 0.25$ หมายความว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง กล้าแสดงออกมาก มีสุขภาพจิตดี จะสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออกกับการทำนายทัศนคติ ต่อการเสพยาเสพติด

เมื่อนำความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกมาทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้ผลแสดงในตาราง 15 ภาคผนวก

จากตาราง 15 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $(R) = 0.23$ และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน $(R^2) = 0.05$ คิดเป็นร้อยละ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
ได้ตั้งสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$AT = 81.31 + 0.21 SE \quad \dots\dots\dots (1)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$AT = 0.23 SE \quad \dots\dots\dots (2)$$

จากสมการ (1) แสดงว่า คะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง ทำนายคะแนนทัศนคติต่อ
การเสพยาเสพติดได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.21 ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลง
ของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนน
ความภาคภูมิใจในตนเองร้อยละ 21

จากสมการ (2) แสดงว่า คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำนายคะแนน
ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.23 ซึ่งหมายความว่า
การเปลี่ยนแปลงของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของ
คะแนนความภาคภูมิใจในตนเองร้อยละ 23

2.4 ลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้ำ
แสดงออกและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดกับการทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจาก
เพื่อน

เมื่อนำลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้ำ
แสดงออก และทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดมาทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจาก
เพื่อนของนักเรียน พบผลดังแสดงในตาราง 16 ภาคผนวก ค

จากตาราง 16 ในภาคผนวก ค แสดงว่า การปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจ
ในตนเอง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.54 และคะแนนทัศนคติต่อการเสพยา
เสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ร่วมกัน
(R^2) = 0.22, 0.26 และ 0.29 คิดเป็นร้อยละ 22, 26 และ 29 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจ
ในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ตั้งสมการการ
ทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 23.29 + 0.52 AT + 1.07 KN + 0.17 SE \quad \dots\dots\dots (3)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.41 AT + 0.21 KN + 0.15 SE \quad \dots\dots\dots (4)$$

จากสมการ (3) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติด จากเพื่อนได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.52, 1.07 และ 0.17 ตามลำดับ ซึ่ง หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เป็นผล เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 52, 107 และ 17 ตามลำดับ

จากสมการ (4) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติด จากเพื่อนได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย เท่ากับ 0.41, 0.21 และ 0.15 ตาม ลำดับ ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็น ผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 52, 21 และ 15 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อนำนักเรียนมาแบ่งกลุ่มตามลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคมได้ผล ดังแสดงในตาราง 17-19 ในภาคผนวก ค ดังนี้

กลุ่ม 1 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ต่ำ (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับ การปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.74 และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.55 คิดเป็นร้อยละ 55 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่สนใจคือการเสพยาเสพติดทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
ได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NE = 1.43 + 1.02 AT_{m12} \quad \dots\dots (5)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NE = 0.74 AT_{m12} \quad \dots\dots (6)$$

จากสมการ (5) แสดงว่า คะแนนที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 1.02 ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ร้อยละ 102

จากสมการ (6) แสดงว่า คะแนนที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.74 ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ร้อยละ 74

กลุ่ม 2 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.65 และคะแนนของที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.42 คิดเป็นร้อยละ 42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนปฏิเสชการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 19.38 + 0.46 AT_{md2} + 1.60 KN_{md2} + 0.21 SE_{md2} \dots (7)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.39 AT_{md2} + 0.33 KN_{md2} + 0.20 SE_{md2} \dots (8)$$

จากสมการ (7) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสชการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.46, 1.60 และ 0.21 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสชการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด และความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 46, 160 และ 21 ตามลำดับ

จากสมการ (8) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสชการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.39, 0.33 และ 0.20 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสชการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 39, 33 และ 20 ตามลำดับ

กลุ่ม 3 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.55 และคะแนนของที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.30 คิดเป็นร้อยละ 30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 35.22 + 0.50 AT_{mh2} + 1.29 KN_{mh2} \quad \dots\dots\dots (9)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.50 AT_{mh2} + 0.21 KN_{mh2} \quad \dots\dots\dots (10)$$

จากสมการ (9) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.50 และ 1.29 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 50 และ 129 ตามลำดับ

จากสมการ (10) แสดงว่า คะแนนที่คนคิดต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.50 และ 0.21 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่คนคิดต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 50 และ 21 ตามลำดับ

กลุ่ม 4 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่คนคิดต่อการเสพยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.74 และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.55 คิดเป็นร้อยละ 55 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่คนคิดต่อการเสพยาเสพติดทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = -6.17 + 1.08 AT_{f12} \quad \dots\dots\dots(11)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.74 AT_{f12} \quad \dots\dots\dots(12)$$

จากสมการ (11) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ทำนายคะแนนการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 1.08 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ร้อยละ 108

จากสมการ (12) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ทำนายคะแนนการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.74 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ร้อยละ 74

กลุ่ม 5 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.27 และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.7 คิดเป็นร้อยละ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง ทำนายคะแนนการปฏิบัติราชการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 78.94 + 0.29 SE_{fd2} \quad \dots\dots\dots (13)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.27 SE_{fd2} \quad \dots\dots\dots (14)$$

จากสมการ (13) แสดงว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง ทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.29 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 29

จากสมการ (14) แสดงว่า คะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง ทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.27 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 27

กลุ่ม 6 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง (ตาราง 17 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 17 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจต่อการเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.45 และคะแนนที่สนใจต่อการเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.20 คิดเป็นร้อยละ 20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่สนใจต่อการเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NE = 51.69 + 0.39 AT_{fh2} + 1.13 KN_{fh2} \quad \dots\dots (15)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NE = 0.30 AT_{fh2} + 0.28 KN_{fh2} \quad \dots\dots (16)$$

จากสมการ (15) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.39 และ 1.13 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 39 และ 113 ตามลำดับ

จากสมการ (16) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.30 และ 0.28 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 30 และ 28 ตามลำดับ

กลุ่ม 7 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 18 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.55 และคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.30 คิดเป็นร้อยละ 30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 25.14 + 0.42 AT_{mc2} + 1.20 KN_{mc2} + 0.22 SE_{mc2} \dots (17)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.37 AT_{mc2} + 0.23 KN_{mc2} + 0.20 SE_{mc2} \dots (18)$$

จากสมการ (17) แสดงว่า คะแนนที่สกัดต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติด จากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.42, 1.20 และ 0.22 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่อง มาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่สกัดต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 42, 120 และ 22 ตามลำดับ

จากสมการ (18) แสดงว่า คะแนนที่สกัดต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติด จากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.37, 0.23 และ 0.20 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่อง มาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่สกัดต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง ร้อยละ 37, 23 และ 20 ตามลำดับ

กลุ่ม 8 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (ตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 18 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจคือการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องจากเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.79 และคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.63 คิดเป็นร้อยละ 63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 9.94 + 0.68 AT_{mb2} + 0.27 SE_{mb2} + 0.96 KN_{mb2} - 1.14 EC_{mb2} \dots (19)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.64 AT_{mb2} + 0.28 SE_{mb2} + 0.21 KN_{mb2} - 0.18 EC_{mb2} \dots (20)$$

จากสมการ (19) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.68, 0.27, 0.96 และ 1.14 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจง

เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผล เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการ
 เสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของ
 ครอบครัว ร้อยละ 68, 27, 96 และ 114 ตามลำดับ

จากสมการ (20) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจใน
 ตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวร่วมกันทำนายคะแนน
 การปฏิเสธการชกจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.64,
 0.28, 0.21 และ 0.18 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจูง
 เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผล เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการ
 เสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและระดับเศรษฐกิจของ
 ครอบครัว ร้อยละ 64, 28, 21 และ 18 ตามลำดับ

กลุ่ม 9 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 (ตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 18 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์
 กับการปฏิเสธการชกจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) =
 0.72 และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.52 คิดเป็นร้อยละ 52 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

คะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ทำนายการปฏิเสธการชกจูง เรื่องยาเสพติดจาก
 เพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 24.45 + 5.98 KN_{ma2} \quad \dots\dots\dots (21)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.72 KN_{ma2} \quad \dots\dots\dots (22)$$

จากสมการ (21) แสดงว่า คะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ทำนายคะแนน การปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 5.98 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่อง มาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 598

จากสมการ (22) แสดงว่า คะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ทำนายคะแนน การปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.72 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่อง มาจากการเปลี่ยนแปลงของคะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 72

กลุ่ม 10 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง (ตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 18 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ทศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.51 และคะแนนที่ศนคติต่อการเสพยาเสพติดกับคะแนนความ รู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.26 คิดเป็นร้อยละ 26 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่ศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนาย คะแนนการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 21.04 + 0.66 AT_{fb2} + 1.30 KN_{fb2} \quad \dots\dots(23)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.46 AT_{fb2} + 0.23 KN_{fb2} \quad \dots\dots(24)$$

จากสมการ (23) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.66 และ 1.30 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 66 และ 130 ตามลำดับ

จากสมการ (24) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.46 และ 0.23 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 46 และ 23 ตามลำดับ

กลุ่ม 11 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (ตาราง 18 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 18 ในภาคผนวก ค แสดงว่า สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.57 และมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.33 คิดเป็นร้อยละ 33 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนสุขภาพจิต ทำนายการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการ
การทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 129.27 - 0.37 MT_{fa2} \quad \dots\dots(25)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = -0.57 MT_{fa2} \quad \dots\dots(26)$$

จากสมการ (25) แสดงว่า คะแนนสุขภาพจิต ทำนายการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยา
เสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย = 0.37 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลง
คะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากคะแนนสุขภาพจิต ร้อยละ
37

จากสมการ (26) แสดงว่า คะแนนสุขภาพจิต ทำนายการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยา
เสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย = 0.57 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลง
คะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากคะแนนสุขภาพจิต ร้อยละ
57

กลุ่ม 12 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดน้อย (ตาราง 19 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 19 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.94 และคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.86 คิดเป็นร้อยละ 86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NE = -6.56 + 0.83 AT_{mp2} + 10.90 AC_{mp2} \quad \dots\dots\dots(27)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NE = 0.85 AT_{mp2} + 0.39 AC_{mp2} \quad \dots\dots\dots(28)$$

จากสมการ (27) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.83 และ 10.90 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 83 และ 1090 ตามลำดับ

จากสมการ (28) แสดงว่า คะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำ

ทำนายเท่ากับ 0.85 และ 0.39 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธ การชั่งของเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติ ต่อการเสพยาเสพติดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 85 และ 39 ตามลำดับ

กลุ่ม 13 กลุ่มนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดมาก (ตาราง 19 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 19 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจ ในตนเอง และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชั่งของเรื่องยาเสพติด จากเพื่อนโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.94 และคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด มีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.32 คิดเป็นร้อยละ 32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชั่งของเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ สังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 22.46 + 0.48 AT_{mg2} + 0.25 SE_{mg2} + 0.91 KN_{mg2} \dots (29)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.43 AT_{mg2} + 0.24 SE_{mg2} + 0.15 KN_{mg2} \dots (30)$$

จากสมการ (29) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชั่งของเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย 0.48, 0.25 และ 0.91 ตามลำดับ หมายความว่า

การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 48, 25 และ 91 ตามลำดับ

จากสมการ (30) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย 0.43, 0.24 และ 0.15 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 43, 24 และ 15 ตามลำดับ

กลุ่ม 14 กลุ่มนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก (ตาราง 19 ในภาคผนวก ค)

จากตาราง 19 ในภาคผนวก ค แสดงว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.41 และคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดกับคะแนนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์ร่วมกัน (R^2) = 0.17 คิดเป็นร้อยละ 17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายคะแนนการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ดังสมการการทำนายต่อไปนี้

1. สมการการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$NF = 33.93 + 0.51 AT_{fg2} + 1.41 KN_{fg2} \quad \dots\dots(31)$$

2. สมการการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$NF = 0.35 AT_{fg2} + 0.22 KN_{fg2} \quad \dots\dots(32)$$

จากสมการ (31) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.51 และ 1.41 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 51 และ 141 ตามลำดับ

จากสมการ (32) แสดงว่า คะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดร่วมกันทำนายการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.35 และ 0.22 ตามลำดับ หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงคะแนนการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงร่วมกันของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ร้อยละ 35 และ 22 ตามลำดับ

2.5 ปริมาณความภาคภูมิใจในตนเอง สุนภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกจู๋งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก
ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ความภาคภูมิใจ ในตนเอง		สุขภาพจิต		การกล้าแสดงออก		ทัศนคติต่อการ เสพยาเสพติด		การปฏิเสธการ ชักจูงเรื่องยา เสพติดจากเพื่อน	
	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P
	เพศ (ก)	3.86*	.05	4.66*	.03	6.57**	.01	3.11	.08	2.59
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	3.22	.07	1.92	.17	.15	.70	1.81	.18	6.15*	.01
ระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว (ค)	1.31	.27	1.37	.26	.88	.42	.61	.54	3.93*	.02
ก X ข	2.22	.14	1.83	.18	2.08	.15	.35	.55	.05	.22
ก X ค	1.66	.19	5.90**	.01	5.88**	.01	2.12	.12	2.83	.06
ข X ค	.23	.80	1.34	.26	2.17	.12	.09	.91	.67	.51
ก X ข X ค	2.77	.06	6.94***	.001	4.64**	.01	1.45	.24	1.26	.29

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบผลดังนี้

2.5.1 เพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง (รายละเอียดในตาราง 20-21 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 21 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.2 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิต (รายละเอียดในตาราง 22-24 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 23 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อสุขภาพจิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') พบผลในตาราง 24 ภาคผนวก ค คือพบว่ามีเพียงนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางเท่านั้นที่มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งหมายความว่าในกลุ่มนี้ นักเรียนชายมีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนหญิง

2.5.3 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออก (ตาราง 25-26 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 26 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการกล้าแสดงออกของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') พบผลในตาราง 27 ภาคผนวก ค คือพบว่ามีเพียงนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางเท่านั้นที่มีการกล้าแสดงออกแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนหญิง ซึ่งหมายความว่าในกลุ่มนี้ นักเรียนชายมีการกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนหญิง

2.5.4 เพศ ระดับการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด (ตาราง 28-29 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 29 ในภาคผนวก ค พบว่าเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.5 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน (ตาราง 30-31 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 31 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก
ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ความภาคภูมิใจ ในตนเอง		สุขภาพจิต		การกล้าแสดงออก		ทัศนคติต่อการ เสพยาเสพติด		การปฏิเสธการ ชักจูงเรื่องยา เสพติดจากเพื่อน	
	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P
	เพศ (ก)	3.94*	.05	4.04*	.05	4.22*	.04	1.34	.25	.71
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1.68	.20	2.32	.13	.03	.86	.05	.82	1.32	.25
ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน (ค)	1.14	.32	.55	.58	4.30**	.01	2.76	.06	3.45*	.03
ก X ข	.31	.58	1.75	.19	1.99	.16	.15	.70	.02	.88
ก X ค	.21	.81	2.20	.11	1.52	.22	.42	.66	.34	.71
ข X ค	3.22	.04	3.33*	.04	1.09	.34	.49	.62	2.07	.13
ก X ข X ค	2.47	.07	5.41**	.01	2.80	.06	1.12	.33	.02	.98

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบผลดังนี้

2.5.6 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง (รายละเอียดในตาราง 32-33 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 33 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.7 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิต (รายละเอียดในตาราง 34-35 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 35 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5.8 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออก (รายละเอียดในตาราง 36-37 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 37 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.9 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด (รายละเอียดในตาราง 38-39 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 39 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5.10 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการปฏิเสธการชกจู๋เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน (ตั้งรายละเอียดในตาราง 40-41 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 41 ในภาคผนวก ค. พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามีเพียงเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เท่านั้น

- 2.6 ปริมาณทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนที่มีเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกัน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้ คือ

ตาราง 3 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

แหล่งความแปรปรวน	ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด		การปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน	
	ค่า F	ค่า P	ค่า F	ค่า P
เพศ (ก)	3.39	.07	2.44	.12
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	3.99*	.05	9.28**	.01
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ				
ยาเสพติด (ค)	56.65*	.001	37.95***	.001
ก X ข	.25	.62	.10	.75
ก X ค	10.47***	.001	26.71***	.001
ข X ค	10.75***	.001	2.29	.13
ก X ข X ค	4.97*	.03	4.77*	.03

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบผลดังนี้

2.6.1 เพศ ระดับชั้นการศึกษา และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด (รายละเอียดในตาราง 42-44 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 43 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอิทธิพลร่วมกันต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบกับความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') พบผลในตาราง 44 ภาคผนวก ค คือพบว่า มีเพียงนักเรียนหญิงทั้งหมดและนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากเท่านั้น ที่มีทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างกันกับนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย โดยนักเรียนหญิงทั้งหมดและนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดมากกว่านักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย

2.6.2 เพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอิทธิพลต่อการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน (รายละเอียดในตาราง 45-47 ภาคผนวก ค)

จากตาราง 46 ในภาคผนวก ค พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่าง ๆ ไปเปรียบเทียบกับความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') พบผลในตาราง 47 ภาคผนวก ค คือพบว่ามีเพียงนักเรียนหญิงทั้งหมดและนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก มีการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดแตกต่างจากนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย โดยนักเรียนหญิงทั้งหมด และนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากมีการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนมากกว่านักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย

บทย่อ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและกับการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
2. เพื่อศึกษาว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกของนักเรียนจะสามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้มากน้อยเพียงใด
3. เพื่อศึกษาว่าตัวแปรลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดจะสามารถทำนายปริมาณการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากน้อยเพียงใด
4. เพื่อศึกษาว่าเมื่อจำแนกตามลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมนักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนแตกต่างกันอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2534 ในโรงเรียนแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 คน แบ่งเป็นชาย 302 คน หญิง 298 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดรวม 7 ตอน ได้แก่

- 2.1 ลักษณะภูมิหลังและชีวสังคมประกอบด้วยเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง
- 2.4 สุขภาพจิต
- 2.5 การกล้าแสดงออก
- 2.6 ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
- 2.7 การปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2
2. ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละตัวทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 4
3. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 6 และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe') เมื่อพบว่า การวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน สรุปผลได้ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 "ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด"

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง และการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ส่วนตัวแปรสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง การกล้าแสดงออก และทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออกร่วมกัน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. สมมติฐานข้อที่ 2 "ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน"

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง และการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ส่วนสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง การกล้าแสดงออก และการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน และเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกร่วมกัน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชักจูง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. สมมติฐานข้อที่ 3 "ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้"

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีเพียงความภาคภูมิใจในตนเองเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้ โดยสามารถทำนายได้ 23% ส่วนสุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกไม่สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้

4. สมมติฐานข้อที่ 4 "ลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก และทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดสามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่อง ยาเสพติดจากเพื่อนได้"

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจาก เพื่อนได้ 41% , 20% และ 15% ตามลำดับ

เมื่อนำนักเรียนมาแบ่งกลุ่มตามลักษณะด้านภูมิหลังและชีวสังคมตามเพศ ระดับชั้น การศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด พบว่า ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและสุขภาพจิตบางตัวสามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน สำหรับเพศและการกล้า แสดงออกพบว่าไม่สามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในกลุ่มนี้ได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ยังพบว่านักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันไม่มีตัวแปรใดที่สามารถ ทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้

5. สมมติฐานข้อที่ 5 "นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัวสูง หรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงหรือมี สุขภาพจิตดี หรือมีการกล้าแสดงออกมากหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดหรือปฏิเสธการ ชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของ ครอบครัวไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด การปฏิเสธ การชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีอิทธิพลร่วมกันต่อสุขภาพจิต

และการกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ โดยพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางนั้น นักเรียนชายมีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีการกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนหญิง

นอกจากนี้ยัง พบว่าเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สมมติฐานข้อที่ 6 "นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดและปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบกับอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด มีอิทธิพลร่วมกันต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักเรียนหญิงทั้งหมด นักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อยและมากตามลำดับ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างจากนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย

นอกจากนี้ยัง พบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา และความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด มีอิทธิพลร่วมกันต่อการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่านักเรียนหญิงทั้งหมดและนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากมีการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่านักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย

อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และกับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าได้ผลสอดคล้องกับสมมติฐานกล่าวคือพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สุขภาพจิตดี มีการกล้าแสดงออกมากจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ก็พบว่าได้ผลสอดคล้องกับสมมติฐานเช่นกันกล่าวคือพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สุขภาพจิตดี มีการกล้าแสดงออกมาก จะสามารถปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มาก

ผลจากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 237) นิพนธ์ แจ็งเยี่ยม (2519) และแกวสัน (Garrison. 1983 : 2017-B) ที่พบว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีการกล้าแสดงออกมาก และจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นไทยและต่างประเทศ (กาญจนา พงศ์พฤกษ์. 2523 ; อุษา ศิโรวัฒนสกุล. 2527 ; ถนอมศรี อินทนนท์. 2530; Conaway. 1979 : 3915-A) ที่พบว่า สุขภาพจิต ความภาคภูมิใจในตนเองและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์กัน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนนั้น สารวิ ธนกรวิทย์ (2523) ศึกษาพบว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีพฤติกรรมที่ขัดกับระเบียบได้ง่าย ผู้ที่กล้าแสดงออกน้อยจะรู้สึกเกรงใจและไม่กล้าปฏิเสธผู้อื่น (Wolpe. 1973 : 4) ขณะเดียวกันผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีการกล้าแสดงออกมากจะเป็นผู้ที่ถูกชกแจงได้ยาก (McCrosky Richmond and Stewart. 1986 : 115) นอกจากนี้จาก

การศึกษาของพอลสัน (Paulson. 1971 : 5455-5456-B) พบว่าผู้ที่เห็นคุณค่าของตนเอง และมีข้อเท็จจริงในทางที่ดีเกี่ยวกับตนเอง จะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด ขณะที่ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะสามารถปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่นได้ (Worchel and Cooper. 1979 : 378 citing Stang 1972) จอห์นสันและคนอื่นๆ (Johnson and others. 1988 : 578-586) ก็ได้อธิบายว่าการที่เด็กวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูงจะสามารถต้านทานการติดยาเสพติดได้นั้นก็เนื่องจากมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการเสพยาเสพติดและการที่นักเรียนจะยอมรับหรือปฏิเสธการชักจูงจากคนอื่นนั้น ส่วนหนึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของบุคคลด้วย (Homans. 1961 : 13, Paul. 1976 : 26)

2. การทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า มีบางส่วนที่สอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือพบว่า มีเพียงความภาคภูมิใจในตนเองเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้ โดยสามารถทำนายได้ 23% ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจสเซอร์และคนอื่นๆ (Jessor and others. 1980 : 604-613) ที่ศึกษาพบว่า ทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของตนเองนั้นเป็นตัวทำนายตัวหนึ่งในเรื่องการทำทัศนคติต่อการใช้หรือไม่ใช้กัญชาและผลการวิจัยของพอลสัน (Paulson. 1971 : 5455-5456-B) ก็พบว่าบุคคลจะมีทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับมุมมองเห็นคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง เช่นเดียวกับการศึกษาของคาแพลน สตีเวนและรอบบินส์ (Kaplan, Steven and Robbins. 1982 : 274-294) ที่พบว่าระดับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลจะชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของการที่บุคคลจะมีทัศนคติในการกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่ขัดกับสังคม เช่นการเสพยาเสพติด อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของบอทวิน (Botvin. 1986 : 369-374) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันการติดยาเสพติดโดยอาศัยทฤษฎีจิตวิทยาสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมกับการศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ซึ่งพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออก สามารถทำนายทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดได้

3. การทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่ามีบางส่วนสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือพบว่าตัวแปรระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด สามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในนักเรียนบางกลุ่ม ส่วนตัวแปรเพศและการกล้าแสดงออกไม่สามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในนักเรียนกลุ่มใดเลย

สำหรับตัวแปรทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในกลุ่มนักเรียนทั้งหมดตามลำดับนั้น สอดคล้องกับแนวความคิดของบอทวิน (Botvin. 1986 : 370) ที่อธิบายถึงวิธีป้องกันการติดยาเสพติดโดยอาศัยทฤษฎีด้านอิทธิพลทางสังคมของเพื่อนและครอบครัว ซึ่งเน้นเรื่องการมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด โดยเฉพาะตัวแปรด้านทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดจะมีผลต่อตัวแปรตามมากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรในด้านความไม่พอใจในส่วนตัว ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคล (Kim and Newsman. 1982 : 912-913)

นอกจากนี้จากการศึกษาของคาแพลน และคนอื่นๆ (Kaplan and others. 1982 : 274-294) ยังพบว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำมักจะเปิดโอกาสให้สภาพแวดล้อมเข้ามาอิทธิพลทำให้ตนเองมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตั้งนั้นนักเรียนที่มีทัศนคติที่ปฏิเสธตนเองรวมทั้งมีการรับรู้เรื่องยาเสพติดที่ผิดจากกลุ่มเพื่อน จึงมักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของเจสเซอร์ และคนอื่นๆ (Jessor and others. 1980 : 604-613) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีการควบคุมตนเองต่ำ ซึ่งเกี่ยวกับมีทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมที่เป็นปัญหารวมทั้งมีค่านิยมในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคาดหวังในผลการเรียน พบว่าเป็นตัวทำนายเกี่ยวกับการใช้หรือไม่ใช้ยาสูบได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแปรที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเองและทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดสามารถทำนายการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำโครงการป้องกันการติดยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่ได้เน้นในเรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติด โดยอาศัยทฤษฎีการรู้คิด (Cognitive Dissonance Theory) ที่เน้นการสร้างความสำเร็จและทัศนคติที่ถูกต้อง (Johnson and others. 1988 : 578-586) รวมทั้งในเรื่องความตระหนักเกี่ยวกับตนเอง การมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติด (Losciuto and Ausetts. 1988 : 337-351)

4. ลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนตามสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 6 พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานดังนี้ คือ

สมมติฐานข้อที่ 5 "นักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ไม่ได้มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สุขภาพจิตดี กล้าแสดงออกมาก มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดและสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ"

สมมติฐานข้อที่ 6 "นักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากไม่ได้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดและสามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ"

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถอธิบายลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนในแต่ละด้านได้ดังนี้

4.1 ด้านทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ผลจากการวิจัย พบว่า นักเรียนหญิงทั้งหมด นักเรียนชายที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดมาก มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างจากนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโจนส์และบราวน์ (Jones. 1974 : 2583-A, Brown. 1972 : 3752-3753-A) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนหญิงที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดและพบว่านักเรียนที่เรียนระดับชั้นแตกต่างกันจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติดเหมือนกัน นอกจากนี้ จีราภรณ์ สุทธิสาสนเทศ (2529) ยังศึกษาพบว่านักเรียนหญิงที่มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมากจะสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองได้ดีกว่านักเรียนชาย

อย่างไรก็ตามการที่ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด เช่นเดียวกับนั้นเป็นเพราะได้รับความรู้เกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติดมากทำให้เกิดความรู้สึกไม่ชอบ จึงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อยาเสพติด เช่นเดียวกับกลุ่มนักเรียนหญิง ดังนั้นระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด จึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญกับการมีทัศนคติที่ดี หรือไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด

สำหรับตัวแปรเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัวหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ไม่มีอิทธิพลร่วมกันที่จะทำให้ปริมาณทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจอธิบายได้ว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจีราภรณ์ สุทธิสาสนเทศ (2529) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน จะมีทัศนคติหรือการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

4.2 ด้านการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงทั้งหมดและนักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดมากมีการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มากกว่านักเรียนชายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ สุทธิสาณฑ์ (2529) ที่พบว่านักเรียนหญิงที่มีความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดจะสามารถป้องกันตนเองได้ และนักเรียนต้องการมีความรู้เรื่องยาเสพติดเพื่อใช้ป้องกันและหลีกเลี่ยงการถูกชกแจงให้เสพยาเสพติด (Losciuto Ausetts. 1988)

เมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปรเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ไม่มีอิทธิพลร่วมกันที่จะทำให้ปริมาณการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจอธิบายได้ว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนไม่แตกต่างกัน และพบผลเช่นเดียวกับการศึกษาของอัมพร เตียวตระกูลวัฒน (2522) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลต่อการปฏิเสธการชกแจงจากบุคคลอื่น แต่ถ้านักเรียนมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดแตกต่างกันแล้วจะมีการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดแตกต่างกันด้วย

4.3 ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง

จากผลการวิจัย พบว่าเพศ ระดับชั้นการศึกษา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีอิทธิพลร่วมกันที่จะทำให้ปริมาณความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่ามีเพียงตัวแปรเพศเพียงตัวเดียวที่สามารถทำให้ปริมาณความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันได้ (ตาราง 21 และ 33 ภาคผนวก ค) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของเปรมจิต ทศศะ (2516) ที่พบว่านักเรียนชายมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่านักเรียนหญิง หรือพบผลที่ตรงกันข้ามคือนักเรียนหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเอง

สูงกว่านักเรียนชาย (นิพนธ์ แจ็งเฮียม. 2519; Grillis and Connell. 1989 : 97-114) ซึ่งอาจอธิบายได้ว่านักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

4.4 คำนวณสภาพจิต

ผลจากการวิจัยนักเรียนทั้งหมดพบว่า นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีสุขภาพจิตไม่ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่องพบว่า นักเรียนหญิงมีปัญหาซับซ้อนใจและวิตกกังวลมากกว่านักเรียนชาย (Kaplan. 1959 : 293; ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก. 2524; ชีววัฒน์ นิจนตร. 2526 และถนอมศรี อินทนนท์. 2530) และพบว่า ผลการวิจัยเรื่องนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของดวงเดือน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2524) เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง (2526) และถนอมศรี อินทนนท์ (2530) ที่ศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีปัญหาด้านจิตใจมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 13-15 ปี นอกจากนี้ยังพบผลตรงกันข้ามกับการศึกษาของชีววัฒน์ นิจนตร (2526) และอัมพร โอตระกูล (2521) ที่พบว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลมากกว่าผู้ที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูงและปานกลาง ซึ่งการที่พบผลตรงกันข้ามในการวิจัยเรื่องนี้อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาดูแลใกล้ชิดและให้ความสนใจอบอุ่น โดยเฉพาะนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ อีกทั้งมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็งน้อยกว่านักเรียนชาย จึงมักประสบปัญหาในเรื่องการปรับตัวกับเพื่อนและสภาพแวดล้อม ซึ่งหากมีสุขภาพจิตที่ไม่ดีแล้วหากอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่ ก็อาจจะคล้อยตามหรือหลงเชื่อผู้อื่นได้ง่าย ซึ่งดวงเดือน พันธมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2524 : 184-185) ได้สรุปว่าวัยรุ่นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและต่ำมีปัญหาครอบครัวมาก มักเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นหญิง

สำหรับผลการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นจากการศึกษาพบว่า เพศ ระดับชั้นการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีอิทธิพลร่วมกันที่ทำให้ปริมาณของสุขภาพจิตแตกต่างกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างในบางกลุ่มชัดเจนขึ้น อาจเนื่องมาจากตัวแปรทั้ง 3 ตัวมีอิทธิพลร่วมกันเพียงเล็กน้อย จึงพบผลความแตกต่างอย่างไม่ชัดเจน

4.5 ด้านการกล้าแสดงออก

ผลจากการวิจัยนักเรียนทั้งหมดพบว่า นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางมีการกล้าแสดงออกน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของซีเลีย (Ceelia. 1979 : 3531-B) และถนนอมศรี อินทนนท์ (2530) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนชายมีการกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนหญิง และพบผลสอดคล้องกับเครือวัลย์ สุขเจริญ (2526) ที่พบว่าผู้ที่อายุมากกว่า จะกล้าแสดงออกมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้หมายถึงนักเรียนที่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนที่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่องระดับเศรษฐกิจของครอบครัวพบผลไม่สอดคล้องกับ วัฒนา พันธุ์เมฆา (2528) ที่ศึกษาพบว่าผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำมีการกล้าแสดงออกมากกว่าผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ซึ่งการที่ผลการวิจัยเรื่องนี้พบผลไม่สอดคล้องอาจเนื่องมาจากนักเรียนที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและสูง จะมีความมั่นใจในตนเองมีสภาพแวดล้อมที่ดีและสามารถแสดงความรู้สึกแท้จริงของตนเองได้อย่างเหมาะสม

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลจากการวิจัยพบว่าไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณการกล้าแสดงออกนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของมัทนา เพ็ญ (2522) ที่ศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีอิทธิพลต่อการกล้าแสดงออกของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั้งสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติและสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่พบทำให้สามารถเสนอแนะการปฏิบัติได้ดังนี้

1. ในด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด จากผลการวิจัยนี้และงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง มีข้อบ่งชี้ว่าความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน อันเป็นลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของบุคคล ซึ่งหมายความว่า เมื่อเยาวชนไทยมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้อง จะรู้สึกไม่ชอบ รังเกียจ ไม่อยากเข้าใจ ต่อต้าน ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสพยาเสพติด และมีผลให้สามารถปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยสามารถสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติดได้ด้วยตนเอง

ดังนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการเสพยาเสพติดในทุกแง่มุมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งครอบครัว โรงเรียน องค์กรของรัฐและเอกชน ควรจะให้ความสนใจ และคำนึงถึงวิธีการที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ด้วยการเน้นถึงอันตรายของยาเสพติดที่เกิดจากการทดลองหรือเสพยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความหวาดกลัวและไม่กล้าทดลองเสพยาเสพติดเพื่อหาประสบการณ์

2. ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของเยาวชนไทยจากผลการวิจัย พบว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต และการกล้าแสดงออก มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ฉะนั้นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมีการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมและมีสุขภาพจิตดีจะช่วยทำให้เยาวชนไทยมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาเสพติดและสามารถปฏิเสธการชักจูง

เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนได้มาก ซึ่งการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพ ดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องอาศัยครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ที่จะร่วมมือในการส่งเสริมให้เยาวชนไทยสร้างภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติดได้ไม่ว่าตนเองจะอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่เพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากเป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนแบบสหศึกษา ส่งกิจกรรมสามัญศึกษา จึงขอเสนอแนะให้ผู้สนใจศึกษาลักษณะด้านบุคลิกภาพและจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติด ควรจะศึกษากับกลุ่มประชากรอื่น เช่น นักเรียนระดับอาชีวศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัย หรือนักศึกษาที่ศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายของตัวแปร ในกลุ่มประชากรอื่น ๆ

2. การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาตัวแปรด้านบุคลิกภาพและจิตใจที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติด ถ้าได้ศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและกับบุคคลอื่น ความใกล้ชิดติดยาเสพติด สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เช่นการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ปริมาณการเข้าร่วมกิจกรรมในสถานศึกษา เป็นต้น จะทำให้ทราบว่าตัวแปรอะไรบ้างที่จะเกี่ยวข้องกับลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติด ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาเยาวชนไทยให้สามารถมีภูมิคุ้มกันต้านทานการติดยาเสพติดได้

3. ควรนำตัวแปรที่เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด และการปฏิเสธการชักจูงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ซึ่งพบผลสอดคล้องกับสมมติฐานไปศึกษากับพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมการไม่สูบบุหรี่ พฤติกรรมการไม่ดื่มสุรา เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนไทยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมการที่ปรึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา, คณะ.

แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันภัยยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. สำนักงานปลัด

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ท., ม.ป.ป.

กาญจนา พงศ์พฤกษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างกันของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกความ

วิตกกังวลและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือวิทยากรศูนย์วิชาชีพป้องกัน งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2525.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ในประเทศไทย ประจำปี 2531. กรุงเทพฯ : บริษัทารวุดการพิมพ์, 2531.

_____. มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. เอกสารเผยแพร่ ลำดับที่ 3-01-2527.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2527.

_____. รายงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย ประจำปี 2528.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามรัฐ, 2528.

เครือวัลย์ สุขเจริญ. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

จรินทร์ ธาณีรัตน์. อนามัยบุคคล. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- ชิววัฒน์ นิจนตร. สภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. ปัญหาสุขภาพจิต : การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่กฎหมาย. งานวิจัย ลำดับที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ฉรงค์ ชูเนตร. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ดวงเคื่อน พันธมนาวิน. "การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม," ใน เอกสารการอบรมวิจัยขั้นสูง ทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. (เอกสารโรเนียว)
- _____. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานการวิจัยฉบับที่ 26 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- ดำรง ศากกรวิมล. การทำตาม (Conformity) ของนักเรียนฝึกหัดครูชั้นประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาปีที่ 2. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ถนอมศรี อินทนนท์. การศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่นที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ แจ้งเยี่ยม. การศึกษาคุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้น ม.ศ.3. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

- นิออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. รายงานการวิจัยเรื่องความเข้าใจในการป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.
- บุปผา มาลีวงศ์. "สุขภาพจิตของเด็ก," ใน คู่มือปริทัศน์. 3(2) : 12 - 18; กุมภาพันธ์ 2521.
- ประครองศรี แซ่เต็ง. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จ.สกลนคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ประพันธ์ สุทธาวาส. ภาวะสุขภาพจิตกับการคล้อยตามของเยาวชนไทย. เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่, 2528.
- เปรมจิต ทศตะ. ความสัมพันธ์ระหว่างการประมาณค่าตน ลักษณะความเป็นผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้หลักการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- เปรมสุรีย์ เข็มทอง. การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ฝน แสงสินแก้ว และคณะ. การวิจัยสำรวจนักเรียนไทยติดยา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2518.
- "พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอนที่ 63. 27 เมษายน 2522.
- พรทิพย์ จิตรธร. ยาเสพติดให้โทษกับการบำบัดรักษา. วิทยานิพนธ์ สศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516. อัดสำเนา.

- เพียงใจ สันฐานาคร และคนอื่น ๆ. ปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
2527.
- มณฑนา เฟื่อง. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในเขตการศึกษา 5.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. ชัดสำเนา.
- มาณี สมิทธิสัมพันธ์และคณะ. ค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับการ
ติดยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2522.
- ไมตรี บุญเคลือบ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อสิ่งเสพติดให้
โทษ จากการเสนอสารในลักษณะปลอบและลักษณะขู่โดยใช้สไลด์-เทป. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. ชัดสำเนา.
- ราชวรมณี, พระ. ปรัชญาการศึกษาของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
วรพากย์พินิจ, 2518.
- ละเอียด ชูประยูร และคณะ. "การศึกษา Assertive Behavior ในผู้ร่วมทีมจิตเวช,"
ใน วารสารจิตวิทยาคลินิก. 9(1) : 7 - 15 ; เมษายน 2521.
- ลาดทองใบ ภูภิรมย์. บทบาทของครอบครัวในการป้องกันการติดยาเสพติด. รายงานการ
วิจัยฉบับที่ 37. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.
- ลิขิต เทอดสถียรศักดิ์. การพัฒนามาตรการและองค์การเพื่อแก้ปัญหายาเสพติด. เอกสารการ
วิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 27 ประจำปีการศึกษา 2527-2528.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2528.

- วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี. ผลของการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- วิไลนา พันธุ์เมฆา. องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- วิลาวัลย์ บุญวัฒน์. ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วิรัชช วิเชียรโชติ. "สังคมไม่ตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ," ใน วารสารจิตวิทยา. หน้า 33-44, 2513.
- วุฒิชัย จานงค์. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : บารมีการพิมพ์, 2523.
- เวชศึกษาบองกันวิทยาลัยครูธนบุรี, ศูนย์. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูธนบุรี, 2527.
- ศกคิชัย นิรัญทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ศกคิไทย สุรกิจถาวร. ผลของการจูงใจใส่สัมฤทธิ์และอิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการคล้อยตาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.

- สาวภา ิณกรวิทย์. การศึกษาจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนที่มีพฤติกรรมเชิงนิเสชและนิมาน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. ชัดสำเนา.
- สุจิตรา พรมนุชาธิป. การศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาวิตายาลัยครูในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. ชัดสำเนา.
- สุนารี เตชะโชควิวัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. ชัดสำเนา.
- สุพจน์ จักภูทิพย์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. ชัดสำเนา.
- สุทัศน์ อีระเวชเจริญชัย. ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2532.
- เสริณ ปุณณะหิตานนท์. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในประเทศไทยและปัญหาที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- _____ . ทัศนคติของเยาวชนไทยที่มีต่อยาเสพติดและการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิผลของวิธีการป้องกันและให้การรักษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักนายกรัฐมนตรี, 2521.
- อัจฉรา สุขารมณ. สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- อับษร เตียวตระกูลวัฒน์. ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติดและปกติวิสัยเชิงอัตนัยของนักศึกษาคู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. ชัดสำเนา.

- อัมพร โอตระกูล. "สุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต," ใน วารสารสมาคมจิตแพทย์.
2 : 144 - 155 ; มิถุนายน 2521.
- อุษา ศิโรโรตม์สกุล. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
พฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อมของเด็กวัยต้นตอนปลายที่มีสุขภาพจิต
แตกต่างกันที่อาศัยอยู่หอพักในกรุงเทพมหานคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. ๕๓๙ หน้า.
- Alberti, R.E. and M.L. Emmons. Your Perfect Right. California : San
Louise Obispo, 1974.
- Bandura. A. Social Learning Theory. New Jersey : Englewood Cliffs,
Prentice-Hall Inc., 1977.
- Baron, R.A. and D. Byrne. Social Psychology : Understanding Human
Interaction. 5th ed. Boston ; Allyn and Bacon Inc., 1987.
- Bass, B.M. "Effect of Motivation on Consistency of Performance in
Group," Journal of Education Psychology. 19 : 247 - 252 ;
1956.
- Bolton, R. People Skills How to Assert Yourself Listen to others and
Resolve Conflict. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall,
1979.
- Botvin, G.J. "Substance Abuse Prevention Research : Recent Developments
and Future Directions," Journal of School Health. 56(9) :
369 - 374 ; November, 1986.
- Bower, S.A. and G.H. Bower. Asserting Yourself. Phillippines : Addison
Wesley, 1976.
- Bowman, C.S. and A.J. Spadoni. "Assertion Therapy : The Nurse and the
Psychiatric Patient in an Acute, Short Term Hospital Setting,"
Journal of Psychiatric Nursing and Mental Health Service.
19(5) : 7 - 21 ; May, 1981.
- Bradshaw, P. The Management of Self Esteem. New Jersey : Englewood
Cliffs, Prentice-Hall Inc., 1981.
- Briscoe, R.G. "Educational Implication of Differences of Perception
by Drug-Using and NonDrug-Using Student in Davis School
District," Dissertation Abstracts International. 31(8) :
3767-A ; February, 1971.

Brown, M.J. "Differences in Attitudes of Public School Student Toward Selected Drugs and the Relationship Between these Attitudes and Knowledge," Dissertation Abstracts International. 32(7) : 3752-53-A ; January, 1972.

✓ Ceelia, M.S. "Factor Influencing Assertiveness in Adolescent," Dissertation Abstracts International. 39(7) : 3531-B ; January, 1979.

Conaway, R.N. "An Examination of the Relationship Among Assertiveness Manifest Anxiety and Self Esteem," Dissertation Abstracts International. 39(7) : 3915-A ; January, 1979.

Demo, H.D. "The Measurement of Self Esteem : Refining our Methods," Journal of Personality and Social Psychology. 48(6) : 1490 - 1502 ; January, 1985.

✓ Encore. About Preventing Drug Abuse. A Scriptographic Booklet. South Deerfield : Chaming L. Bete Co, 1987.

Engs, R.C. and S.W.Fors. "The Challenge of Keeping Perspective," Journal of School Health. 58(1) : 26 - 28 ; January, 1988.

Erikson, E.H. "Identity and the Life Cycle," Psychological Issue. 1(1) : 88 - 94; 1959.

✓ Garrison, S.C. "Relationships Between Assertiveness and Self Esteem Among Blacks," Dissertation Abstracts International. 44(6) : 2017-B ; December, 1983.

Ginsberg, I.J. and J.R. Greenley. "Competing Theories of Marijuana Use : A Longitudinal Study," Journal of Health and Social Behavior. 19 : 23 - 34 ; March, 1978.

Godley. M.D and others. "Advances in Behavioral Approaches to Adolescent Health Care," Progress in Behavior Modification. 18(6) : 227 - 265 ; 1984.

Goldsberg, C. "Some Effect of Fear on Failure in the Academic Setting,". Journal of Psychology. 82(2) : 323 - 331 ; July, 1973.

✓ Greco, L.D. "The Del Greco Assertive Behavior Inventory," Journal of Behavior Assessment. 5(1) : 49 - 63 ; March, 1983.

Grillis, A. and J.P. Connell. "Gender and Sex Role Influences on Children's Self Esteem," Journal of Personality. 57(1) : 97 - 114 ; November, 1989.

- Hager, D.L. "Adolescent Drug use in Middle America : Social Psychological Correlates," Dissertation Abstracts International. 31(11) : 6258-A ; January, 1971.
- Hays, R.D. and P.L. Ellickson. "How Generalizable and Adolescents Beliefs about Pro Drug Pressure and Resistance Self-Efficacy?," Journal of Applied Social Psychology. 20(4) : 321 - 340 ; 1990.
- Hill, M. Drug Use, Misuse, Abuse ; Guidance for Families. Third printing. U.S.A. The Public Affairs Committee Inc., 1987
- Hollander, E.P. Principles and Methods of Social Psychology. 3 rd ed. New York : Oxford University Press, 1976.
- Homans, G.C. Social Behavior : Its Elementary Forms. New York : Harcourt, 1961.
- Housley, and others. "Self Esteem and Adolescent Females as Related to Race Economic Status and Area of Residence," Perceptual and Motor Skills. 64(2) : 559 - 566 ; 1987.
- Jahoda, M. "The Psychological Meaning of Various Criteria of Positive Mental Health," in Social Psychology and Mental Health. edited by H. Wechler et al. p. 28-35. New York : Holt Rinehart and Winston Inc, 1970.
- Jessor, R.m., J.A. Chase and J.E. Donovan. "Psychosocial Correlates Marijuana Use and Problem Drinking in a National Sample of Adolescents," American Journal of Public Health. 70(6) : 604 - 613 ; June, 1980.
- Johnson. E.M. and others. "Theories and Models Supporting Prevention Approaches to Alcohol Problems Among Youth," Public Health Report. 103(6) : 578 - 586 ; November - December, 1988.
- Jones, W.L. "A Study of Tenth Grade Student Attitudes Toward and Drug Knowledge of Drug Abuse when Related to a Drug Education Program," Dissertation Abstracts International. 35(5) : 2583-A ; November, 1974.
- Kaplan, L. Mental Health and Human Relation in Education. New York : Harper and Brothers, 1959.
- Kaplan, H.B. and S.S. Martin. "Pathway to Adolescent Drug Use: Self Derogation Peer Influence, Weakening of Social Controls and Early Substance Use," Journal of Health and Social Behavior. 25 : 270 - 289 ; September, 1984.

- Kaplan, H.B., S.M. Steven and C.Robbins. "Application of A General Theory of Deviant Behavior : Self Derogation and Adolescent Drug Use," Journal of Health and Social Behavior. 23 : 274 - 294 ; December, 1982.
- Kim, S. and S.H. Newman. "Synthetic Dynamics Theoy of Drug Abuse : A Revisit with Empirical Data," International Journal of the Addiction. 17(5) : 913 - 923 ; July. 1982.
- ✓ Kim, S., J.H. Mcleod and C..Shantzis. "An Outcome Evaluation of Refusual Skill Program as a Drug Abuse Prevention," Journal of Drug Education. 19(4) ; 363 - 371 ; 1989.
- Lazarus, A.A. Behavior Therapy and Beyond. New York : McGraw-Hill, 1971.
- Lazarus, R.S. Patterns of Adjustment and Human Effectivenes. New York : McGraw Hill, 1969.
- Levenberg, L.H. "Accuracy of Academic Self Assessment and Its Relation to Age, Sex, Achievement, I.Q. and Self Esteem," Dissertation Abstracts International. 36(11) : 7299-A ; May, 1976.
- Lorr, M. and R.A. Wunderlich. "Two Objective Measures of Self Esteem," Journal of Personality Assessment. 50(1) : 18 - 23 ; 1986.
- ✓ Losciuto, L. and M.A. Ausetts. "Evaluation of a Drug Abuse Prevention Program : a Field Experiment," Addict Behaviors. 13(4) : 337 - 351 ; 1988.
- Maslow, A.H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- McCroskey, J.C., V.P. Richmond and R.A. Stewart. One on One The Foundations of Interpersonal Communication. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1986.
- Mcguire, W.J. "The Nature of Attitudes and Attitudes Change," in Handbook of Social Psychology. Vol III. edited by G. Lindzey and E. Aronson. 2nd ed. p. 136 - 314. Massachusetta : Addison Wesley, 1969.
- Mcguire, W.J. "Attitudes and Attitudes Change," in The Handbook of Social Psychology. Vol. 11. edited by G. Lindzey and E.Aronson, 3rd ed. p. 289. New York : Random House, 1985.

- Morrison, T.L. and others. "Self Esteem and Estimates of Academic Performant," Journal of Consulting and Clinical Psychology. 41 ; December, 1973.
- Napier, R.W. and M.K.Gershenfeld. Groups Theory and Experience. 4th ed. Boston : Houghton Mifflin Company, 1987.
- Nikelly, A.G. Mental Health For Students. Illinoise : Charles G. Thomas, 1966.
- Nowlis, H.H. "Coordination of Prevention Programs for Children and Youth," Public Health Report. 96(1) : 34 - 37 ; January/February, 1981.
- Paul, A.H. Handbook of Small Group Research. New York : The Free Press A Division of Macmillan Publishing Co. Inc, 1976.
- Paulson, P.C. "Psychosocial Factors in Drug Use Among Community College Students," Dissertation Abstracts International. 31(9) : 5455 - 5456-B ; March, 1971.
- Primavera, L.H. W.E. Simon and A.M. Primavera. "The Relationship Between Self Esteem and Academic Achievement : An Investigation of Sex Difference," Psychology in The School. 11. 1974.
- Purkey, W.W. Self Concept and School Achievement. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1970.
- Rathus, S.A. and J.S. Nevid. Behavior Therapy. New York : New American Library, 1978.
- Rosenberg, G. and others. Attitude Organization and Change. New Haven : Yale University, 1960.
- Savin Williams, R.C. and D.H. Demo. "Situation and Transitions Determinants of Adolescent Self Feelings," Journal of Personality and Social Psychology. 44(1) : 824 - 833 ; 1983.
- Scott, W.A. "Research Definitions of Mental Health and Mental Illness," in Social Psychology and Mental Health. edited by H. Wechsler et al. p 13 - 19. New York : Holt Rinehart and Winston Inc., 1970.
- Sears, D.O. and others. Social Psychology. 6th ed. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice Hall Inc., 1988.

- Smaby, M.H. and A.W. Tamminen. "Counselor Can be Assertive," The Personnel and Guidance Journal. 54 : April. 1976.
- Smith, M.J. When I say No I feel Guilty. New York : Dial Press, 1975.
- Stein, J.A., M.D. Newcomb and P.M. Bentler. "An 8-Year Study of Multiple Influences on Drug Use and Drug Use Consequences," Journal of Personality and Social Psychology. 53(6) : 1094 - 1105 ; 1987.
- Sutherland, E.H. and D.R. Cressey. Principles of Criminology. 5th ed. New York : J.B. Lippencott Co., 1955.
- William, J. Principle of Psychology. New York : Holt Rinehart and Winston Inc., 1980.
- Willinger, K.L. "Adolescent Drug Use and Antinominaism," Dissertation Abstracts International. 31(7) : 4350-4351-B ; January, 1971.
- Wolpe, J. The Practice of Behavior Therapy. 2nd ed. New York : Pergamon Press, 1973.
- Worchel, S. and J. Cooper. Understanding Social prychology. Revised Edition. Illinois : The Dorsey Press, 1979.
- Wright, D. The Psychology of Moral Behavior. Middlessex England : Penquin Book Ltd., 1975.
- Wright, L.S. "High School Polydrug Users and Abusers," Adolescence. 20(80) : 853 - 861 ; Winter. 1985.
- Zarco, R.M. and Associates. A Study of Drug Use Among College Students. Quezon City : Narcotic Foundation of the Phillippines Inc., 1971.
- Zuercher, N.T. "Assertiveness Through Semantice," The Personnal and Guidance Journal. 62(2) : 95 - 99 ; October, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมดรวม 7 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการกล้าแสดงออก
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามเกี่ยวกับนักเรียนกับเพื่อนในเรื่องยาเสพติด

ในแต่ละตอนจะมีคำแนะนำในการตอบประกอบทุกตอน จึงขอให้นักเรียนกรุณาอ่านให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถามทุกตอน

คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อถึงนักเรียนเป็นการส่วนตัว ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยตนเองอย่างตั้งใจ รวมทั้งตอบให้ครบทุกข้อและทุกตอน จึงจะสามารถนำคำตอบไปใช้ในการวิจัยได้

ขอแสดงความนับถือ

วีรวรรณ สุธีรโกศล

นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำแนะนำในการตอบ

คำถามตอนนี้เป็นการเติมข้อความหรือเลือกตอบ โดยให้ขีดเครื่องหมาย / ในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนและครอบครัว

1. ชื่อโรงเรียน
2. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
4. ผลการเรียนรวมตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2533)
ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม (เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระหว่าง 0 ถึง 4.00)
5. พ่อแม่ของนักเรียนมีรายได้จากด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นประมาณเดือนละ
 - ต่ำกว่า 5,000 บาท
 - ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท
 - ตั้งแต่ 10,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เป็นเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด โดยแต่ละข้อควรมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ที่บนอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

แบบสอบถามตอนนี้มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของยาเสพติด
 - ก. เมื่อไม่สบายใจ ช่วยแก้ปัญหาก็ให้ผู้ใช้
 - ข. เมื่อเสพแล้วผู้ใช้มีความสุข
 - ค. เมื่อเสพเป็นเวลานานก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพผู้ใช้
 - ง. เป็นสารเคมีที่เสพยาเข้าร่างกายโดยวิธีฉีดหรือสูบเท่านั้น จึงจะเกิดโทษ
2. คนที่เสพยาเสพติดชอบสวมแว่นตาสีเข้ม เพราะเหตุใด
 - ก. ป้องกันฝุ่นเข้าตา
 - ข. เพื่อให้อุณหภูมิ
 - ค. ม่านตาดูดซับพิษแสงแดดไม่ได้
 - ง. มีนิสัยไม่กล้าสบตาคน
3. การใช้เวลาในข้อใดที่อาจนำไปสู่การเสพยาเสพติด
 - ก. มั่วสุมอยู่กับเพื่อนฝูงเป็นประจำ
 - ข. ไปห้องสมุดอ่านหนังสือ
 - ค. ใช้ชีวิตอยู่ในบ้านมากที่สุด
 - ง. ไปเที่ยวตามบ้านเพื่อนที่เสพยาเสพติด
4. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรเกี่ยวกับยาเสพติด
 - ก. พยายามอยู่ห่างไกลยาเสพติด
 - ข. ทดลองเสพเพื่อให้อู่วิ่งและเลิกเด็ดขาด
 - ค. ศึกษาหาความรู้และหาทางป้องกันตนเอง
 - ง. ไม่ต้องสนใจเพราะเป็นปัญหาของชาติ

5. ข้อใดเป็นวิธีป้องกันอันตรายจากยาเสพติด
- ไม่มีวามสัมพันธ์กับผู้ติดยาเสพติด และไม่ทดลองเสพสิ่งเสพติดทุกชนิด
 - ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสและปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน
 - ทดลองเสพเพื่อที่จะได้รู้ถึงอาการที่แท้จริง
 - ใช้ยาโดยรับคำแนะนำจากแพทย์หรือเภสัชกร
6. ในการป้องกันการติดยาม้าหรือยาขยัน นักเรียนควรทำอย่างไร
- ใช้ยาม้าหรือยาขยันเป็นครั้งคราวเฉพาะการสอบแต่ละครั้งเท่านั้น
 - ทดลองกินยาม้าหรือยาขยันเพียงครั้งเดียวเพื่อรู้เท่านั้น
 - ไม่หลงเชื่อหรือทดลองกินยาม้าหรือยาขยัน
 - เตรียมตัวอ่านหนังสือสอบล่วงหน้านาน ๆ
7. ยาเสพติดชนิดใดที่แพทย์ใช้เป็นยาบรรเทาความเจ็บปวดในกรณีจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น
- กัญชา
 - เฮโรอีน
 - มอร์ฟีน
 - ฝิ่น
8. ยาเสพติดที่ทำให้ผู้เสพมีอาการคล้ายเมาสุรา มีฤทธิ์กดประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองมีสมาธิ บางครั้งหงุดหงิด ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ง่วงนอน คือยาเสพติดอะไร
- กระท่อม
 - เชโคโคแนล
 - แอมเฟตามีน
 - แอลเอสดี
9. เฮโรอีน เป็นยาเสพติดประเภทใด
- ประเภทกระตุ้นประสาท
 - ประเภทกดประสาท
 - ประเภทหลอนประสาท
 - ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่าง
10. ยาเสพติดที่ทำให้ผู้เสพเกิดความสับสน คุณสติไม่อยู่ เห็นภาพหลอน มีอาการโรคจิต ชอบหัวเราะคัง ๆ อยากรู้นของหวานและเป็นการเสพติดทางจิตใจ คือยาเสพติดอะไร
- กัญชา
 - ฝิ่น
 - เฮโรอีน
 - แอมเฟตามีน

ตอนที่ 3 ความภาคภูมิใจในตนเอง

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เกี่ยวกับความรู้สึกและทัศนคติที่นักเรียนมีต่อตนเองในปัจจุบัน ขอให้
นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาอย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความ
ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	เป็นจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
จริง	หมายถึง	เป็นจริงตรงกับข้อความ
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นจริงตรงกับข้อความ
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะไม่เป็นจริงตรงกับข้อความ
ไม่จริง	หมายถึง	ไม่เป็นจริงตรงกับข้อความ
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่เป็นจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด

แบบสอบถามตอนนี้มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันคิดว่าตัวเองไม่มีค่าอะไร

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันมีความมั่นใจในตนเอง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ถ้าเลือกได้ฉันไม่อยากเป็นอย่างที่ฉันเป็นอยู่ในปัจจุบัน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. บ่อยครั้งที่ฉันสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ฉันชอบอยู่คนเดียว

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ฉันรู้สึกว่พ่อแม่วุ่นวายกับชีวิตฉัน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ฉันพอใจในความสามารถของตัวเอง
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. บางเวลา ฉันรู้สึกที่ตนเองไร้ประโยชน์
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ฉันเป็นคนขี้ขลาด
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ฉันรู้สึกว่าคนส่วนมากดีกว่าตัวฉัน
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ฉันมักจะทำอะไรผิดพลาด
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ฉันรู้สึกว่าเกิดมาเป็นตัวฉันนี้โชคร้าย
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ฉันรู้สึกน้อยใจอยู่บ้างที่ไม่ค่อยเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. เมื่ออยู่โรงเรียน ฉันปฏิบัติตัวได้ดีเท่าที่ฉันอยากจะทำ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าของฉันต่ำกว่าคนอื่น

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

17. บ่อยครั้งที่ฉันทำอะไรด้วยตัวฉันเอง

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

18. ฉันมีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ฉันทำ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ฉันเป็นคนที่มีความสุขดีพอๆ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ใครงานที่รู้จักมักจะมีคนชอบฉัน

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 4 ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เป็นเรื่องของความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ขอให้นักเรียนอ่านข้อความ และพิจารณาอย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	เป็นจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
จริง	หมายถึง	เป็นจริงตรงกับข้อความ
ค่อนข้างจริง	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเป็นจริงตรงกับข้อความ
ค่อนข้างไม่จริง	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะไม่เป็นจริงตรงกับข้อความ
ไม่จริง	หมายถึง	ไม่เป็นจริงตรงกับข้อความ
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่เป็นจริงตรงกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด

แบบสอบถามตอนนี้มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนตื่นตัวง่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ฉันรู้สึกว่าตนเองสนใจอะไรไม่ได้นาน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. เวลาทำงาน ถ้าใครมาส่งเสียงดังข้าง ๆ ฉันจะทำอะไรต่อไปไม่ได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ฉันมีเรื่องกุ่มใจอยู่เสมอ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ฉันรู้สึกลำบากถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ถ้ามีคนมาขัดใจหรือยั่วเพียงเล็กน้อย ฉันจะโกรธเอาง่าย ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ฉันรู้สึกกังวลใจว่าคุณพ่อคุณแม่อาจจะไม่รัก

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน ถึงจะตอบได้ฉันก็ไม่กล้าตอบ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ตัวว่ากลัวอะไรอยู่บ่อย ๆ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนตกใจง่าย
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. เวลาดีใจฉันรู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจก็รู้สึกเสียใจมาก
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ฉันไม่ค่อยกล้าทำควมรู้จักกับคนซึ่งไม่เคยรู้จักมาก่อน
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ฉันไม่ชอบพูดเล่นเลย
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองจะทำอะไรผิดอยู่เสมอ
- _____
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

16. ฉันรู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่า คุณพ่อคุณแม่หรือคุณครูจะลงโทษ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่าง ๆ นานา

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. บางเวลาฉันรู้สึกอึดอัดอยากจะตะโกนออกไปดัง ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ฉันรู้สึกว่าเพื่อน ๆ ไม่มีใครอยากจะทำเล่นกับฉัน เพราะฉันเล่นผิดกติกาบ่อย ๆ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

ตอนที่ 5 การกล้าแสดงออก

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เกี่ยวกับการปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ ว่าได้ปฏิบัติตรงกับข้อความดังกล่าวด้วยความถี่มากหรือน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความถี่ในการปฏิบัติของนักเรียนเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อดังนี้

ทุกครั้ง	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการกระทำในเรื่องนั้นเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
บ่อยครั้ง	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการกระทำในเรื่องนั้นเป็นประจำ
บางครั้ง	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/หรือการกระทำในเรื่องนั้นบ้าง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการกระทำในเรื่องนั้นนาน ๆ ครั้ง
แทบจะไม่เคยเลย	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการกระทำในเรื่องนั้นน้อยครั้งที่สุด
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ไม่เคยมีการปฏิบัติหรือการกระทำในเรื่องนั้น

แบบสอบถามตอนที่ 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ถ้าคุณพ่อคุณแม่ของฉันต้องการที่จะให้กลับบ้านตรงเวลาในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งฉันรู้สึกว่ามันเป็นเวลาที่เราเร็วเกินไปและไม่มีเหตุผลเพียงพอ ฉันจะพยายามอธิบายหรือเจรจาต่อรองกับท่าน

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

2. ฉันทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เมื่อมีใครมาแทรกแถวที่ฉันกำลังยืนรอ

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

3. ฉันจะแสดงความยินดีกับความโชคดียิ่งของบางคน

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

4. เมื่อมีการอภิปรายในชั้นเรียน ฉันจะเสนอความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

5. ฉันกล้าที่จะปฏิเสธถ้าเพื่อนขอยืมเงินไปใช้ในสิ่งที่ฉันคิดว่าไม่จำเป็น

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

6. ถ้าเพื่อนโทรศัพท์มาคุยเล่นในขณะที่ฉันกำลังรับประทานอาหารกับครอบครัว ฉันจะบอกให้เขาโทรศัพท์มาใหม่หรือฉันจะโทรศัพท์กลับไปหาเขาในเวลาอื่นที่เหมาะสม

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

7. ฉันจะแสดงความยินดีกับเพื่อนทันทีที่ทราบว่าเพื่อนสอบไล่ได้คะแนนสูงสุด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
8. ฉันหลีกเลี่ยงที่จะถามปัญหาในชั้นเรียน เพราะมีความรู้สึกประหม่าและอาย
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
9. ถ้าเพื่อนขอร้องให้ฉันทำในสิ่งที่คิดว่าเป็นการขอร้องที่ไม่มีเหตุผลสมควร ฉันกล้าที่จะปฏิเสธคำขอร้องนั้น
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
10. ฉันจะบอกคนขายให้ทราบทันทีว่าเขาขายของผิดราคา
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
11. ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะปฏิเสธไม่ให้เพื่อนยืมสมุดการบ้านไปลอก
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
12. เมื่อใดที่มีใครแสดงความไม่ยุติธรรมต่อฉัน ฉันรู้สึกไม่กล้าที่จะพูดบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นกับเขา
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
13. ถ้าคนที่ฉันเคารพนับถือแสดงความคิดเห็นที่ฉันไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ฉันกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นโต้แย้งตามเหตุผลของฉัน
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

14. เมื่อฉันไปรับประทานอาหารตามภัตตาคาร หากมีคนนำอาหารมาเสิร์ฟแล้วปรากฏว่าอาหารนั้นไม่ตรงกับที่ฉันสั่ง ฉันจะบอกให้คนเสิร์ฟอาหารนำอาหารนั้นไปเปลี่ยนไหม

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

15. ถ้าเพื่อนวิจารณ์ฉันอย่างไม่ยุติธรรม ฉันจะชี้แจงความจริงให้เขาทราบทันที

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

16. ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะแสดงความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

17. ฉันหลีกเลี่ยงที่จะเข้ากลุ่มกับเพื่อน เพราะกลัวว่าจะทำหรือพูดในสิ่งที่ผิด ๆ

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

18. ถ้ามีคนเข้าแหย่ในเรื่องที่ไม่น่าขำ ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะแสดงความไม่พอใจออกมา

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

19. ถ้าขณะที่ฉันกำลังสนทนาในเรื่องที่สำคัญแล้วมีคนพูดสอดแทรกขึ้นในขณะที่การสนทนาในยังไม่จบ ฉันจะขอร้องให้คนนั้นคอยจนกว่าการสนทนาในเรื่องนั้นยุติลง

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

20. ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะขอร้องให้เพื่อนที่พูดมากเกินไปหยุดพูด

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

ตอนที่ 6 ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเสพยาเสพติด ขอให้
นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาอย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความ
ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด
เห็นด้วย	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความ
ค่อนข้างเห็นด้วย	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับข้อความ
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	หมายถึง	มีแนวโน้มที่จะไม่เห็นด้วยกับข้อความ
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความมากที่สุดหรือทั้งหมด

แบบสอบถามตอนไม่มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ผู้ที่คิดยาเสพติดเป็นผู้ที่สังคมน่าเกลียด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. เป็นที่น่าอับอายถ้าสมาชิกในครอบครัวคิดยาเสพติด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. การคิดยาเสพติดสามารถทำให้คนกลายเป็นอาชญากรได้ง่าย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. เมื่อพบว่ามีคนคิดยาเสพติดในละแวกบ้าน ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ดำเนินการจับกุมทันที

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ถ้าเพื่อนสนิทไม่ยอมเลิกเสพยาเสพติด ควรเลิกคบหาด้วยเขา

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. เป็นที่น่าเสียใจถ้าเพื่อนในกลุ่มตกเป็นทาสยาเสพติด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. การเสพยาเสพติดเป็นการบั่นทอนสุขภาพร่างกาย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. เพื่อนที่มีพ่อแม่ชายหรือเสพยาเสพติดเป็นคนที่น่ารังเกียจ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ถ้าเพื่อนสนิทติดยาเสพติดควรจะพาเขาไปรับการบำบัดรักษาทันที

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. การสูดดมสารระเหย เช่น ทินเนอร์ น้ำมันเบนซินหรือกาวบางชนิดไม่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. การเสพยาเสพติดจะทำให้มีสุขภาพจิตดี

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

12. นักเรียนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ที่ติดยาเสพติด เพราะเป็นบุคคลที่สังคมรังเกียจ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

13. การเสพยาเสพติดเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14. ผู้ที่ค้าขายยาเสพติดเป็นคนเห็นแก่ตัว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

15. การเสพยาเสพติดช่วยให้มีความรู้สึกโก้เก๋

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

16. นักเรียนไม่ควรเข้าไปในสถานที่ซื้อขายยาเสพติดเพราะอาจถูกชักจูงให้ทดลองเสพยาเสพติด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

17. นักเรียนควรจะย้ายที่อยู่ถ้าบ้านอยู่ในย่านที่มีการเสพยาเสพติด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

18. การเสพยาเสพติดจะทำให้ไม่มีโรคมายมาเบียดเบียน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

19. นักเรียนควรมีบทบาทในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

20. เมื่อพบคนที่ติดยาเสพติด ควรหลีกเลี่ยงไม่ยอมพูดคุยด้วย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 7 นักเรียนกับเพื่อนในเรื่องยาเสพติด

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามตอนนี้เกี่ยวกับลักษณะการคบเพื่อนในเรื่องที่เกี่ยวกับยาเสพติดในปัจจุบัน ขอให้ให้นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาอย่างละเอียด แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่มีข้อความตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ ดังนี้

ทุกครั้ง	หมายถึง	มีการกระทำในเรื่องนั้นเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
บ่อยครั้ง	หมายถึง	มีการกระทำในเรื่องนั้นเป็นประจำ
บางครั้ง	หมายถึง	มีการกระทำในเรื่องนั้นบ้าง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	มีการกระทำในเรื่องนั้นนาน ๆ ครั้ง
แทบจะไม่เคยเลย	หมายถึง	มีการกระทำในเรื่องนั้นน้อยครั้งที่สุด
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ไม่เคยมีการกระทำในเรื่องนั้น

แบบสอบถามตอนที่ 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันจะปฏิเสธ ถ้าเพื่อนชักชวนให้ทดลองสิ่งทีสงสัยว่าอาจเป็นยาเสพติด

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

2. ฉันจะหาทางหลีกเลี่ยงถ้าเพื่อนชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่อาจนำไปสู่การเสพยาเสพติด

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

3. ฉันจะปฏิเสธถ้าเพื่อนชักชวนให้ทดลองเสพยาเสพติดในเวลาที่ฉันไม่สบายใจ

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

4. ถ้าเพื่อนสนิทขอร้องให้ฉันเป็นเพื่อนทดลองเสพยาเสพติด ฉันจะไม่กล้าปฏิเสธ

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

5. ฉันจะหาทางหลีกเลี่ยงเมื่อเพื่อนสนิทชวนให้ฉันเสพยาฆ่าหรือยาอื่นก่อนสอบไล่

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

6. ฉันจะคอยเตือนเพื่อนของฉันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

7. ฉันไม่ยอมเชื่อเพื่อน เมื่อเพื่อนชักชวนให้เห็นประโยชน์ของยาเสพติด

ทุกครั้งที่ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

8. ฉันจะไม่ยอมทำตามเพื่อน เมื่อเพื่อนชักชวนให้ฉันรับประทานอาหารที่อาจผสมกัญชา
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
9. ฉันไม่กล้าปฏิเสธ หากเพื่อนแนะนำให้ฉันใช้มอร์ฟีนบรรเทาความเจ็บปวด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
10. ฉันจะชักชวนให้เพื่อนไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
11. ฉันไม่กลัวว่าเพื่อนจะโกรธ หากฉันไม่ยอมทดลองเสพยาเสพติดตามที่เพื่อนแนะนำ
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
12. ฉันไม่กล้าชี้แจงเพื่อน เมื่อเพื่อนชวนฉันไปทดลองเสพยาเสพติดที่บ้านของเขา
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
13. ฉันจะคอยเตือนเพื่อนให้ทราบถึงการป้องกันการติดยาเสพติด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
14. ฉันไม่กล้าปฏิเสธ หากเพื่อนชวนฉันให้ร่วมเสพยาเสพติด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย
15. ฉันไม่กลัวว่าเพื่อนจะเลิกคบ หากฉันไม่ยอมไปบ้านเพื่อนที่อยู่ในละแวกที่มีการซื้อขายยาเสพติด
- _____
- ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

16. ฉันจะหาทางช่วยเหลือเพื่อนของฉันให้ได้เสพยาเสพติดเมื่อเขาอยากเสพ

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

17. ฉันจะหาทางหลีกเลี่ยงเมื่อเพื่อนทุกคนในกลุ่มต้องการทดลองเสพยาเสพติด

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

18. ฉันจะไม่กล้าขี้ใจเพื่อนหากเพื่อนขอร้องให้ฉันติดต่อกับผู้ขายยาเสพติด

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

19. ฉันจะคอยเตือนเพื่อนให้ทราบถึงอันตรายของยาเสพติด

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

20. ฉันจะหาทางหลีกเลี่ยงหากเพื่อนชวนให้ฉันสูดดมสารระเหยประเภทกาวหรือทินเนอร์

ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย ไม่เคยเลย

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.56
2	6.29
3	2.47
4	4.64
5	4.01
6	6.72
7	4.06
8	4.23
9	2.85
10	3.60
11	3.63
12	2.14
13	5.51
14	3.38
15	2.93
16	4.68
17	3.76
18	3.75
19	4.86
20	4.86

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสุขภาพจิต

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.77
2	4.79
3	4.01
4	9.58
5	4.40
6	6.85
7	5.09
8	2.43
9	10.79
10	16.03
11	4.96
12	8.29
13	3.88
14	3.24
15	7.98
16	8.14
17	10.10
18	5.03
19	8.74
20	5.88

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามการกล้าแสดงออก

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (๓)
1	2.77
2	3.56
3	1.65
4	2.42
5	3.17
6	2.53
7	5.60
8	1.07
9	3.57
10	2.46
11	1.72
12	3.00
13	3.97
14	2.43
15	3.51
16	2.39
17	1.60
18	2.65
19	5.74
20	1.99

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.47
2	4.82
3	6.24
4	6.20
5	6.24
6	4.25
7	3.60
8	6.62
9	5.23
10	6.13
11	3.11
12	6.25
13	4.01
14	4.38
15	3.55
16	5.21
17	6.71
18	4.40
19	3.34
20	8.54

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการปฏิบัติราชการชั่งจูงเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน (นักเรียนกับเพื่อนในเรื่องยาเสพติด)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.93
2	4.81
3	4.71
4	2.37
5	4.95
6	4.58
7	4.71
8	6.00
9	2.81
10	6.05
11	5.70
12	2.39
13	4.57
14	2.07
15	7.14
16	2.97
17	4.79
18	2.36
19	4.80
20	4.10

ตาราง 9 แสดงค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถาม
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อที่	ความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.85	.30
2	.80	.30
3	.88	.25
4	.65	.69
5	.73	.44
6	.78	.44
7	.78	.44
8	.30	.39
9	.48	.25
10	.63	.54
11	.18	.25
12	.63	.64
13	.73	.25
14	.83	.25
15	.48	.64
16	.50	.39
17	.85	.30
18	.35	.30
19	.65	.30
20	.83	.35

ภาคผนวก ค
ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 10 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับ
เศรษฐกิจของครอบครัว

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว				รวมทั้งสิ้น
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม	
ชาย	มัธยมศึกษาตอนต้น	22	90	40	152	
		(3.66)	(15.0)	(6.68)	(25.34)	302
	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	19	66	65	150	(50.34)
		(3.17)	(11.0)	(10.83)	(25.0)	
หญิง	มัธยมศึกษาตอนต้น	31	74	44	149	
		(5.17)	(12.33)	(7.33)	(24.83)	298
	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	19	69	61	149	(49.66)
		(3.17)	(11.5)	(10.16)	(24.83)	
	รวม	91	299	210	-	600
		(15.17)	(49.83)	(35.0)		(100.0)

ตาราง 11 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				รวมทั้งสิ้น
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม	
ชาย	มัธยมศึกษาตอนต้น	15 (2.5)	91 (15.16)	46 (7.67)	152 (25.34)	302
	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	79 (13.17)	62 (10.33)	9 (1.5)	150 (25.0)	(50.34)
	มัธยมศึกษาตอนต้น	18 (3.0)	49 (8.16)	82 (13.67)	149 (24.83)	298
หญิง	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	40 (6.66)	87 (14.5)	22 (3.67)	149 (24.83)	(49.66)
	รวม	152 (25.33)	289 (49.16)	159 (26.5)	-	600 (100.0)

ตาราง 12 จำนวนนักเรียน (ร้อยละ) เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและปริมาณ
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ปริมาณความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด			รวมทั้งสิ้น
		น้อย	มาก	รวม	
ชาย	มัธยมศึกษาตอนต้น	21 (3.5)	131 (21.84)	152 (25.34)	302 (50.34)
	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	15 (2.5)	135 (22.5)	150 (25.0)	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	22 (3.66)	127 (21.17)	149 (24.83)	298 (49.66)
หญิง	มัธยมศึกษา	14 (2.33)	135 (22.5)	149 (24.83)	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	22 (3.66)	127 (21.17)	149 (24.83)	298 (49.66)
	มัธยมศึกษา	14 (2.33)	135 (22.5)	149 (24.83)	
	รวม	72 (12.0)	528 (88.0)	-	600 (100.0)

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

ตัวแปร	ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	สุขภาพจิต	การกล้าแสดงออก	ทัศนคติต่อการ เสพยาเสพติด
ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	-	-.69**	.42**	.23**
สุขภาพจิต		-	-.47**	-.11**
การกล้าแสดงออก			-	.14**
ทัศนคติต่อการเสพยา เสพติด				-

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.24

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออกกับการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน

ตัวแปร	ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	สุขภาพจิต	การกล้าแสดงออก	การปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
ความภาคภูมิใจ ในตนเอง	-	-.69**	.42**	.24**
สุขภาพจิต		-	-.46**	-.17**
การกล้าแสดงออก			-	.16**
การปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติด จากเพื่อน				-

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.25

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 ปริมาณการทานยาให้สอดคล้องต่อการเสพยาเสพติด

ตัวแปร	b	B	P	R	R ²
ความภาคภูมิใจในตนเอง	.21	.23	.01	.23	.05
สุขภาพจิต	-	-	-	-	-
การกล้าแสดงออก	-	-	-	-	-

ตาราง 16 ปริมาณและลำดับการทำนายของตัวทำนายการปฏิเสธการชั่งใจเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน

ตัวแปร	b	B	P	R	R ²	ลำดับการทำนาย
1. ความภาคภูมิใจในตนเอง	.17	.15	.01	.54	.29	3
2. สุขภาพจิต	-	-	-	-	-	-
3. การกล้าแสดงออก	-	-	-	-	-	-
4. ทำคะแนนต่อการเสพยาเสพติด	.52	.41	.001	.47	.22	1
5. ลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม						
5.1 เพศ	-	-	-	-	-	-
5.2 ระดับชั้นการศึกษา	-	-	-	-	-	-
5.3 ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	-	-	-	-	-	-
5.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	-	-	-	-	-	-
5.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด	1.07	.21	.001	.51	.26	2

$$R^2 = 0.29$$

ตาราง 17 ปริมาณและลำดับการพำนักของตัวพำนักการปฏิเสธรูปร่างเรขาคณิตจากเพื่อน ในกลุ่มที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและ ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

เพศ	ระดับชั้น การศึกษา	ระดับเศรษฐกิจ ของครอบครัว	ความภาคภูมิใจใน			ทัศนคติต่อการเสพยา			ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด			ค่า R	ค่า R ²	ลำดับการพำนัก			
			ตนเอง			เสพติด								1	2	3	
			b	B	P	b	B	P	b	B	p						
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	-	-	-	1.02	.74	.01	-	-	-	.74	.55	AT _{m12}	-	-	-
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	.21	.20	.04	.46	.39	.01	1.60	.33	.01	.65	.42	AT _{md2} KN _{md2} SE _{md2}	-	-	-
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	-	-	-	.50	.50	.001	1.21	.21	.05	.55	.30	AT _{mh2} KN _{mb2}	-	-	-
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	-	-	-	1.08	.74	.01	-	-	-	.74	.54	AT _{f12}	-	-	-
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	.29	.27	.03	-	-	-	-	-	-	.27	.07	SE _{fd2}	-	-	-
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	-	-	-	.39	.30	.02	1.13	.28	.02	.45	.20	AT _{fb2} KN _{fb2}	-	-	-

ตาราง 19 ปริมาณและลำดับการพำนักของตัวพำนักการปฏิเสษการชั่งเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ในกลุ่มที่จำแนกตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด	ความภาคภูมิใจในตนเอง			ทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด			ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา			ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด			ค่า R	ค่า R ²	ลำดับการพำนัก		
			b	B	P	b	B	p	b	B	P	b	B	P			1	2	3
			ชาย	ม.ต้น	ความรู้น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชาย	ม.ต้น	ความรู้มาก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชาย	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	-	-	-	.83	.85	.001	10.90	.39	.01	-	-	-	-.94	.86	AT _{mp2}	AC _{mp2}	
ชาย	ม.ปลาย	ความรู้มาก	.25	.24	.001	.48	.43	.001	-	-	-	.91	.15	.05	.57	.32	AT _{mg2}	SE _{mg2}	KN _{mg2}
หญิง	ม.ต้น	ความรู้น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ต้น	ความรู้มาก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หญิง	ม.ปลาย	ความรู้มาก	-	-	-	.51	.35	.001	-	-	-	1.41	.22	.01	.41	.17	AT _{fg2}	KN _{fg2}	

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	86.45	19.41
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	91.71	11.52
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	88.08	10.86
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	84.00	12.29
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	85.94	11.74
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	88.74	11.50
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	87.13	12.19
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	84.73	11.59
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	89.05	11.10
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	85.63	8.63
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	86.32	12.30
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	87.00	11.07
		รวม	87.49	11.98

ตาราง 21 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	544.71	3.86*	.05
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	455.17	3.22	.07
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	2	185.21	1.31	.27
ก X ข	1	312.73	2.22	.14
ก X ค	2	233.81	1.66	.19
ข X ค	2	32.45	.23	.80
ก X ข X ค	2	391.47	2.77	.06
ส่วนที่เหลือ	588	141.19		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

กลุ่ม	เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	63.56	13.90
2	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	53.77	13.67
3	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	64.74	11.66
4	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	63.68	15.33
5	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	61.74	15.27
6	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	60.55	13.79
7	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	60.74	10.66
8	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	64.74	11.50
9	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	59.50	13.63
10	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	64.21	12.70
11	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	61.88	11.64
12	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	61.26	12.39
รวม				60.95	13.37

ตาราง 23 วิเคราะห์ความแปรปรวนของสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	F	P
เพศ (ก)	1	790.71	4.66	.03
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	326.03	1.92	.17
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	2	232.20	1.37	.26
ก X ข	1	311.52	1.83	.18
ก X ค	2	1001.49	5.90**	.01
ข X ค	2	227.81	1.34	.26
ก X ข X ค	2	1178.23	6.94***	.001
ส่วนที่เหลือ	588	169.85		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

กลุ่ม	คะแนนเฉลี่ย	กลุ่มที่										
		9	6	7	12	5	11	1	4	10	3	8
		59.5	60.54	60.75	61.26	61.74	61.88	63.55	63.68	64.21	64.72	64.73
2	53.76	5.74	6.78	6.98	7.5	7.98	8.12	9.79	9.93	10.46	10.96	10.97*
9	59.5		1.04	1.24	1.76	2.24	2.38	4.05	4.18	4.71	5.22	5.23
6	60.54			0.2	0.72	1.2	1.35	3.0	3.15	3.67	4.18	4.19
7	60.75				0.52	1.0	1.14	2.8	2.9	3.47	3.98	3.99
12	61.26					0.49	0.62	2.28	2.42	2.94	3.46	3.47
5	61.74						0.14	1.8	1.94	2.47	2.98	2.99
11	61.88							1.66	1.8	2.33	2.84	2.85
1	63.55								0.14	0.67	1.17	1.18
4	63.68									0.53	1.04	1.05
10	64.21										0.51	0.52
3	64.72											0.01
8	64.73											-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณา
ตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

กลุ่ม	เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	76.68	7.75
2	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	83.32	9.58
3	ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	79.13	9.53
4	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	79.59	6.94
5	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	79.50	7.80
6	ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	81.92	8.25
7	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	79.06	6.64
8	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	76.74	8.30
9	หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	80.68	10.09
10	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	82.38	7.52
11	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	78.91	8.57
12	หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	80.29	6.09
รวม				80.03	8.53

ตาราง 26 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้น
การศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	458.89	6.57**	.01
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	10.67	.15	.70
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	2	61.21	.88	.42
ก X ข	1	145.38	2.08	.15
ก X ค	2	410.97	5.88**	.01
ข X ค	2	151.46	2.17	.12
ก X ข X ค	2	323.88	4.64**	.01
ส่วนที่เหลือ	588	69.86		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษา และระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

กลุ่ม	คะแนน เฉลี่ย	กลุ่มที่										
		8	11	7	3	5	4	12	9	6	10	2
		76.73	78.91	79.06	79.13	79.5	79.58	80.28	80.68	81.91	82.37	83.32
1	76.68	0.04	2.23	2.38	2.44	2.82	2.90	3.6	4.0	5.23	5.69	6.64
8	76.73		2.18	2.33	2.39	2.77	2.84	3.55	3.95	5.18	5.64	6.59*
11	78.91			0.15	0.21	0.59	0.67	1.37	1.77	2.99	3.46	4.41
7	79.06				0.06	0.44	0.51	1.21	1.62	2.84	3.3	4.26
3	79.13					0.37	0.45	1.15	1.56	2.78	3.24	4.2
5	79.5						0.07	0.77	1.18	2.41	2.87	3.82
4	79.58							0.7	1.1	2.33	2.79	3.74
12	80.28								0.4	1.62	2.09	3.04
9	80.68									1.23	1.69	2.64
6	81.91										0.46	1.41
10	82.37											0.95
2	83.32											-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อภาวะสุขภาพเสฟติด เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	95.05	21.77
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	101.00	11.04
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	97.85	14.69
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	96.11	11.38
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	98.52	10.70
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	99.40	11.76
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	102.55	8.86
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	100.70	9.51
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	101.82	10.29
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	100.37	10.86
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	100.20	8.79
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	98.69	8.69
รวม			99.73	11.19

ตาราง 29 วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	387.33	3.11	.08
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	224.93	1.81	.18
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	2	76.33	.61	.54
ก X ข	1	43.85	.35	.55
ก X ค	2	264.07	2.12	.12
ข X ค	2	11.30	.09	.91
ก X ข X ค	2	180.795	1.45	.24
ส่วนที่เหลือ	588	124.59		

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชกจูงเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	96.32	21.69
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	108.58	12.98
ชาย	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	102.93	17.11
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	99.11	15.66
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	103.33	12.48
ชาย	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	102.54	11.81
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจต่ำ	106.87	14.22
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจปานกลาง	107.01	11.87
หญิง	ม.ต้น	เศรษฐกิจสูง	106.91	16.72
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจต่ำ	101.95	15.87
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจปานกลาง	104.35	13.56
หญิง	ม.ปลาย	เศรษฐกิจสูง	104.62	11.35
		รวม	104.72	14.03

ตาราง 31 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	497.81	2.59	.11
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	1180.40	6.15**	.01
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว (ค)	2	755.18	3.93	.02
ก X ข	1	9.40	.05	.22
ก X ค	2	544.24	2.83	.06
ข X ค	2	129.36	.67	.51
ก X ข X ค	2	241.73	1.26	.29
ส่วนที่เหลือ	588	192.08		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง

เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	85.40	14.87
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	91.32	11.96
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	88.87	13.75
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	86.48	11.77
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	87.00	12.14
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	90.00	9.35
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	91.11	9.18
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	87.22	12.29
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	85.06	11.56
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	84.15	11.74
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	86.47	11.25
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	90.95	9.99
		รวม	87.49	11.98

ตาราง 33 วิเคราะห์ความแปรปรวนของความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	554.56	3.94*	.05
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	236.33	1.68	.20
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	2	160.45	1.14	.32
ก X ข	1	43.34	.31	.58
ก X ค	2	26.66	.21	.81
ข X ค	2	453.74	3.22*	.04
ก X ข X ค	2	347.84	2.47	.09
ส่วนที่เหลือ	588	140.88		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	66.20	13.06
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	54.96	13.82
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	61.54	13.41
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	60.70	14.71
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	62.44	14.48
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	61.56	15.47
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	56.17	6.52
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	63.29	13.16
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	63.16	12.21
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	62.63	10.18
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	63.03	12.83
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	56.27	10.64
		รวม	60.94	13.36

ตาราง 35 วิเคราะห์ความแปรปรวนของสุขภาพจิต เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	693.86	4.04*	.05
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	398.31	2.32	.13
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	2	93.71	.55	.58
ก X ข	1	299.96	1.75	.19
ก X ค	2	377.18	2.20	.11
ข X ค	2	572.55	3.33	.04
ก X ข X ค	2	928.70	5.41**	.01
ส่วนที่เหลือ	588	171.71		

** ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	76.80	10.37
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	83.43	9.69
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	78.41	8.05
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	81.09	7.42
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	80.39	8.50
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	77.00	8.16
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	79.94	6.92
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	78.73	8.20
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	77.83	9.33
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	79.48	6.76
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	80.15	7.44
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	79.77	9.44
		รวม	80.03	8.54

ตาราง 37 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการกล้าแสดงออก เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้น
การศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	298.72	4.22*	.04
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	2.12	.03	.86
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	2	304.72	4.30**	.01
ก X ข	1	141.13	1.99	.16
ก X ค	2	107.24	1.52	.22
ข X ค	2	77.35	1.09	.34
ก X ข X ค	2	198.03	2.80	.06
ส่วนที่เหลือ	588	70.80		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด

เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	93.87	10.75
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	99.55	12.61
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	100.61	17.32
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	98.00	11.56
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	99.58	10.84
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	97.00	11.68
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	100.28	11.03
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	99.53	9.66
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	102.79	9.09
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	97.83	9.05
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	100.02	9.08
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	101.18	8.51
รวม			99.73	11.19

ตาราง 39 วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	166.99	1.34	.25
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	6.73	.05	.82
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	2	343.21	2.76	.06
ก X ข	1	18.42	.15	.70
ก X ค	2	51.85	.42	.66
ข X ค	2	60.57	.49	.66
ก X ข X ค	2	138.72	1.12	.33
ส่วนที่เหลือ	588	124.40		

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชั่งจูงเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	106.93	10.61
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	104.14	16.94
ชาย	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	107.11	16.03
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	100.62	13.16
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	104.36	11.55
ชาย	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	105.45	13.78
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	108.11	12.66
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	103.71	15.74
หญิง	ม.ต้น	ผลสัมฤทธิ์สูง	108.63	12.66
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ต่ำ	101.90	14.74
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง	104.08	13.14
หญิง	ม.ปลาย	ผลสัมฤทธิ์สูง	108.55	6.85
		รวม	104.72	14.03

ตาราง 41 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชั่งถุงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	138.46	.72	.40
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	255.22	1.32	.25
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค)	2	669.55	3.45	.08
ก X ข	1	4.67	.02	.88
ก X ค	2	66.32	.34	.71
ข X ค	2	400.44	2.07	.13
ก X ข X ค	2	4.42	.02	.98
ส่วนที่เหลือ	588	193.89		

ตาราง 42 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

กลุ่ม	เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ชาย	ม.ต้น	ความรู้น้อย	81.71	22.66
2	ชาย	ม.ต้น	ความรู้มาก	102.14	9.66
3	ชาย	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	93.48	14.59
4	ชาย	ม.ปลาย	ความรู้มาก	99.16	10.71
5	หญิง	ม.ต้น	ความรู้น้อย	95.56	10.30
6	หญิง	ม.ต้น	ความรู้มาก	102.43	9.13
7	หญิง	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	95.87	10.87
8	หญิง	ม.ปลาย	ความรู้มาก	99.99	8.76
รวม				99.74	11.20

ตาราง 43 วิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	373.50	3.39	.07
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	439.91	3.99*	.05
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด (ค)	1	6243.07	56.65**	.01
ก X ข	1	27.68	.25	.62
ก X ค	1	1153.67	10.47***	.001
ข X ค	1	1184.90	10.75***	.001
ก X ข X ค	1	547.67	4.97*	.03
ส่วนที่เหลือ	592	110.21		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด เมื่อพิจารณาตามเพศ
ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

กลุ่ม	คะแนน เฉลี่ย	กลุ่มที่						
		3	5	7	4	8	2	6
	93.47	95.55	95.86	99.16	99.99	102.13	102.43	
1	81.71	11.75	13.83*	14.14*	17.45*	18.28*	20.42*	20.72*
3	93.47		2.08	2.39	5.77	6.53	8.66	8.97
5	95.55			0.31	3.62	4.45	6.58	6.89
7	95.86				3.31	4.14	6.27	6.58
4	99.16					0.83	2.97	3.27
8	99.99						2.14	2.44
2	102.13							0.3
6	102.43							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิเสธการชกฐนเรื่องยาเสพติด
จากเพื่อน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

กลุ่ม	เพศ	ระดับชั้นการศึกษา	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ชาย	ม.ต้น	ความรู้น้อย	84.52	24.32
2	ชาย	ม.ต้น	ความรู้มาก	108.66	11.40
3	ชาย	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	91.93	14.27
4	ชาย	ม.ปลาย	ความรู้มาก	103.62	11.92
5	หญิง	ม.ต้น	ความรู้น้อย	106.33	10.83
6	หญิง	ม.ต้น	ความรู้มาก	107.06	14.33
7	หญิง	ม.ปลาย	ความรู้น้อย	101.37	12.77
8	หญิง	ม.ปลาย	ความรู้มาก	104.44	13.03
รวม				104.73	14.04

ตาราง 46 วิเคราะห์ความแปรปรวนของการปฏิเสธการชกุงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

แหล่งความแปรปรวน	ดีเอฟ	เอ็มเอส	เอฟ	P
เพศ (ก)	1	426.88	2.44	.12
ระดับชั้นการศึกษา (ข)	1	1627.28	9.28**	.01
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด (ค)	1	6652.20	37.95**	.01
ก X ข	1	17.99	.10	.75
ก X ค	1	4682.97	26.71**	.01
ข X ค	1	402.15	2.29	.13
ก X ข X ค	1	835.24	4.77*	.03
ส่วนที่เหลือ	592	175.30		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิเสธการชั่งวงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน
เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

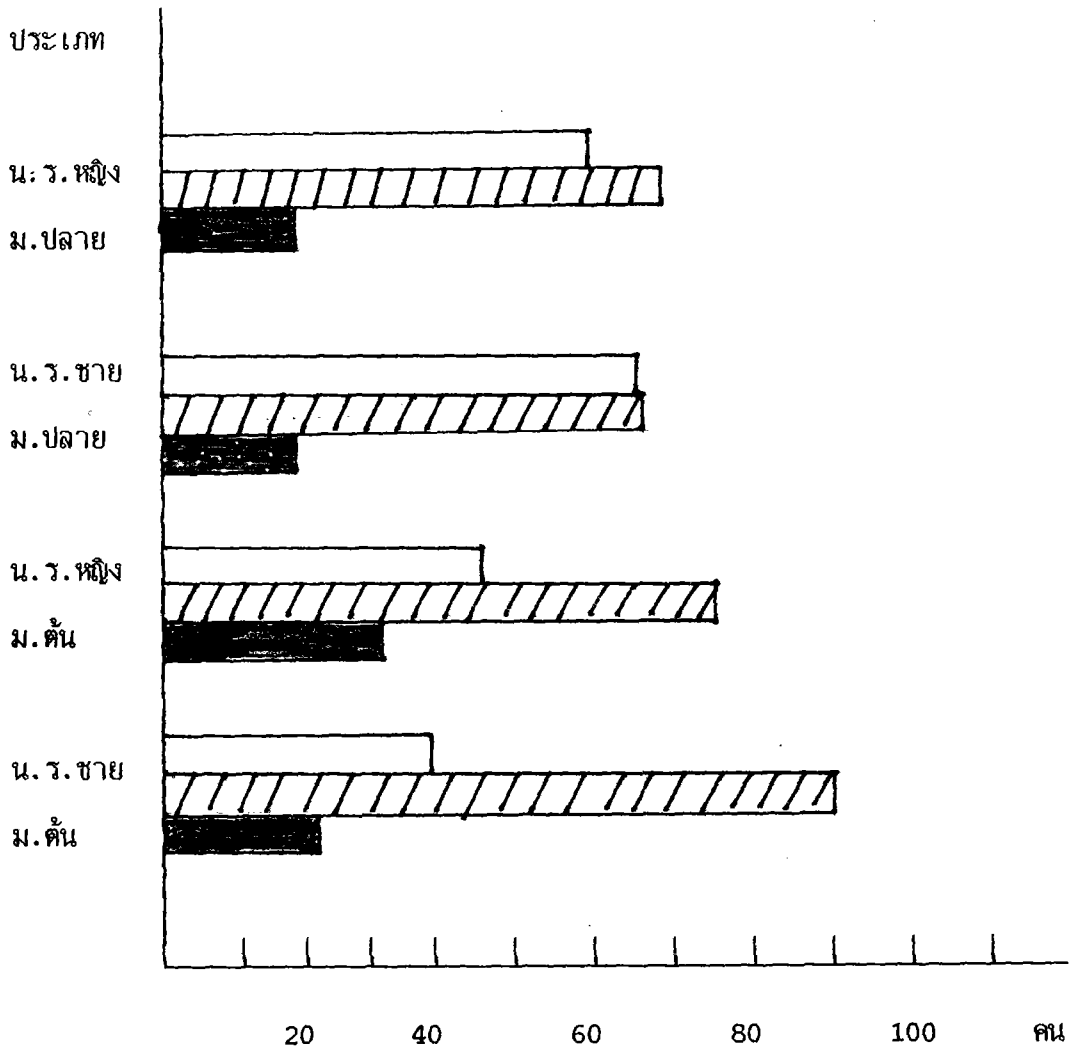
กลุ่ม	คะแนน เฉลี่ย	กลุ่มที่						
		3	7	4	8	5	6	2
		91.93	101.36	103.62	104.44	106.32	107.06	108.65
1	84.52	7.41	16.83	19.1*	19.92*	21.79*	22.54*	24.13*
3	91.93		9.42	11.69	12.51	14.38	15.13*	16.72*
7	101.36			2.27	3.09	4.96	5.71	7.29
4	103.62				0.82	2.7	3.44	5.03
8	104.44					1.87	2.62	4.2
5	106.32						0.74	2.33
6	107.06							1.59
2	108.65							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

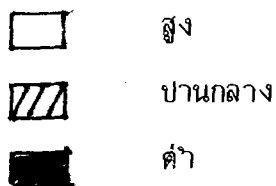
ภาคผนวก ง

ภาพประกอบ

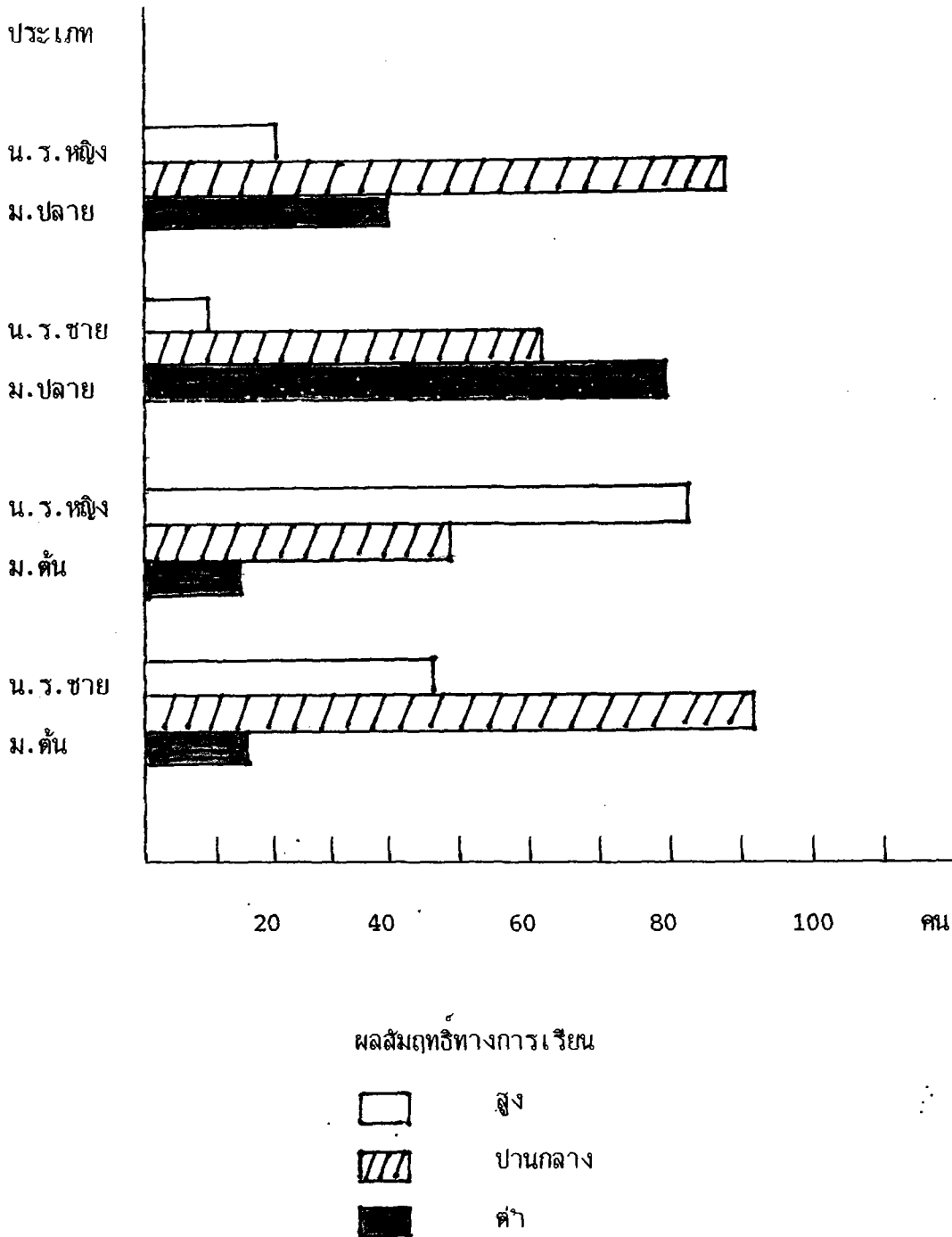
ภาพประกอบ 2 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและระดับเศรษฐกิจ
ของครอบครัว

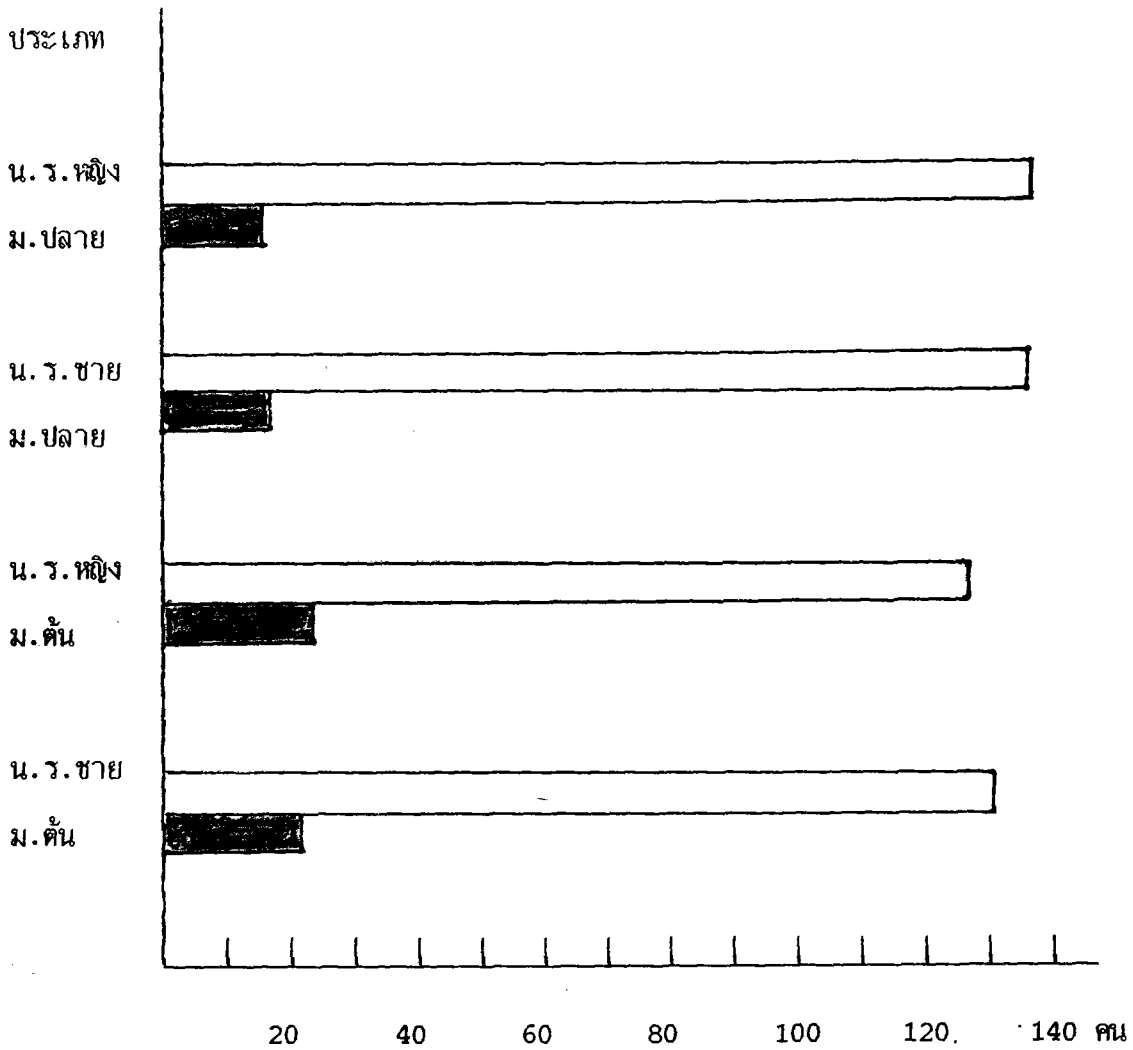
ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

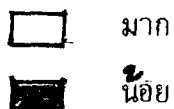
ภาพประกอบ 3 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภาพประกอบ 4 จำนวนนักเรียน เมื่อพิจารณาตามเพศ ระดับชั้นการศึกษาและปริมาณความรู้
ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

ปริมาณความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ วีรवारณ สุธีรไกรลาศ
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1/34 ซอยเฟื่องจักร (วิภาวดีรังสิต 32) ถ.วิภาวดีรังสิต ลาดยาว
 จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
 ตำแหน่งหน้าที่ นักวิชาการศึกษา 6
 สถานที่ทำงาน กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา 2514 มัธยมศึกษาตอนปลาย แผนกศิลปะ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พญาไท กทม.
 ปีการศึกษา 2518 ร.บ (รัฐศาสตร์บัณฑิต) สาขาบริหารรัฐกิจ
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 ปีการศึกษา 2535 วท.ม (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต) สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการต้านทานการติดเชื้อเสียดของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วีรวรรณ สุธีวโภาส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มกราคม 2536

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ต้องการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความสามารถในการทำนายและความแปรปรวนของตัวแปรด้านภูมิหลังและชีวสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิต การกล้าแสดงออก ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการต้านทานการติดยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามลักษณะภูมิหลังและชีวสังคม แบบสอบถามความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง แบบสอบถามสุขภาพจิต แบบสอบถามการกล้าแสดงออก แบบสอบถามที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดและแบบสอบถามการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มตัวแปรทีละตัว และวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง เมื่อพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

1. ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความภาคภูมิใจในตนเอง สุขภาพจิตและการกล้าแสดงออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความภาคภูมิใจในตนเองเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายที่สนใจต่อการเสพยาเสพติดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 23
4. ที่สนใจต่อการเสพยาเสพติด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดและความภาคภูมิใจในตนเองสามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจงเรื่องยาเสพติดจากเพื่อนในกลุ่มนักเรียนทั้งหมดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 41.27, 20.89 และ 15.23 ตามลำดับ

5. ทำหน้าที่ต่อการเสพยาเสพติด ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวและสุขภาพจิต บางตัวสามารถทำนายการปฏิเสธการชกแจง เรื่อง ยาเสพติดจากเพื่อนได้ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีระดับ เศรษฐกิจของครอบครัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีระดับเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีสุขภาพจิตไม่ดีและกล้าแสดงออกน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

7. นักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดน้อย มีทำหน้าที่ต่อการเสพยาเสพติดน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

8. นักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายที่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ยาเสพติดน้อย มีการปฏิเสธการชกแจง เรื่องยาเสพติดจากเพื่อนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ

Variables Relating to Anti-Drug Addiction of the Secondary
School Students in Bangkok

AN ABSTRACT

BY

WEERAWAN SUDHEERAKRAILAS

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavioral Science
at Srinakharinwirot University

January 1993

ABSTRACT

This study was aimed to investigate the relationships, predictability and variance of 6 variables of a number of unisex high school students in Bangkok. Those variables were personal backgrounds and bio-social characteristics, self-esteem, mental health, assertiveness, attitudes towards drug addiction and rejection of peer compliance of the students. Six hundred samples used in this study, were students who enrolled in grades 8 and 11 of the 1991 academic year in secondary schools under the Department of General Education.

The instruments used to gather data consisted of measurement format, background and bio-social measurement format, general knowledge in narcotic drug measurement format, self-esteem measurement format, mental health measurement format, assertiveness measurement format, test of attitudes towards drug addiction and also the measurement format for peer group rejection toward narcotic drug abuse compliance. Statistics employed for data analysis were composed of multiple correlation coefficients, stepwise multiple regression, three way analysis of variance and Sheffe' Comparison test.

The findings of this study were as follows:

1. There was a positive relation between the attitudes towards drug addiction and the group of variables of self-esteem, mental health and assertiveness at the significance level of .01.

2. There was a positive relation between "the peer group rejection toward narcotic drug abuse compliance" variable and the group of variables of self-esteem, mental health and assertiveness at the significance level of .01.

3. The only variable of self-esteem could help predict the attitude toward drug addiction at the significance level of .01 (with a predictability rate at 23 percent).

4. The variable group of attitudes toward drug addiction, general knowledge in narcotic drug and self-esteem could predict the level of peer group compliance rejection within the student group at the significance level of .01 (with the predictability rate at 41.27, 20.89 and 15.23 percent respectively).

5. Some of the variables of attitudes toward drug addiction, self-esteem, general knowledge in narcotic drug, family economic level, and mental health of the samples could help predict level of peer group compliance rejection, particularly within the groups of the male and female students of grade 11 whose economic background of their families was high. The significance level was at .01.

6. A higher number of female students at grade 8 with moderate level of family income, was found with bad mental health and less assertiveness than other groups.

7. The number of male students with low level of general knowledge in narcotic drug, showed their attitudes towards drug addiction in a negative form less than other groups.

8. The male students at grade 8 and 11 with low level of knowledge in narcotic drug, had a rejection level to peer group compliance lower than other groups.